

1936 - 1943
PAŞABAHÇE

Önce fotoğraflarla başladım.. Bende olan, Babamın, Selçuk Halamın ve aile büyüklerimin sakladıkları fotoğraflardan kronolojik aile albümü yapmayı tasarlıyordum. Ama bir de baktım fotoğrafları toplamaya çalışırken karşıma çok sayıda günlük, mektup, resmi ve özel belge çıktı. . Tüm bunları harmanladığımda da oldukça eski yıllara uzanan bir aile hikayesi oluşmaya başladı. O zaman hepsini toparlayıp kronolojik bir aile arşivi düzenlemeye karar verdim. Bir çoğuyla yaşama şansı bulduğum aile büyüklerimle birlikte, onların geçmişlerini paylaştım. Farklı yıllarda yaşadığımız için sadece adını duyduğum, ama ailemin onlara duydukları sevgi ve saygıyı bizlere aktardığı, geçmişte yaşamış aile büyüklerini de tanıma olanağı buldum. Yaşam koşullarını, yaşam tarzlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, kişiliklerini tanıdım. Ailemin geçmişine yaptığım bu yolculukta tanıdığım büyüklerimin farklı yönlerini, farklı özelliklerini keşfettim. Tanımadıklarımı tanıdıkça sevmeye ve saygı duymaya başladım. Sevgi ve saygıyı hak eden kocaman bir ailemin olduğunu fark edip gurur duydum. Bugün varsak, geçmişten geleceğe uzanan ailemiz sayesinde. Onların yaşadığı koşullar, aldıkları kararlar, seçtikleri yollar, yaşamlarındaki rastlantılar bizlerin ve bizden sonrakilerin yaşamını çizmiş. Geleceğimiz bizlerin ellerinde olabilir, ama geçmişimiz ve varlığımız onlara bağlı. Ailemi daha ayrıntılı ve yakından tanıma olanağı bulduğum bu hikayede zaman zaman kayboldum... Ailemin kronolojik hikayesini oluştururken o günlerin dünyasına ve ülke koşullarına da bakmak gerektiğini düşünerek her yılın Dünya ve Türkiye olaylarını da ekledim.

2006'da başladığım bu arşivi hazırlarken ulaşabildiğim aile tarihçesini birkaç bölüme ayırdım. Bu bölüm, Nihat Dedemin "Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası"na Müdür olarak atanmasıyla ailenin Maraş'tan İstanbul'a gelişiyle başlar. 1943 yılı bitiminde Nihat Dedemin bu kez de Ankara Bira Fabrikası'na atanmasına kadar sürer. Bu dönemde Erdem ailesi, İstanbul'daki yakın akrabalarıyla birlikte olma şansını da yakalar. Erdem Ailesi'nin ve ilişkide oldukları yakın akrabalarının yaşamı ele alınırken yakın tarihimize ilişkin önemli kişiler ve olaylar hakkında da bilgi ediniriz. Henüz tamamlayamadığım bölümler var. Dilerim hayat bana onları da tamamlama fırsatı verir.

Ben bu yolculuk boyunca çok keyif aldım, çok şey öğrendim, ailemi daha iyi tanıdım, onlarla birlikte o günleri yaşadım, onları daha çok sevdim, onlara daha çok saygı duydum. Sonraki kuşakların da gün gelip bu öyküyü merak edeceklerini, geçmişlerini ilgiyle okuyacaklarını umut ediyorum.

H.Lâle Palabıyıkoglu

(Kurt Ömer Erdem ve Suzan (Yumak) Erdem'in kızı
Doğum 29.Temmuz.1953)

1936

1943

Paşabahçe

1936 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

9.Ocak Ankara Üniversitesi **Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi** Atatürk'ün katıldığı törenle öğretime başladı.

20.Ocak Sinemaların asıl filmle birlikte bir de "**öğretici film**" göstermek zorunda olduğuna ilişkin yasa çıktı.

11.Şubat **İstanbul'da kar fırtınası**; binalar yıkıldı, 120 tekne battı ve Unkapanı Köprüsü parçalandı.

18.Nisan **İzmit Kağıt Fabrikası**'nda ilk kağıt imal edildi.

6.Mayıs **Ankara Devlet Konservatuarı** kuruldu.

29.Mayıs **Türk Bayrağı Kanunu** kabul edildi.

8.Haziran Cumhuriyet döneminde iş, işçi, işveren ilişkilerini düzenleyen ilk kapsamlı yasa olan **İş Kanunu** T.B.M.M.'de kabul edildi.

14.Temmuz Türkiye, **olimpiyatlarda ilk altın madalyayı** aldı. Yaşar Erkan, Berlin Olimpiyatları'nda, güreşte 61 kiloda birinci geldi.

20.Temmuz Boğazların Türkiye egemenliğine geçişini sağlayan **Montreux Boğazlar sözleşmesi** imzalandı.

24.Temmuz **Muhlis Sabahattin'in Ayşe opereti** İstanbul'da sahnelendi.

25.Eylül **Harp Okulu** İstanbul Harbiye'deki tarihi binasından Ankara'da yeni yapılan okul binasına taşındı.

5.Kasım Eski adı **Mekteb-i Mülkiye olan Siyasal Bilgiler Okulu**, İstanbul'dan Ankara'ya taşındı.

13.Aralık Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı genelgeye göre, **öğrenciye soyadıyla** seslenilecek.

15.Aralık **Ankara 19.Mayıs Stadyumu** hizmete girdi.

25.Aralık **Şark Demiryolları** hükümet tarafından satın alındı.

27.Aralık **Şair Nazım Hikmet** gözaltına alındı.

1936 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

5.Nisan Mississippi'de meydana gelen bir **kasırga**da 233 kişi öldü.

9.Mayıs Mussolini **İtalya Faşist İmparatorluğu**'nu ilan etti.

1.Ağustos Adolf Hitler **Berlin Olimpiyatları**'nı açtı.

3.Ağustos Siyahi atlet **Jesse Owens** Berlin Olimpiyatları'nda üç günde 4 dalda altın madalya kazanarak Hitler'in ırk teorisine büyük bir darbe vurdu.

19.Ağustos Faşistler İspanyol şair **Federico Garcia Lorca**'yı İspanya İç savaşı sırasında kurşuna dizdi.

25.Ağustos Aralarında Stalin'in iki eski arkadaşının da bulunduğu **Sovyetler Birliği**'nin önde gelen yöneticilerinden **16 kişi kurşuna dizildi.**

26.Ağustos Mısır bağımsızlığına kavuştu.

1.Ekim General Franco, İspanya milliyetçi hükümetinin başına geçti.

9.Ekim Hoover barajından 266 mil uzaklıktaki **Los Angeles**'a elektrik verilmeye başlandı.

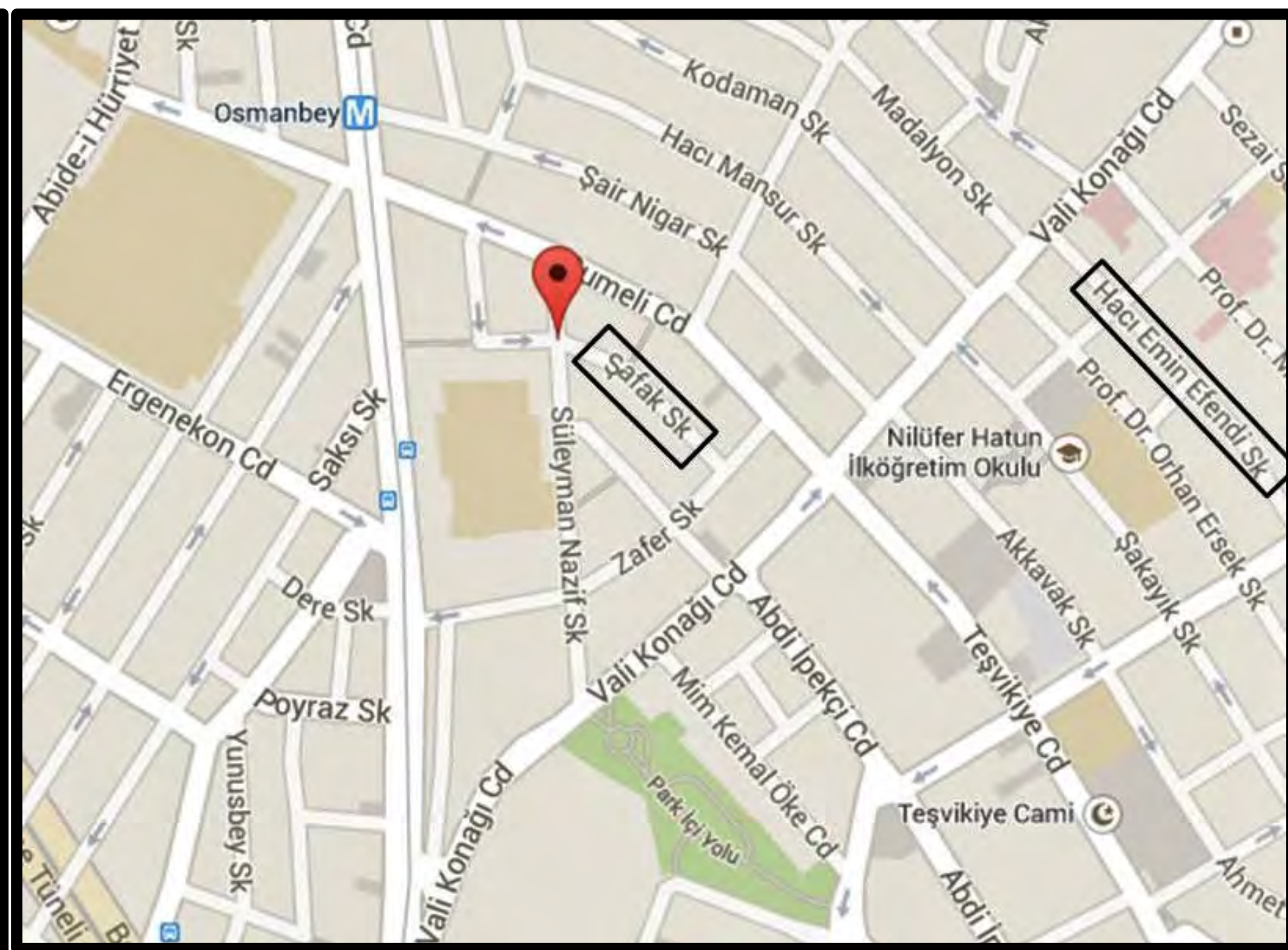
2.Kasım BBC dünyanın ilk **düzenli TV yayınına** başladı.

18.Kasım Adolf Hitler ve Benito Mussolini, General Franco'nun İspanya'da kurduğu geçici hükümeti tanıdı.

25.Kasım Almanya ve Japonya, Komünist Enternasyonal'e karşı anlaşma imzaladılar.

↑ Selçuk Halam

1936
Yeni Türkiye
İlkokulu
İstanbul

Selçuk Halam, 1934-1935 öğrenim yılında 1.sınıfına başladığı "**Yeni Türkiye İlkokulu**"nun 2.sınıfını bitirmek üzeredir. Annesi **Atiye Eymür** ve Babası **Âli Eymür**'le **Şişli' de Şafak Sokak Nur apartmanı 7. Numara** da otururlar. O sıralar **Hacı Emin Efendi Sokakta** da kızı **Emire** ve damadı **Sıtkı Beler**'le oturan **Aliye Halası**yla da evleri birbirine yakındır. **1942'de** Babasının ölümüne kadar da **Şişli'de** oturmaya devam ederler.

(*) **Selçuk Halam** ilkokulda yazdığı şiirde söz ettiği evlerinin yakın olduğu ve sık görüştüğü **Aliye Halasıdır**.

Bir annecim var

Benim cici bir annem var,
Kalbi güzel, iyi huylu.
Benim cici bir annem var.

Benim cici bir babam var,
O da anneciğim gibi.
Benim iyi kalpli bir babam var.

Benim bir halam (*) var,
Bazı kavga ederiz, ama gene severim
Çok yaşasın annem, babam ve halam.

Birannecim var

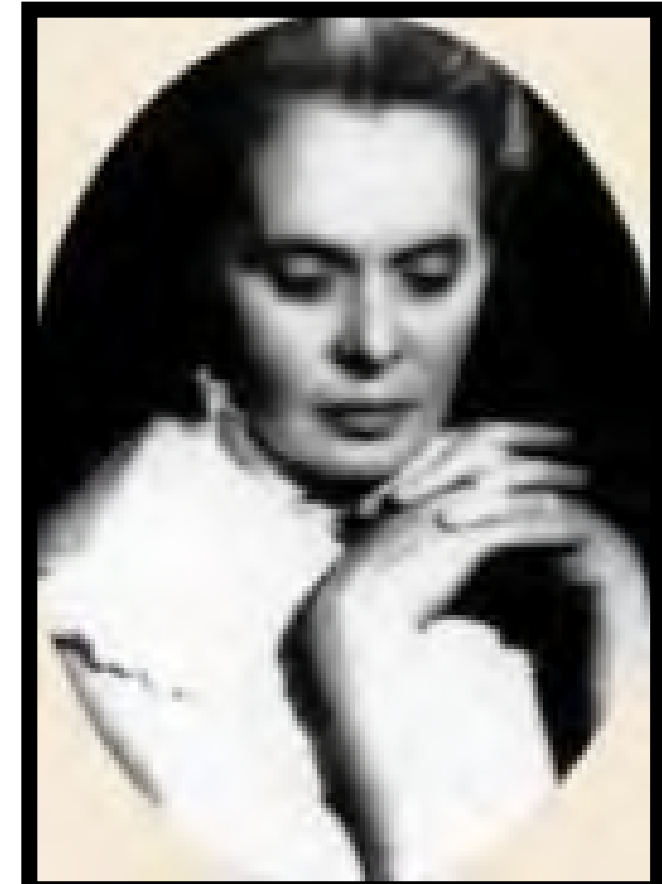
Benim cici bir annem var,
Kalbi güzel, iyi huylu.
Benim cici birannem var
XX

Benim cici bir babam var,
O da anneciğim gibi.
Benim iyi kalpli bir babam var
XX

Benim bir halam var
Bazı kavga ederiz, ama gene severim
Çok yaşasın annem, babam ve halam.

Selçuk Halam İlkokula başladığı 1934-1935 ders yılında *Belediye Konservatuvarı Piyano Bölümü'*ne ve **Mme. Arzumanova'nın** açtığı *Bale Okulu'*na da başlar. 1936'da da Piyano ve Baleyi severek sürdürür.

Madam Arzumanova (Lydia Krassa Arzumanova) (1897-1988) Sovyet Devrimi'nden sonra 1921'de, 24 yaşındayken gelip yerleştiği İstanbul'da Cumhuriyet döneminin ilk bale okulunu açarak Türkiye'de klasik bale eğitimini başlatmıştır. 1939'da Ankara Devlet Tiyatro ve Operası'nda öğretmenlik yapmış, ayrıca İstanbul'da Eminönü, Taksim ve Şişli Halkevlerinde bale kursları vermiştir.

1936

İstanbul

Selçuk Halam

1936

**Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası
İstanbul**

1924'de "**Maraş Un ve Çeltik Fabrikaları**" nı kurmak ve yönetmekle görevlendirilen **Nihat Dedem** 1936'ya kadar on iki yıl *Maraş*'ta kalır.

1924 - 1930 arasını ilk karısı **Charlotte Prusseid Nihad** ve 31.Ocak.1925'de doğan babam **Kurt Ömer Erdem** ile yaşar.

Charlotte Babaannem, Babam henüz 5 yaşındayken, veremden öldükten bir süre sonra **Nihat Dedem Naime Babaannemle** evlenir (8.Eylül.1930). Bu, Naime Babaannemin de ikinci evliliğidir.

26.Eylül.1931'de **Ülker Halamın**, 12.Temmuz.1933'de de **Ergun Amcamın** doğumuyla büyüyen aile, 1936'da **Nihat Dedemin İstanbul "Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası"**na Müdür olarak atanmasına kadar *Maraş*'ta yaşar.

1936'da Erdem Ailesi *Maraş*'tan ayrılıp, *İstanbul'a* gelir.

Naime Babaannem ve Nihat Dedem

1936 Paşabahçe - İstanbul

Nihat Dedemin, 1936'da **Tekel Bakanı Münir Hüsrev Göle** tarafından "**Paşabahçe Rakı ve Müskirat** (*alkollü içkiler*) **Fabrikası**"na atanmasıyla *İstanbul'a* gelen aile 8 yıl boyunca fabrikaya ait arazideki bu Müdürlük Konutu'nda yaşar. **Aliye Ninem** de artık onlarla birlikte. Bir dönem **Naime Babaannemin** kardeşi **Emire** ile kocası **Sıtkı Beler** de onlarla birlikte kalır. Kızları **Melek** de bu dönemde, **9.Temmuz.1938**'de doğar. **Sıtkı Eniştem** uzak sefer kaptanı olduğu için çoğu zaman denizlerde. Ailenin, özellikle çocukların (**Ömer-Ülker-Ergun-Selçuk-Melek**) *Paşabahçe* günleri ve bu evle ilgili anıları çok zengin ve güzeldir.

Boğaz manzaralı bu evde, alt katta giriş, taş döşeli bir hol, konuk odası; üst katta **Nihat Dedemle Naime Babaannemin** odası, **Babamın** odası, **Ülker Halam, Ergun Amcam** ve **Aliye Ninemin** birlikte kaldıkları oda bulunur.

Tekel Bakanı Münir Hüsrev Göle

(1890-1955)

1936

1936

Kabataş Erkek Lisesi – İstanbul

Babamın İlkokulu bitirdiği 1936'da **Nihat Dedem** de *İstanbul Paşabahçe* "Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası" na Müdür olarak atanır ve aile *Maraş*'tan *İstanbul*'a gelir. **Babam** da yeniden ailesiyle yaşamaya başlar. *Paşabahçe*'den her gün vapurla gidip geldiği *Kabataş Erkek Lisesi*'nde Ortaokula devam eder, 1942'de Lise mezunu olarak okuldan ayrılır.

Kabataş Erkek Lisesi

Kabataş Erkek Lisesi 7.Mart.1908'de Padişah II. Abdülhamit'in fermarıyla "Kabataş Mekteb-i İdâdisi" (lise) adıyla kurulur. Balkan Savaşları'na, diğer okullar gibi Kabataş'tan da birçok öğretmen ve son sınıf öğrencisi katılır. Savaş sonucunun ülkede yarattığı büyük üzüntü ve ilan edilen genel yas sonucunda, 7.Mart.1913'de okul flamasının kırmızı-beyaz olan renkleri kırmızı-siyah olarak değiştirilir. 1913'de beş sınıflı ilk kısmı açılarak 112 sınıflı Sultanî'ye dönüştürülür ve "Kabataş Mekteb-i Sultanisi" adını alır. 1919'da yatılı kısmı açılır. Cumhuriyetin ilanı ile sultanîler kaldırılınca adı 1923-1924 öğrenim yılında "Kabataş Erkek Lisesi" olur. 1925-1926 öğrenim yılında ilk kısmı kaldırılır.

Babam "*Kabataş Lisesi*"nde okuduğu için hep gurur duymuş, **Faruk Nafiz Çamlıbel** (1898-1973 Şair, siyasetçi, öğretmen. TBMM'de 9., 10. ve 11.dönemlerde milletvekili olur. En ünlü eseri "*Han Duvarları*" adlı şiiridir. *Behçet Kemal Çağlar* ile birlikte "*Onuncu Yıl Marşı*"nın sözlerini yazmıştır) **Zeki Ömer Defne** (1903-1992) gibi şairlerden aldığı türkçe ve edebiyat derslerinden öğrendiklerini yaşamı boyunca uygulamıştır. Türkçeyi doğru konuşmak onun için hep önemli olmuştur.

2012

1937 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

5.Şubat Anayasa'nın 2 maddesinde değişiklik yapıldı, Cumhuriyet Halk Partisi'nin 6 ilkesi Anayasa metnine girdi:

"Türkiye Devleti cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılapçıdır"

18.Şubat İstanbul'da **eşekle nakliyat** yasaklandı.

21.Mart Dersim Katliamı. Tunceli’de merkezi hükümetle Dersim aşiretleri arasında süregelen anlaşmazlıklarla çıkan olayların sonunda 13.000’den fazla kişi, 110 asker öldü ve 12.000'e yakın insan zorunlu göçe zorlandı.

3.Nisan 1961'e kadar, Türkiye'nin tek demir-çelik üreticisi olarak kalan **Karabük Demir Çelik Fabrikaları**'nın temeli, Başbakan İsmet İnönü tarafından, Zonguldak'ın Karabük köyünde atıldı.

11.Haziran Atatürk bütün çiftliklerini ve mallarını millete bağışladığını bildirdi.

8.Temmuz İtalya’nın Habeşistan’ı egemenliği altına alması üzerine, Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında **Sadabat Paktı** adı verilen bir saldırmazlık paktı imzalandı.

13.Temmuz Fransa, **Hatay'ın bağımsızlığını** resmen ilan etti.

18.Eylül T.B.M.M.’nde Akdeniz'de korsanlık faaliyetlerine karşı ortak önlemleri içeren **Nyon Antlaşması** kabul edildi.

20.Eylül Türkiye'de **ilk resim ve heykel müzesi** Dolmabahçe Sarayı'nda **Atatürk** tarafından açıldı.

5.Ekim **Yeni harflerle basılan ilk kağıt paralar** kullanıma çıktı. Üzerinde Atatürk'ün resmi bulunan 100 liralık banknotlar 1942'de kullanımdan kaldırıldı.

25.Ekim Başbakan **İsmet İnönü** istifa etti. Aynı gün **Celal Bayar**'ın kurduğu hükümet açıklandı.

30.Ekim **Ankara Gar Binası** törenle açıldı.

9.Ekim **Nazilli Basma Fabrikası**, Atatürk’ün katıldığı törenle açıldı.

28.Ekim Ankara’da paraşüt kulesi açıldı.

4.Kasım Mark Twain Cemiyeti **Atatürk'e madalya** verdi.

15.Kasım **Dersim İsyan** ı lideri Seyit Rıza ve 6 arkadaşı Elazığ'da idam edildi.

29.Kasım **Hatay**'da özerk yönetim ilan edildi. Türklerin kutlama töreni yapması engellendi.

6.Aralık Türkiye, on yıl önce imzalanan **Türkiye-Suriye** iyi komşuluk sözleşmesini feshetti.

1937 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

27.Nisan **Adolf Hitler**'in İspanya'da ayaklanan Falanjist güçlerin lideri Francisco Franco'ya gönderdiği uçaklar Guernica'yı bombalamayı sürdürdü.

22.Haziran 23 yaşındaki **Joe Louis** 1908'den beri dünya ağır sıklet boks şampiyonluğunu kazanan ilk siyah oldu.

7.Temmuz İngiltere hükümeti Filistin'in üçte ikisini Araplara, üçte birini Yahudilere bırakmayı öneren **Peel Raporu**'nu yayımladı.

8.Ağustos **Japonya** Pekin'i işgal etti.

14.Ağustos Japon bombardımanları sonucunda **Şanghay**'da yüzlerce insan öldü.

29.Eylül **Çin**'de Japon tehdidine karşı Milliyetçi General Çan Kay-şek' ile Komünist önder Mao Zedong birlikte davranma kararı alarak güçlerini birleştirdiler.

6.Kasım **İtalya. Almanya ve Japonya** arasındaki anti-komünist pakta katıldı.

9.Kasım **Japonya** Şanghay'a girdi. .

Ergun Amcamın ağzından 1937 ve sonrasına ait anılar

Bu gün güneşi yanıma alıp, senelerdir çocukluğumun dolu dolu geçtiği; **Ağabeyimin** alt bahçede yetiştirdiği, yerken minik dikenleri ağzıma batan, körpe, sulu, doyumsuz salatalıkları, güzel kokulu domatesleri yediğim; herhalde yeni yürümeye ve koşmaya başladığım ve düşüp kalkıp oramı buramı kanattığım, yaramazlıklarımı yaşadığım ***Paşabahçe İspirto-Rakı Fabrikası***'na gitmeye karar verdim.

Arabanın tekerlekleri Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'ne doğru yol alırken, hatıralarımın şeridi de arabanın süratinden daha hızlı geriye sarmaya başladı. Anılar meleği beni 1937 yılına götürdü. **Ben, Ülker, Annem, Ömer Ağabeyim, Behire Teyze**, çocukları **İnci, Münici, Savcı** ile babaları tatlı ve yakışıklı **Basri Eniştenin** tel tekerlekli ***Graham marka*** arabasına nasıl sığabildiysek, üstüste doluşmuşuz. Kendimi, ***Küçüksu Çayırı***'nda kaynayan kara kazanların içinden itişerek kaptığımız sütlü mısırlardan birini üstüme döke döke kemirirken buldum. Daha sonra **Annemle Behire Teyze** "Haydi çocuklar, artık yeterince koştunuz, oynadınız" derken, tonton **Basri Enişte** de "Doluşun bakalım, gidiyoruz" diye sesleniyor. Pazar yerinde küfecilerin yüklerini ağır ağır taşımaları gibi, zavallı ***Graham*** da ***Çubuklu Yokuşu***'nu tırmanarak bizi köşkün yuvarlak camlı bekçi kulübesinin kapısına kadar getiriyor. Kapıda bizi, nöbeti henüz devralmış, Babamın ***Maraş***'ta kurduğu Türkiye'nin ilk Çeltik Fabrikası'nda yanında çalıştığı, ***İstanbul'a Paşabahçe***'ye gelirken de Babamdan ayrılmak istemeyip birlikte gelen can adam **Tayip Efendi** karşılıyor. **Tayip Efendi**nin nöbetini olaysız teslim edişlerinde de Arnavut şivesiyle, "**Naime Hanım**, buradakini kırıkini dökükini yokini, ben böyle nöbet teslim." sözü 2012'de gittiğim fabrikadaki evimizin kapısında asılıydı sanki.

Bu kez de **Ülker**'le birlikte çantalarımız ve öğle için yemek sepetlerimizle ***39. Paşabahçe İlkokulu***'na doğru yürürken, bazen de birbirimizi kovalarken, **Babamızın** kadın işçilerin çocukları için yaptırdığı, içinde kızlar için pembe, erkekler için mavi renkte masa, sandalye ve yatakların bulunduğu çocuk yuvasının önünden geçiyoruz.

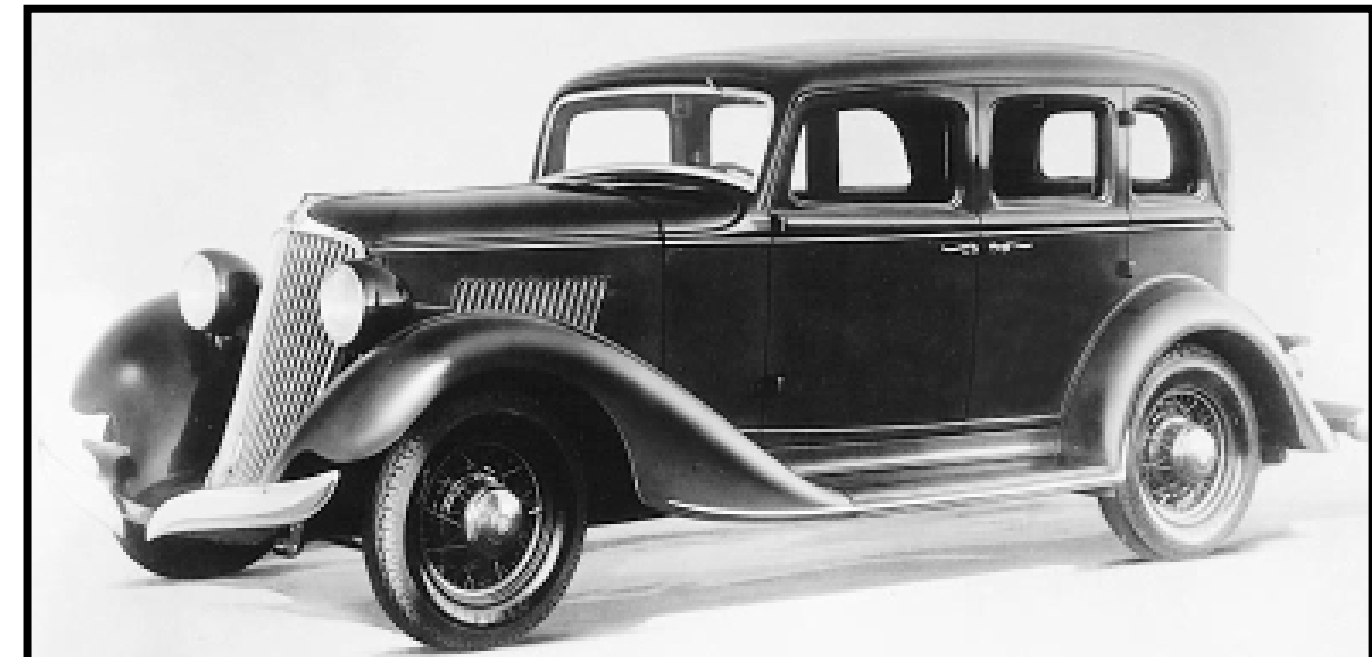
Anılarım canlandıkça tüm bu güzellikleri yeniden tattım.

1937 Paşabahçe – İstanbul Ergun Amcam ve Nihat Dedem

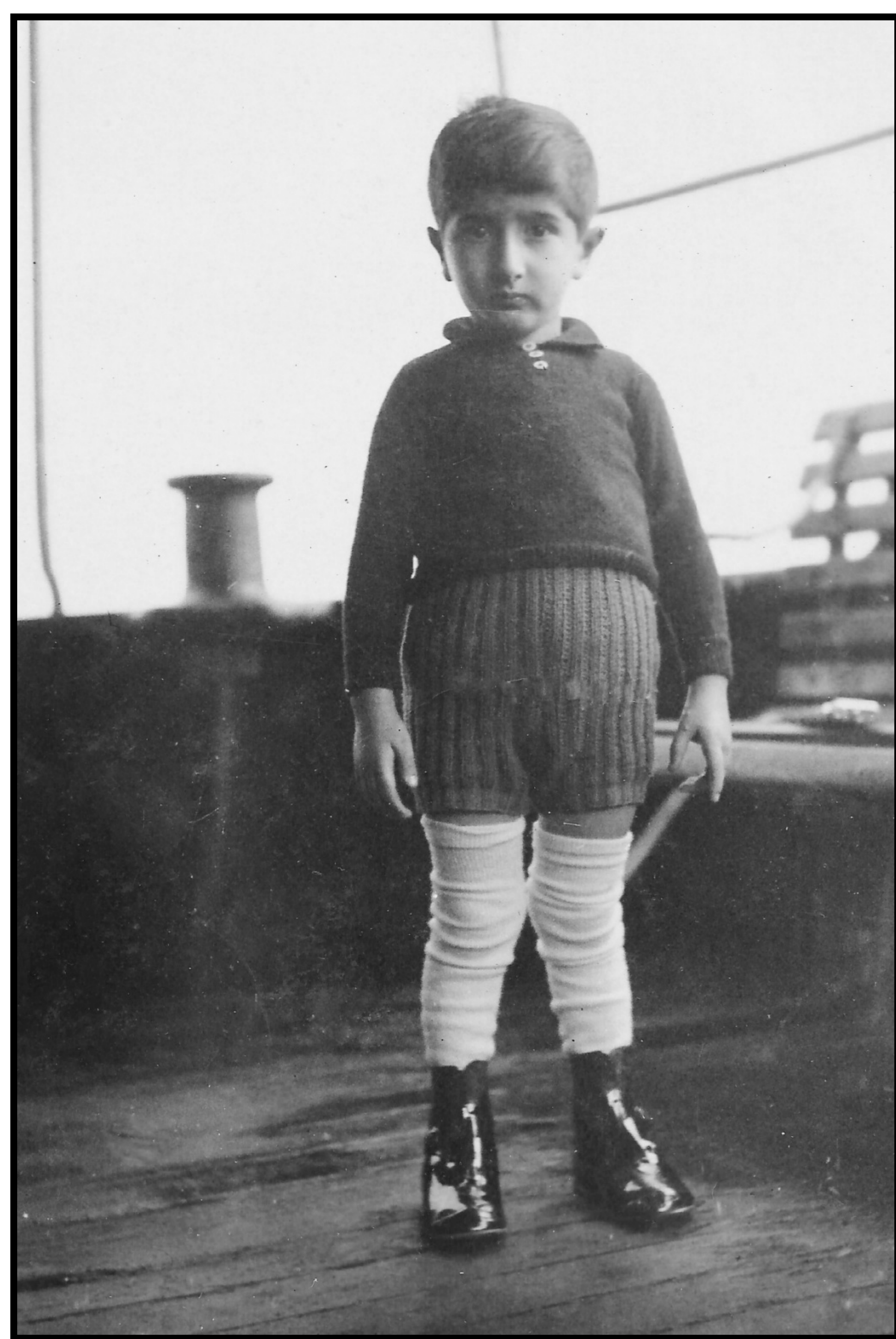
Erdem Ailesi Maraş'tan ***İstanbul'a*** geldiklerinde **Ergun Amcam** 3 yaşındadır. 11 yaşına geldiğinde ayrılırlar ***Paşabahçe***'den. 3-11 yaş arasındaki bu çocukluk dönemindeki yaramazlıkları hem kendisi hem de tanık olanlar tarafından anlatılır. **Ülker Halamı** "Örümcek gibisin Üttüanım (***Ülker hanım***)" diye kızdırmaları, **Babamın** başına kaşık atması, koştururken kırıdığı cacık kasesiyle **Nihat Dedemi** çıldırtması, Babasından yiyeceği dayaktan da **Bekçi Tayip Efendi** tarafından kaçırılarak kurtulması vebenzer birçok yaramazlık hep bu dönemin öyküleridir.

Tel tekerlek
(Wire Wheel)

Basri Eniştenin arabasına benzeyen
Graham modeli

1937 İstanbul Ergun Amcam Boğaz Vapurunda

Yeşilköy -- Türk Kuşu Bayramı Katarresi

2.Nisan.1937

**Nihat Dedem
Türk Kuşu Bayramı'nda**

Yeşilköy - İstanbul

(Nihat Dedem koyu renk giysili)

*"Türk Kuşu" Atatürk'ün isteği doğrultusunda 3.Mayıs.1935'de Ankara' da kurulur. Önce planör okulu, ardından paraşüt okulu eğitime başlar. Paraşüt okulunun ilk müdürü Rusya'da paraşütçülük eğitimi alan Abdurrahman Türkkuşu olur. 1936'da " Tayyare Okulu" (uçak okulu) adı ile motorlu uçak okulu açılır ve Türk Silahlı Kuvvetleri için pilot yetiştirmeye başlar. Dünyanın ilk kadın savaş pilotu **Sabiha Gökçen** Tayyare Okulu'nun ilk öğrencilerindendir. Türk Kuşu askerî pilot eğitimini zamanla Türk Hava Kuvvetlerine devreder.*

1937

**Yeni Türkiye İlkokulu
İstanbul**

Selçuk Halam

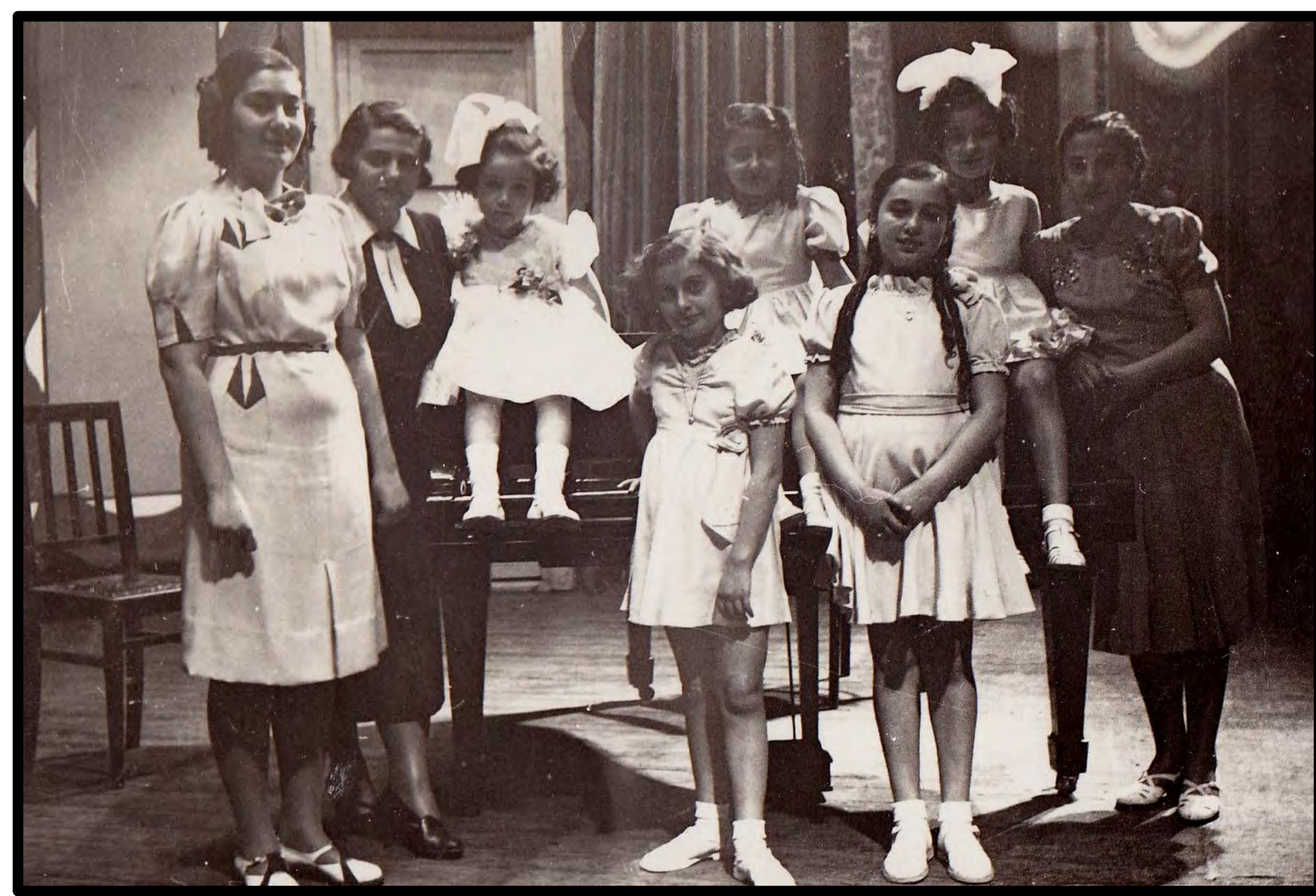
Selçuk Halam 1936-1937 öğrenim yılında 3.sınıftadır ve bu *Yeni Türkiye İlkokulu*'ndaki son yılıdır. 4. Sınıfta *Şişli Terakki Okulu*'na geçecek, 4. 5. ve 6. sınıflara yeni okulunda devam edecektir.

Selçuk Halam

Üçüncü sınıf hatıra.

Selçuk
Halam

Selçuk Halam

23.Mayıs.1937

Belediye Konservatuvarı Konseri
İstanbul

Selçuk Halam İlkokul 3.sınıfa giderken bir yandan da *Belediye Konservatuvarı Piyano Bölümü*'ne devam eder ve konserlere katılır. Baleyi de, piyano çalmayı da çok sever. Ancak geçirdiği ağır kızamık yüzünden uzun süre devam edemediği baleyi 3.sınıftayken bırakmak zorunda kalır. Konservatuara ise Ortaokulun son yılına kadar devam eder ama Babası **Emin Âli Eymür**'ün ölümünden sonra yaşadıkları maddi sıkıntı nedeniyle onu da bırakmak zorunda kalır.

1937 Paşabahçe – İstanbul

Babam, Selçuk Halam, Ülker Halam ve Ergun Amcam

Nihat Dedemin görevi nedeniyle Erdem Ailesi'nin *İstanbul*'a gelişi en çok çocukları mutlu eder. *Maraş* 'tayken *İstanbul*'da okula giden **Babam**la ayrı kalan kardeşler yeniden bir araya gelir, *İstanbul*'da yaşayan, çok sevdikleri **Selçuk**'ları da artık sık sık *Paşabahçe*'dedir. Bol bol deniz kokusu soluyarak geniş bir alanda gönüllerince koşup oynarlar. Elbette **Nihat Dedem**'in otoritesinin sınırları içinde ve **Naime Babaannem**in koruması altında. **Ömer, Selçuk, Ülker** ve **Ergun**.. Onlar "*Paşabahçe Çocukları*"dır. 1938'de **Melek**'in dünyaya gelişiyle de sayıları beşe çıkar. Bu beş çocuk küçüklüklerinde birbirlerine duydukları sevgi ve bağlılığı yaşamları boyu çoğaltarak yaşayacaklar, birbirlerini kollayıp koruyacak, sıkıntılarını paylaşıp, mutluluklarına ortak olacaklardır.

1990'da
"Paşabahçe Çocukları"
ndan **Ömer, Selçuk** ve
Ergun
anılarını
tazelemeye
Paşabahçe'ye
giderler

Babam ve Selçuk Halam
←

Babam ve Ergun Amcam
←

1937

Selçuk Halam
ve
Atiye Yengem

Canne bir
Kancik Kizim.
Beni hatirle!
Sevi Seve
Annen.

Selçuk Halam ve Annesi **Atiye Yengem** yaşamlarının her döneminde birbiriyle çok iyi anlaşılan ana-kız oldular. En zor günlerinde bile elele mücadele ederken, içlerindeki yaşam sevincini, yüzlerindeki gülümsemeyi, yüreklerindeki iyimserliği asla yitirmediler. Müzik, mizah, çiçekler ve hayvanlar her ikisinin yaşantısından da eksik olmamıştır.

Temmuz.1937

**Paşabahçe Rakı ve
Alkollü İçkiler Fabrikası**

İstanbul

**Nihat Dedem
Fabrika Müdürü**

NİHAT ERDEM
İnhisarlar Paşabahçe İspirto ve İspirtolu İçkiler Fabrikası Müdürü

TELEF. : 30/31

İSTANBUL

**Nihat Dedeme
ait
kartvizitler**

NİHAT ERDEM
İNHİSARLAR PAŞABAHÇE İSPİRTO VE RAKI
FABRİKASI MÜDÜRÜ

Tel. 30 - 31

İstanbul

Temmuz.1937

**Paşabahçe Rakı ve
Alkollü İçkiler Fabrikası**

İstanbul

**Nihat Dedem
Fabrika Müdürü**

Eylül.1937 Tokatlıyan Otelı - İstanbul

Nihat Dedemle Naime Babaannemi tanıştırp evlenmelerine öneyak olan Hilmi Uran ve karısı Sudiye Uran'ın kızı Güzin ve Halit Onaran'ın oğlu Mekin Onaran'ın düğünü.

Sıtkı - Emire Beler (Babamın Eniştesi ve Teyzesi) **Sudiye Uran** (Hilmi Uran'ın Karısı) **Güzin -Mekin Onaran**

**Nihat
Dedem**

**Naime
Babaannem**

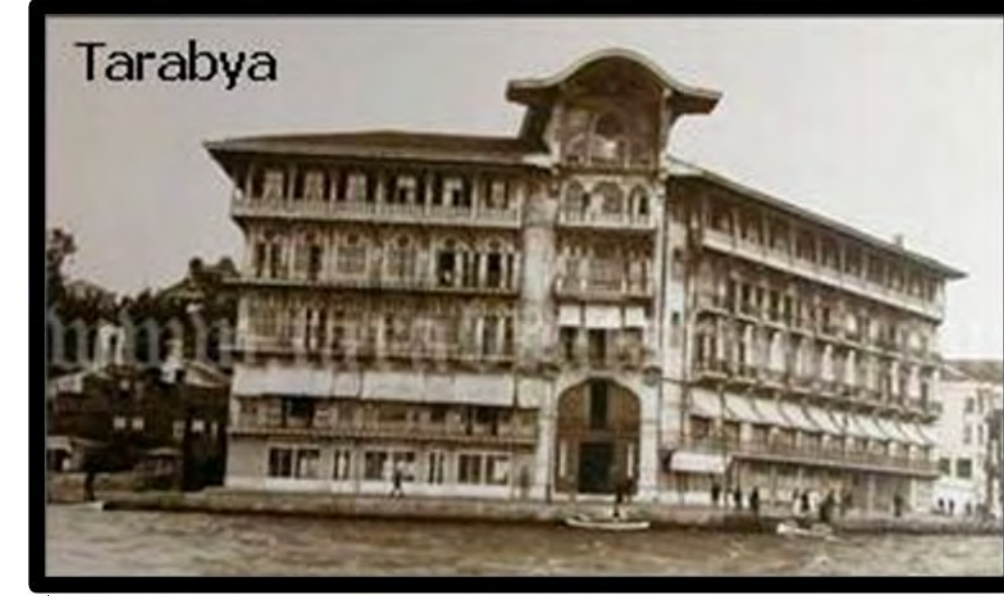
Babam

**Ülker
Halam**

**Selçuk
Halam**

**Halit
Onaran**

**Hilmi
Uran**

Tokatlıyan Otelı, Beyoğlu, İstiklal Caddesi üzerinde 1897'de yapılmış tarihi bir oteldi. Günümüzde iş hanı olarak kullanılmaktadır. Otelin Tarabya'daki şubesi Boğaz'ın en görkemli yapılarındandı. 1954'de yandı, yerine Büyük Tarabya Otelı yapıldı.

*Sudiye Uran
28.Kasım.1946'da
Babamla Annemin
nişan yüzüklerini takacak,
Halit Onaran da
11.Mart.1949'da Babamın
nikah şahidi olacaktır.*

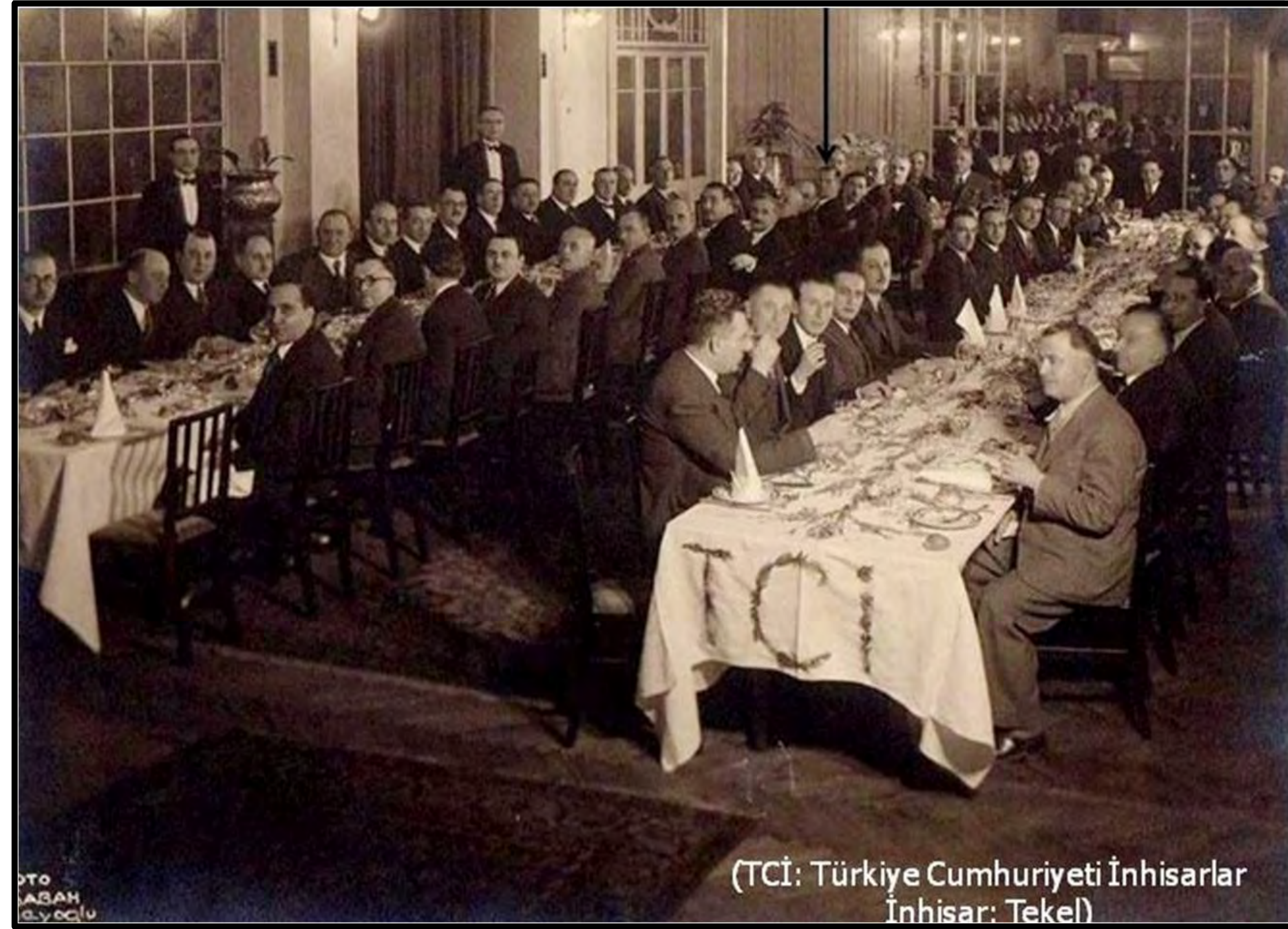
Nihat Dedem

Nihat Dedem, her kademedeki çalışanlardan eksiksiz görev sorumluluğu ve dürüstlük isteyen, disiplinli, bu konuda katı kuralları olan bir müdür olmasına rağmen; insancıl yapısı, dürüstlüğü, herkese karşı eşitlikçi tutumu, çalışanlarının sorunlarına karşı her zaman gösterdiği yapıcı tavrı, ona karşı, içinde sevgi barındıran, içten ve büyük bir saygının duyulmasına neden olmuştur.

1937

Nihat Dedem "Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası" çalışanlarıyla birlikte

1937 Pera Palas'ta Tekel Toplantısı

Türkiye'nin Avrupa standartlarındaki ilk oteli olan Pera Palas 1895'te açılır. İstanbul'da Osmanlı sarayları dışında elektriğin verildiği, ilk elektrikli asansörün ve ilk akar sıcak suyun bulunduğu bu bina kurşundan itibaren tarihi olaylara tanıklık ederek kent kültürünün önemli simgelerinden biri haline gelir. 1917' den sonra birçok kez M.K. Atatürk'ü de konuk eder. Cephe dönüşlerinde evi gibi kullandığı, ülke için önemli kararlar aldığı ve üst düzey konuklarını ağırladığı 101 numaralı odası, 1981'de Atatürk'ün kişisel eşyalarının da sergilendiği bir müze oda haline getirilir. (Meşrutiyet Cad. No:52 Tepebaşı-Beyoğlu)

Nihat Dedem fotoğraflarda kırmızı nokta ile gösterilmiştir

1937

Pera Palas

Nihat Dedem Tekel Toplantısında

1938 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

14.Ocak Türkiye- Irak - İran - Afganistan arasında imzalanan **Sadabad Paktı** T.B.M.M.’de onaylandı.

1.Şubat Atatürk, **Gemlik'te Sun'i İpek Fabrikası**’nı açtı.

2.Şubat **Bursa Merinos Fabrikası** Atatürk tarafından işletmeye açıldı.

30.Mart Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Atatürk’ün hastalığına ilişkin ilk resmi bildiriği yayımladı.

19.Nisan **Kırşehir depremi**, 6,7 büyüklüğünde. 224 ölü.

23.Nisan Fransa'nın Nice şehrinde yapılan yarışmalarda, **Ordu Süvari Ekibi** birinci oldu.

2.Mayıs **Ordu Süvari Ekibi** Roma'da Milletler Kupası yarışlarında altın **Mussolini Kupası**’nı kazandı.

15.Haziran Medeni Kanun'da değişiklik yapıldı. **Evlilik yaşı** kadınlarda 15, erkeklerde 17'ye indirildi.

16.Haziran **Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü** kuruldu. Spor artık devlet denetiminde.

24.Haziran Türkiye **Hatay**'daki Milletler Cemiyeti Komisyonu ile ilişkileri kestiğini bildirdi. Hatay'da siyasi partiler feshedildi.

5.Temmuz **Türk Birlikleri Hatay'a girdi**. Fransızların ilan ettiği sıkıyönetim kaldırıldı.

9.Temmuz Bakanlar Kurulu Atatürk'ün başkanlığında toplandı. Bu, **Atatürk'ün başkanlık ettiği son toplantı** oldu.

2.Eylül **Hatay Millet Meclisi** açıldı. Tayfur Sökmen Hatay devlet başkanı seçildi.

5.Eylül **Atatürk** el yazısıyla vasiyetnamesini yazdı

17.Ekim **Atatürk** ilk ağır komaya girdi.

8.Kasım **Atatürk** ikinci kez ağır komaya girdi.

10.Kasım **Atatürk** 09:05'te, İstanbul Dolmabahçe Sarayı’nda hayatını kaybetti.

11.Kasım **İsmet İnönü** 2.Cumhurbaşkanı seçildi. Hükümeti kurmakla **Celal Bayar** görevlendirildi.

19.Kasım **Atatürk'ün naaşı** katafalka konup halkın ziyaretine açıldığı Dolmabahçe Sarayı’ndan alınıp Sarayburnu’nda Zafer Muhribiyle, Yavuz savaş gemisine taşındı ve İzmit’de trene bindirilip **Ankara’ya gönderildi**.

21.Kasım **Atatürk'ün naaşı**, törenle Ankara Etnografya Müzesi’ndeki geçici kabrine konuldu.

28.Kasım **Atatürk'ün vasiyetnamesi** açıldı.

28.Ekim **Ankara Radyosu** törenle hizmete açıldı.

26.Aralık **Cumhuriyet Halk Partisi’nin olağanüstü kurultayı**nda, Atatürk partinin 'kurucusu ve ebedî lideri', İnönü ise 'milli şef' ilan edildi

28.Aralık Milli Eğitim Bakanlığı'na Köy Enstitüleri’nin de kurucusu **Hasan Âli Yücel** getirildi.

1938 Yılıının Önemli Olayları

Dünyada

6.Ocak Psikanaliz öğretisini geliştiren Avusturyalı nörolog **Sigmund Freud** Nazi baskısından kaçıp Londra'ya gitti.

3.Mart **Suudi Arabistan**'da petrol bulundu.

12.Mart **Alman birlikleri Avusturya'ya girdi**, ertesi gün de Almanya'nın bir parçası olduğu ilan edildi.

15.Mart **Sovyetler Birliği**'nde aralarında Ekim Devrimi'nin önderlerinden Nikolay Buharin'in de bulunduğu 18 kişinin ölüm cezaları infaz edildi.

28.Mayıs Alman otomobil üreticisi **Volkswagen** kuruldu.

8.Haziran **Japonlar** Çin'in Kanton şehrini bombaladı; ölü sayısı belirlenemeyecek kadar fazla.

27.Haziran **Helikopterin patenti** Igor Sikorsky tarafından alındı.

14.Temmuz **İtalya**, Yahudi karşıtı Nazi modelini kabul etti.

22.Ekim Chester Carlson **fotokopiyi icat etti**.

3.Eylül Kapitalizm ve Stalinizme karşı Troçki önderliğinde **4.Enternasyol** kuruldu.

9.Kasım **Almanya'da Kristal Gece**, Berlin'de 7 bin Yahudi dükkânı yağmalandı, yüzlerce Sinagog ateşe verildi, çok sayıda Yahudi öldürüldü.

15.Kasım **İspanya** İç Savaşı'nda dayanışma amacıyla Cumhuriyetçiler safında çarpışan, bütün ülkelerden gelen gönüllülerin oluşturduğu Uluslararası Tugaylar İspanya'yı terk etmeye başladı.

15..Şubat.1938

Selçuk Halamın anı defterinden

Selçuk Halam 10 yaşını bitireli 2,5 ay olmuştur.
Öğretmenlerine, arkadaşlarına yazdığı Anı Defterinin ilk sayfalarını Annesi ve Babasına ayırır.

Biricik Sevgili kızım,

Hayatta insanın üç şeye ihtiyacı vardır: Neşe, sebat ve sabır. Bunları zamanında kullanırsan bilirsen daima kendini herkese sevdireceğin... İhtiyarladığın zaman da bu sözünü hatırlarsın; belki de onu çocuklarına söylersin!

Daima iyi çalış, doğruluktan ayrılmı, sabırlı ol ve neşeni kaybetme. İşte seni seven annenin nasihatları...

Onları ve beni unutma....

15-2-1938

Seni seven annen
Atiye Eymür

Biricik Sevgili kızım,

Hayatta insanın üç şeye ihtiyacı vardır: Neşe, sebat (*kararını, sözünü sonuna değin sürdürme*) ve sabır. Bunları zamanında kullanmasını bilirsen daima kendini herkese sevdireceğin... İhtiyarladığın zaman da bu sözünü hatırlarsın, belki de onu çocuklarına söylersin!

Daima iyi çalış, doğruluktan ayrılmı, sabırlı ol ve neşeni kaybetme. İşte seni seven annenin nasihatları (*öğütleri*).

Onları ve beni unutma...

15.2.1938

Seni seven annen
Atiye Eymür

Canım kızım,

Seni, hayatta muvaffak olmuş görmek en büyük emelimdir. Şimdi çok hem de çok çalışırsan ileride hem sevgili yurdun hem de kendin için hayırlı olursun.

İşte sana vereceğim en iyi öğüt budur sevgili çocuğum. 15-II-1938

Baban

E. Âli Eymür

Canım Kızım

Seni, hayatta muvaffak olmuş (*başarmış*) görmek en büyük emelimdir (*isteğimdir*). Şimdi çok hem de çok çalışırsan ileride hem sevgili yurdun hem de kendin için hayırlı (*yararlı*) olursun. İşte sana vereceğim en iyi öğüt budur sevgili çocuğum.

15.II.1938

Baban

Emin Âli Eymür

Babam

1938

Kabataş Erkek Lisesi – İstanbul

Babam
→

Babam
1937-38
ders
yılında
Orta Okul
2.Sınıfı
yani
7.Sınıfı
devam
eder.

9.Mayıs.1938

Çınarcık

Babam *Kabataş Erkek Lisesi* 7.sınıfta okurken
Çınarcık'taki bir ilkokula yapılan okul gezisinde

Babam

Babam

24.Mayıs.1938

Naime Babaannem
(1904 - 17.1.1980)

Nihat Dedem
(1896 - 9.1.1975)

Nihat Dedem hem iş hem özel yaşantısında ilkeleri olan, düzen içinde yaşayan, yaşamı boyunca çalışmış, sorumluluk sahibi, dürüst, yaratıcı, üretken, ailesine çok bağlı; sert görünümüne rağmen çok da duygusal olabilen, çocuklarına insanı insan yapan değerleri ve vatan sevgisini öğreten, ileri görüşlü ve uygar bir insandı. Soyadı yasası çıktığında kendisine seçtiği soyadı gibi erdemleri olan **Nihat Dedem**, bunları çocuklarına aktarmakta da başarılı olmuş değerli bir babaydı.

Naime Babaannem ise her zaman ailesinin temel direği olmuş, aile bireylerinin ilişkilerini koşulsuz sevgisi, anlayışı ve büyük sabrıyla hep dengede tutmayı başarmış, çocuklarına birbirlerini hem sevmeyi hem saymayı öğretmiş, onların her sorununda yanlarında ve arkalarında olmuş mükemmel bir anneydi. Evi her zaman sabun kokan, yemeklerinin tadına doyulmayan **Naime Babaannem**, çok önem ve değer verdiği aile ve akrabalık ilişkilerinin, sonraki kuşaklar tarafından da sürdürülmesini dilerdi.

1938

Yalova

Nihat Dedem bir etkinlik için *Yalova*'ya giderken **Selçuk Halamı** ve **Babamı** da beraberinde götürür. O güzel günün, **Selçuk Halam** için bir de tatsız anısı vardır; kaydıraftan kayarken kötü bir şekilde düşer, acıyla kıvranırken koşuşan insanlar baş ve ayaklarından çekerek, yukarı kayan kuyruk sokumunu yerine oturturlar. **Selçuk Halam** o gün yaşadığı korku ve acıyı yaşamı boyunca unutmaz.

↑
**Nihat
Dedem**

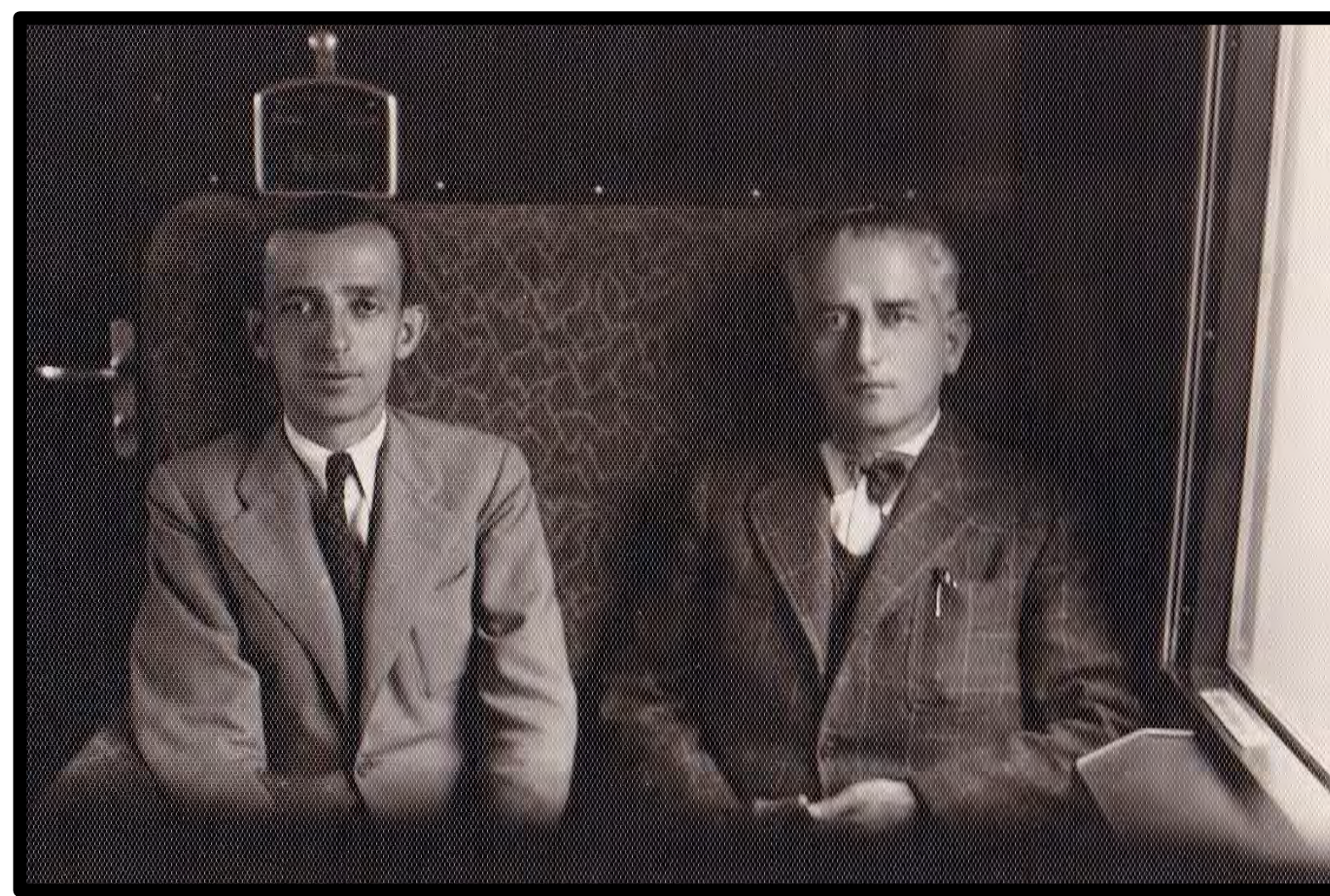
↑
**Selçuk
Halam**

↑
Babam

1938'de
kullanma çıkan
1 KURUŞ
ve
5 KURUŞ

1938

Selçuk Halamın Babası Emin Âli Bey İnhisarlar'da (*Tekel*) Müfettiş olarak görev yaptığı için sık sık karısı ve kızını *İstanbul*'da bırakarak denetleme gezilerine çıkar. Birbirine düşkün olan Baba Kız, kimi kez uzun süren bu yolculuklarda, haberleşirler.

← **Emin Âli Bey**'in her zaman çok şık ve zarif giyindiği söylenir. Bu yelek de ona ait.

Ayvalık, 2.12.1938
Canım çocuğum
Ayvalığın güzel manzaralarından birini gönderiyorum. Mektubunda istediğini gönderdim.
Senei devriyeni (*yaşgününü*) tebrik eder (*kutlar*) sana sıhhat (*sağlık*), afiyet (*esenlik*) ve iyi günler temenni ederim (*dilerim*).

Gözlerinden, yaklarından öperim evladım.

Seni seven Baban
Emin Âli Eymür

1937-1938 ders yılında **Selçuk Halam** *Yeni Türkiye İlkokulu*'ndan ayrılıp *Şişli Terakki Okulu*'na geçer ve 4.Sınıfa başlar. Yeni okulunda ilk yılındaki başarısı "*Pollyanna*" kitabı ile ödüllendirilir. İçinde "*1937-1938 Ders yılında başarısı ile (Tebrik)e (kutlamaya) liyakat kazanmış olan (layık görülen) Selçuk Eymür'e hadiye (armağan) olarak verilmiştir. Direktör (Müdür)*" yazısı vardır.

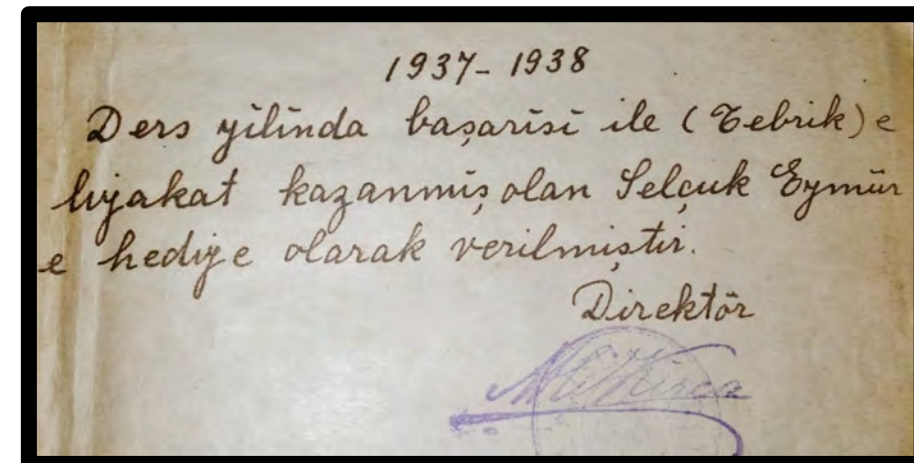
1931 basımlı kitabın içine eklenen bilgide:

"Bu eser Milli Eğitim Bakanlığınca değerlendirilmiştir

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim ve Eğitim Dairesi *Pollyanna* hakkında şöyle demiştir.

Eser iyi huylu, içten ve olağanüstü iyimser bir kızın çevresindeki en kötümser ve en mutsuz insanlara bile nasıl iyimserlik ve sevinç aşılayarak onları mutlu ettiğini anlatması bakımından çok yararlı bir romandır.

Öğretim ve Eğitim Dairesi'nin özel beğenisini kazanmış olan bu eserin yeni harflerle (*Latin harfleri*) de basılarak genç kuşağın yararlanması Milli Eğitim Bakanlığı'nca öncelikli olduğundan eğitsel değer ve önemi hakkında hiçbir tartışmaya gerek olmayan bu çok ilgi uyandırıcı ve meraklı kitap bir kez daha beğenilecek nitelikte basılarak halkın ve özellikle okul kütüphaneleri ile çocuklu ailelerin yararına sunulmuştur.

1939 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

25.Ocak Celal Bayar Başbakanlıktan çekildi.

19.Şubat Yurdun 158 yerinde yeniden **158 Halkevi** açıldı.

14.Mart Adalet Bakanlığı **Arap harfleriyle ders** verenlerin cezalandırılmasına ilişkin genelge yayımladı.

İktisat (*ekonomi*) Bakanlığı **kadın çorapları**nda kalitenin yükseltilmesi için Avrupa'dan bir uzman grup getirtti.

26.Mart TBMM **6.dönem milletvekili seçimleri** yapıldı. 5. dönemde 18, bu seçimde ise 14 kadın seçilebildi.

3.Nisan TBMM açıldı, **İsmet İnönü** oybirliğiyle Cumhurbaşkanı seçildi. **Dr. Refik Saydam**, Başbakan oldu ve hükümeti kurdu.

25.Nisan Alman uçak şirketi Lufthansa ile sözleşme imzalandı. 1.Haziran'da **İstanbul-Berlin seferleri** başlayacak.

29.Nisan Türk güreşçileri 66 ve 87 kilolarda Avrupa ikincisi oldu.

8.Mayıs Türkiye ve Almanya arasında bir ticaret antlaşması imzalandı.

12.Mayıs Türkiye ve İngiltere Akdeniz’de bir savaş veya çatışma olasılığına karşı, karşılıklı yardım ve dostluk bildirisi imzaladı.

23.Haziran Türkiye ve Fransa saldırmazlık antlaşması imzaladı; Fransa Hatay'ın Türkiye'ye verilmesini kabul etti.

29.Haziran Hatay Devleti Meclisi, oybirliğiyle Türkiye’ye katılma kararı aldı.

5.Temmuz Hatay Devleti il olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne bağlandı.

11.Temmuz Milli Piyango Genel Müdürlüğü kuruldu.

19.Temmuz Film denetimine ilişkin **sansür tüzüğü** yürürlüğe girdi.

2.Ağustos Adalet Bakanlığı **halk önünde idam** yapılmayacağına dair bir genelge yayımladı.

8.Ağustos 600 Yahudi mülteci taşıyan **Parita gemisi** İzmir Limanına geldi; Yahudilerin karaya çıkmalarına izin verilmedi.

19.Ağustos Adalet Bakanlığı’nın genelgesine göre **boşanmak** için her iki taraf da dilekçe vermek zorunda.

31.Ağustos Almanya’da yaptırılan **Batıray Denizaltısı** denize indirildi.

4.Eylül Savaş nedeniyle tüm **gıda maddelerine ihraç yasağı** kondu.

5.Eylül İstanbul müzeleri 2. Dünya Savaşı nedeniyle kapatıldı.

6.Eylül Erzurum'a ilk tren girdi.

8.Eylül 2.Dünya Savaşı nedeniyle **yedek askerlerin eğitime çağırılması kararı** çıktı. Avrupa'da okuyan Türk öğrenciler geri çağırıldı.

10.Eylül Karabük Demir Çelik Fabrikası üretime başladı.

23.Eylül Tekirdağ Şarap Fabrikası hizmete girdi.

27.Eylül Türkiye-SSCB görüşmeleri Şükrü Saraçoğlu-Molotov arasında başladı.

19.Ekim Türkiye-Fransa-İngiltere **Üçlü Yardım (Ankara Paktı) Antlaşması** imzalandı.

17.Kasım Türk ordusundaki **son Alman danışmanlar** Türkiye'den ayrıldı

27.Aralık İstanbul'da “**Genç Hristiyanlar Cemiyeti**” kapatıldı.

27-28.Aralık Erzincan’da 8 şiddetindeki depremde 33 bin kişi yaşamını yitirdi ve 100 bin kişi yaralandı.

1939 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

- 1.Ocak** **Sydney-Avusturalya**'da sıcaklık 45 C°'yi buldu; şehirde bu bir rekordur.
- 4.Ocak** **Japonya**'da faşist Hiranuma başbakan oldu.
- 22.Ocak** Colombia Üniversitesi'nden bir grup bilim insanı **uranyum atomunu** parçalamayı başardı.
- 24.Ocak** **Şili**'de 8.3 büyüklüğündeki depremde 28 bin kişi yaşamını yitirdi.
- 15.Mart** Alman askerleri **Çekoslovakya**'ya doğru yola çıktı.
- 18.Mart** **Stalin, Hitler**'e karşı İngiltere'den birleşme istedi ama Chamberlain tarafından reddedildi.
- 28.Mart** Madrid, General Franco'nun faşist güçlerinin eline düştü ve **İspanya İç Savaşı** sona erdi.
- 7.Nisan** İtalya **Arnavutluk**'u işgal etti.
- 23.Ağustos** **Almanya SSCB** ile kısa sürecek bir Saldırmazlık Paktı imzaladı. Anlaşma Hitler'in Polonya'ya saldırısını kolaylaştırdı.
- 26.Ağustos** Hitler bir açıklama ile **Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Danimarka** ve **İsviçre**'ye Almanlar tarafından asla zarar verilmeyeceğini belirtti.
- 31.Ağustos** Alman askerleri **Polonya askeri kılığında** bir radyo istasyonuna sahte bir baskın yaptı. Amaç Polonya askerinin saldırgan olduğunu göstererek diğer ulusların da desteğini almak ve planlanan Polonya kuşatmasını haklı çıkarmak.
- 1.Eylül** **Alman orduları Polonya'ya girdi** ve 1945'de sonlanacak ve çok sayıda insanın hayatına neden olacak **2.Dünya Savaşı** başladı.
- 3.Eylül** **İngiltere** ve **Fransa**, Almanya'ya savaş ilan etti.
- 6.Eylül** Nazi Almanyası tüm Yahudi vatandaşların **Sarı Yahudi yıldızı** taşımasını zorunlu kıldı.
- 27.Eylül** Batıdan Almanlar ve doğudan Ruslar'ın işgal ettiği **Polonya**, Varşova'nın düşmesiyle birlikte bu devletler tarafından ikiye bölündü. Polonya'da Almanlar 700.000 esir, Ruslar 200.000 esir aldı. Polonya'nın 1,5-2 milyon insan kaybına karşılık Almanlar 10.000 asker, Ruslar ise birkaç yüz kişi yitirdiler.
- 8.Kasım** **Hitler'e**, Münih'te konuşma yapacağı birahane bombası konularak **suikast** girişiminde bulunuldu ama Hitler patlamadan 27 dakika önce ayrılarak kurtuldu.
- 20.Kasım** **BBC** Türkçe dahil 46 dilde radyo yayınlarına Denizaşırı Yayınlar Servisi adıyla başladı.
- 24.Kasım** Almanlar, **Çekoslovakya**'da 120 öğrenciyi öldürdü.
- 30.Kasım** **Macar Devrimi'nin önderi** Bela Kun Ukrayna'da kurşuna dizildi.
- 15.Aralık** **Rüzgar Gibi Geçti** filmi gösterime girdi.

Babam

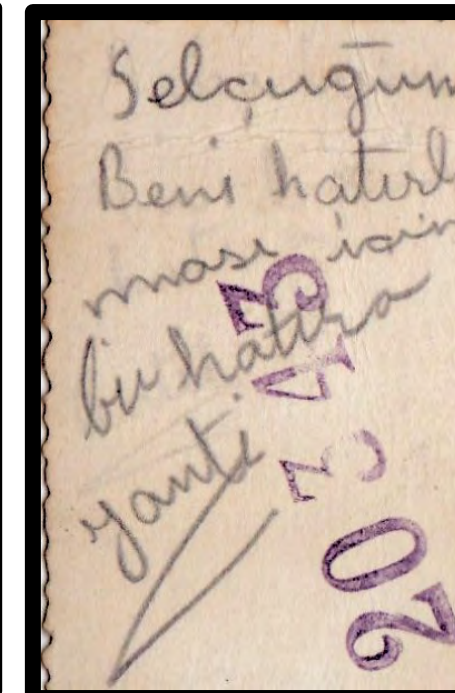
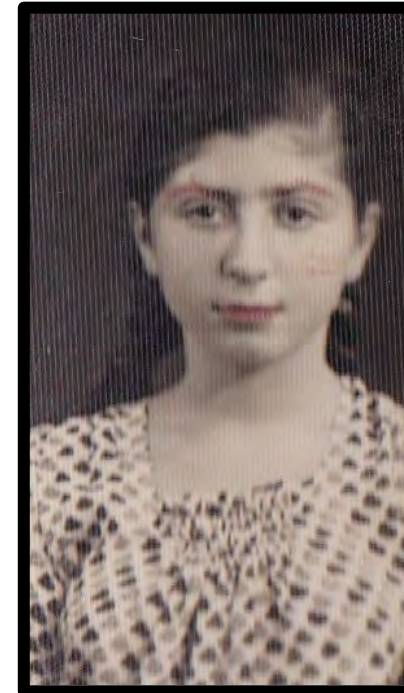
Kabataş Erkek Lisesi
8.Sınıf yani Orta Okul son sınıf öğrencisidir.

1939 Şişli Terakki Okulu - İstanbul

Selçuk Halam

Selçuk Halam 1938-1939

ders yılı sonunda *Şişli Terakki Okulu* 5.Sınıfı bitirir.

1938'de kullanma çıkan
1
KURUŞ

Selçuk Halam Şişli Terakki Okulu'ndaki sınıf arkadaşı **Janti** ile yaklaşık 80 yıl boyunca bağlarını koparmayacaktır. **İstanbul - Ankara** arasında sık görüşmeler de her hafta telefonlaşırlar.

1873'de *Selanik*'de (o zamanlar Osmanlı toprakları) yeni yöntemlerle çağdaş kuşaklar yetiştirme amacıyla açılan ilk özel Müslüman Türk ilkokulu olan *Şemsi Efendi Mektebi* (okulu) Türk milli eğitiminin en köklü kurumlarından biri olan *Terakki Vakfı özel Şişli Terakki Okulları*'nın çekirdeğidir. 1912'ye gelindiğinde *Balkan Savaşı* ve baskılar nedeniyle zor günler yaşayan Müslüman Türk halkı *Selanik*'ten ayrılıp, başta *İstanbul* ve *İzmir* olmak üzere doğuya göç etti. 1923 *Lozan Antlaşması*'ndan sonra 55 yıllık *Terakki Mektebi*'nin *Selanik*'te kalan son bölümü de diğer Türk malları gibi tasfiye edilip kapatılmasından 4 yıl önce *İstanbul*'a göç eden, *Selanik*'teki okuldan yetişmiş bir grup genç, aynı gelenekle genç kuşaklar yetiştirmek amacıyla 3.Eylül.1919'da *Mahmut Celalettin Konağı*'nda eğitime başlayan *Şişli Lisan Mektebi*'ni kurdular. Bu konak yanınca 1920'de eğitime *Pangaltı*'da kiralanan *Nuri Paşa Konağı*'nda devam edildi. 1921'de adı *Şişli Terakki Mektebi* oldu ve 1935'de kendine ait binalara kavuşana kadar *Nişantaşı* ve *Pangaltı*'da uygun konakları kiralarak tam donanımlı, yatılı, karma bir okul olarak gelişti ve hiçbir maddi kazanç gütmeksizin vakıf okulları olarak bugüne kadar geldi.

Hasan Amcanın

karısı

Melek'in Amcası

Melek

Hasan Beler

Babam

Babasının görevi gereği iş gezilerine gitmesi, Annesinin de çalışması nedeniyle **Selçuk Halam** da tatillerde **Aliye Hala'sının** da yaşadığı Kuzini **Naime Abla'sının** evine, *Paşabahçe*'ye gelip kalır.

9.Temmuz,1938'de Emire Teyzeannemle Sıtkı Eniştemin kızları Melek doğar. Onlar da sık sık *Paşabahçe*'de kalırlar.

Tüm ailenin birlikte yaşama şansı bulduğu, çocukların bir araya gelmenin keyfini çıkardığı *Paşabahçe*, o günleri yaşamış olan herkes için, çok yıllar sonra bile heyecanla anlatacakları çok değerli ve unutulmaz anılarla doludur.

(**Ülker Halam** geçirdiği ağır zatüree sonrasında çok zayıf düştüğü ve kendisini toparlaması uzun zaman aldığı için, **1937-1938** ders yılında okula gidemez. **Ergun Amcamla** birlikte **1939-1940** döneminde 1. sınıfa başlarlar.)

Naime Babaannemle Emire Teyzeannemin Dayısı ve Selçuk Halamın Babası Emin Ali Eymür

22.Aralık.1939

Biga

Ülker Halam Selçuk Halam Ergun Amcam

1939

Paşabahçe – İstanbul

Paşabahçe'nin bütün çocukları bir arada.

Melek 1, Ergun 6, Ülker 8, Selçuk 12, Ömer 14 yaşlarında.

1940 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

- 11.Ocak** **Ankara Konservatuarı** Tatbikat (*uygulama*) Sahnesi oyuncuları ilk oyunlarını sergilediler.
- 15.Ocak** **Ankara Radyosu** Fransızca, Yunanca, Farsça ve Bulgarca haber yayınına İngilizce'yi de ekledi.
- 4.Mart** İstanbul'da yapılan **6.Balkan Güreş Şampiyonası**'nda Türk takımı 5 birincilik alarak 6.kez şampiyon oldu.
- 30.Mart** **Türkiye-Suriye Dostluk ve İyi Komşuluk Antlaşması** imzalandı.
- 17.Nisan** İlk Öğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç'un tasarısı onaylanarak **Köy Enstitüleri** açıldı, önce açılmış olan “Köy Muallim Mektepleri” (*öğretmen okulları*) Köy Enstitü'lerine dönüştürüldü.
- 24.Nisan** **Basın Yasası**'na eklenen iki maddeyle "ulusal duyguları inciten, ulusal tarihi saptıran ve ülkenin güvenliği ile ilgili olarak yapılan soruşturmalardan, alınan önlemlerden söz eden" yazılar yazmak yasaklandı.
- 1.Mayıs** İstanbul'daki eğlence yerlerinde çalışan 107'si Macar, 162 kişinin bir hafta içinde Türkiye'yi terk etmesi istendi.
- 2.Mayıs** **Tasvir-i Efkar gazetesi** yayımlanmaya başladı.
- 28.Mayıs** **Bingöl**’de olan depremde köyler yıkıma uğradı .
- 18.Haziran** **Türk-Alman Dostluk Paktı** imzalandı.
- 21.Haziran** **Devlet Operası** ilk temsilini verdi: Mozart'tan "Bastien ile Bastienne" .
- 26.Haziran** Başbakan Refik Saydam Türkiye'nin **2. Dünya Savaşı dışında** kalmayı sürdüreceğini açıkladı. Seferberlik durumunda kadın ve erkeklerin yapacakları işleri belirleyen tüzük de yürürlüğe girdi.
- 30.Temmuz** **Yozgat**'ta deprem: 12 köy yıkıldı, 300 ölü, 360 yaralı.
- 4.Ağustos** **Taksim Gazinosu** açıldı. İstanbul Belediyesi'nin açtığı gazinonun amacı halka ucuz eğlence sağlamaktı.
- 22.Ağustos** **Milli Savunma Bakanlığı**'nın gereksinimlerini sağlayan sekiz fabrikada fazla mesai yapılması kararı alındı.
- 30.Ağustos** Gençlerin spor yapması için 53 ilde **gençlik kulüpleri** açıldı.
- 10.Eylül** Bakanlar Kurulu, **Tan, Tasvir-i Efkar** ve **Haber** gazetelerini yedişer gün kapattı.
- 22.Eylül** Bakanlar Kurulu, İstanbul'da çıkan **Le Journal d' Orient gazetesini** dış politikaya aykırı yayın yaptığı gerekçesiyle 7 gün süreyle kapattı.
- 26.Eylül** **Türkiye-Romanya** Ticaret Antlaşması imzalandı.
- 20.Ekim** Nüfus sayımı yapıldı. **Türkiye'nin nüfusu 17. 820. 950.**
- 18.Kasım** Bakanlar Kurulu, hava saldırılarına karşı bütün kent ve kasabalarda geceleri **karartma** yapılması kararı aldı.
- 25.Kasım** İstanbul, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Çanakkale ve Kocaeli’ni kapsayan sınırlar içinde savaş nedeniyle **sıkıyönetim ilan edildi.**
- 19.Aralık** Savaş saldırısına uğramış olan Yunanistan’a **Kurtuluş Şilebi**’yle yardım malzemesi gönderildi.

1940 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

29.Şubat "Rüzgar Gibi Geçti" 8 Oscar kazandı, Hattie McDaniel filmdeki oyunculuğuyla Oscar kazanan ilk siyah kadın oyuncu oldu.

1.Mart Bulgaristan Mihver (*eksen*) Devletlerine katıldı. (*Almanya-İtalya-Japonya*)

18.Mart İtalya Almanya'nın yanında savaşa girme kararı aldı

10.Mayıs Winston Churchill, Chamberlain'ın istifası üzerine İngiltere Başbakanı oldu.

13.Mayıs Başbakan **Winston Churchill** ünlü konuşmasını yaptı, "Size kan, ter ve gözyaşından başka vaad edecek (*söz verecek*) bir şeyim yok."

15.Mayıs ABD'nin ilk fast food restoranı **McDonalds** kuruldu .

28.Mayıs Belçika ve **Hollanda** Nazilere teslim oldu.

11.Haziran Norveç iki ay süren direnişin ardından Nazi ordularına teslim oldu.

12.Haziran 54 bin kişilik **İngiliz ve Fransız birlikleri**, Manş Denizi sınırında, Alman Mareşal Rommel'in ordularına teslim oldu.

14.Haziran Alman ordusu **Paris'e** girdi, Fransa'yı ele geçirdi.

19.Ağustos İngiliz Somalisi İtalyanların eline geçti.

20.Ağustos Sovyet devriminin önderlerinden **Leon Troçki**, sürgünde yaşadığı Meksika'da Stalin'in bir ajanı tarafından öldürüldü.

25.Ağustos Alman savaş uçakları Londra'yı bombalamaya başladı.

26.Ağustos İngiliz savaş uçakları Berlin'e karşı saldırıya geçti.

9.Eylül Treznea Katliamı, Macar ordusu 87 Roman ve 6 Yahudiyi öldürdü.

27.Eylül Japonya, Almanya ve İtalya'nın askeri paktına katıldı.

7.Ekim Alman ve İtalyan askerleri **Romanya'yı** işgal etti.

28.Ekim İtalyan askerleri **Yunanistan'a** girdi.

5.Kasım Amerika Birleşik Devletleri başkanlık seçimlerini **Franklin D. Roosevelt** kazandı.

20.Kasım Macaristan Mihver Devletleri'ne katıldı.

12.Aralık Bulgaristan'dan Filistin'e gitmekte olan 352 Musevi yolcu bulunan **Salvador gemisi** Silivri önlerinde battı. 230' kişi boğularak öldü.

29.Aralık Almanlar **Londra'ya** 10 bin yangın bombası attı.

1940

Selçuk Halam *Şişli Terakki Okulu* 6.Sınıf öğrencisidir. 1939-1940 ders yılı bitiminde *Şişli Terakki Okulu*'ndan ayrılıp, 1940-1941 öğrenim yılında, Şişli Terakki'nin Müdürünün açtığı **Yeni Kolej**'de 7.sınıfa başlayacaktır. Bu arada piyano çalışmalarını da sürdürmektedir.

Çanakkale 19/20.1.1940

Canım **Selçukum**,

Yarın Bayram. Bu da gene sizlerden uzak ve yalnız geçirdiğim Bayramlardan birisi olacak. Ne yapalım çocuğum. İş, vazife (*görev*) bunu icabettiriyor. (*gerektiriyor*)

Senin ve Annenin bir defa daha bayramınızı kutlular ve her ikinize de iyi günler görmenizi temenni ederim. (*dilerim*)

Nasılsın..? Benim güzel maskaram! Derslerin iyi gidiyor mu? Annen, ya bu ayın sonunda, veya gelecek ayın ilk günlerinde konser vereceğini yazıyor. Yetişebilirim, seni dinlemek isterdim. Kismet, belki gelirim.

Binlerce defalar gözlerini, yanaklarını öper, sana sıhhat (*sağlık*), afiyet (*esenlik*), iyi günler temenni ederim (*dilerim*). Canım evlâdım (*çocuğum*).

Seni çok seven Baban
Emin Âli Eymür

Annenin de gözlerinden öperim. Evdekilere selamlar. Bayramları kutlu olsun.

Çanakkale, 19/20-1-1940

Canım Selçukum,

Yarın bayram. Bu da gene sizlerden uzak ve yalnız geçirdiğim Bayramlardan birisi olacak. Ne yapalım çocuğum. İş, vazife, bunu icabettiriyor.

Senin ve Annenin bir defa daha bayramınızı kutlular ve her ikinize de iyi günler görmenizi temenni ederim. Her ikiniz de sağ ve var olun bana o lâzım.

Nasılsın..? Benim güzel maskaram! Derslerin iyi gidiyor mu? Annen, ya bu ayın sonunda, veya gelecek ayın ilk günlerinde konser vereceğini yazıyor. Yetişebilirim, seni dinlemek isterdim. Kismet, belki gelirim.

Binlerce defalar gözlerini, yanaklarını öper, sana sıhhat, afiyet, iyi günler temenni ederim. Canım evlâdım.

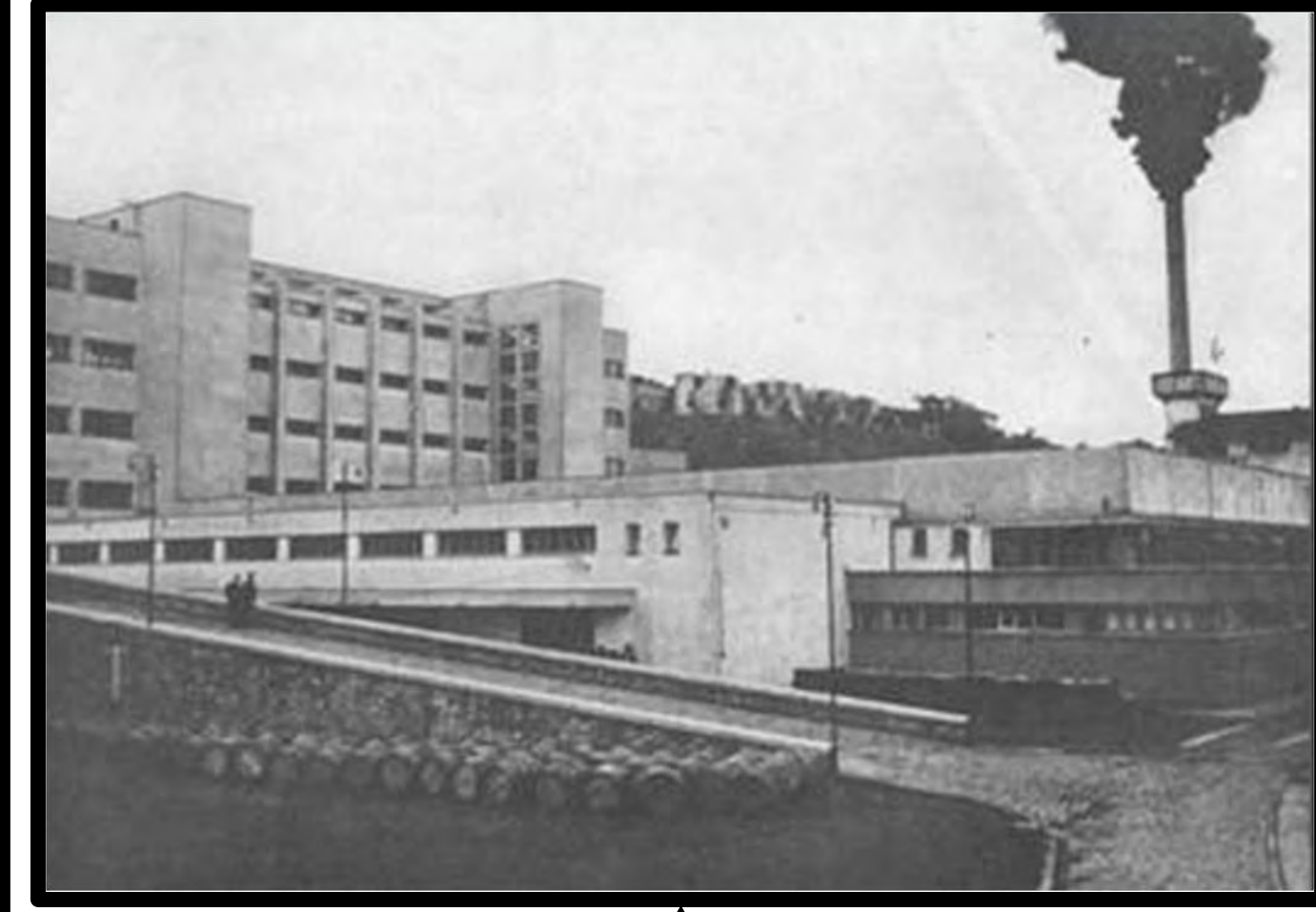
Seni çok seven Baban
E. Âli Eymür

19/20.Ocak.1940

Selçuk Halama Babası **Emin Âli Eymür**'ün **Çanakkale**'den yazdığı mektup

**Paşabahçe
Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası**

İstanbul

Fabrikanın daha sonraki halini gösteren bu fotoğraftaki bina ve bölümlerin çoğu **Nihat Dedem**in müdürlüğü sırasında, onun girişimleri ve önerileri doğrultusunda, onun denetimi altında gerçekleşmiştir.

Yandaki fotoğrafta **Nihat Dedemi** bu inşaatı denetlerken görülüyor.

(2014 yılında **Ergun Amcamla Paşabahçe**'ye gittiğimizde, her şeyin yıkılmış olduğu bomboş bir araziyle karşılaştık.)

1940'da kullanıma çıkan **10 PARA**

Nihat Dedem 8 yıla yakın müdürlük yaptığı "**Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası**"nda sadece masa başı çalışmasıyla yetinmez, fabrikada ve fabrikanın bulunduğu arazide, üretken ve yaratıcı fikirleriyle bir çok düzenlemeler ve yenilikler gerçekleştirir, tüm çalışmaları yakından izler, sistemin doğru işleyişi için yapılması gerekenleri ve koyduğu kuralları sürekli denetler. Örneğin, yangın tehlikesine karşı geliştirdiği alarm sisteminin çalışıp çalışmadığını ve görevlilerin sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini kontrol etmek amacıyla gece gündüz, olmadık saatlerde yangın alarmını çalıştırır. Özellikle 2.Dünya Savaşı'nın giderek yayıldığı bu kritik günlerde, tümüyle yanıcı malzemenin bulunduğu Fabrika'nın, çalışanların ve ailesinin sorumluluğunu daha da yoğun hissetmektedir. Fabrikanın çalışmasında kullanılan atıl su buharından yararlanarak yaptırdığı düzenekle de, Müdürlük Konutu'na kalorifer sistemi kurdurur, sıcak su sağlar ve bir banyo yaptırır.

↑
Babam

1940

Kabataş Lisesi - İstanbul

Babam 1939-1940 ders yılında Lise'ye başlar, artık 9.Sınıf öğrencisidir.

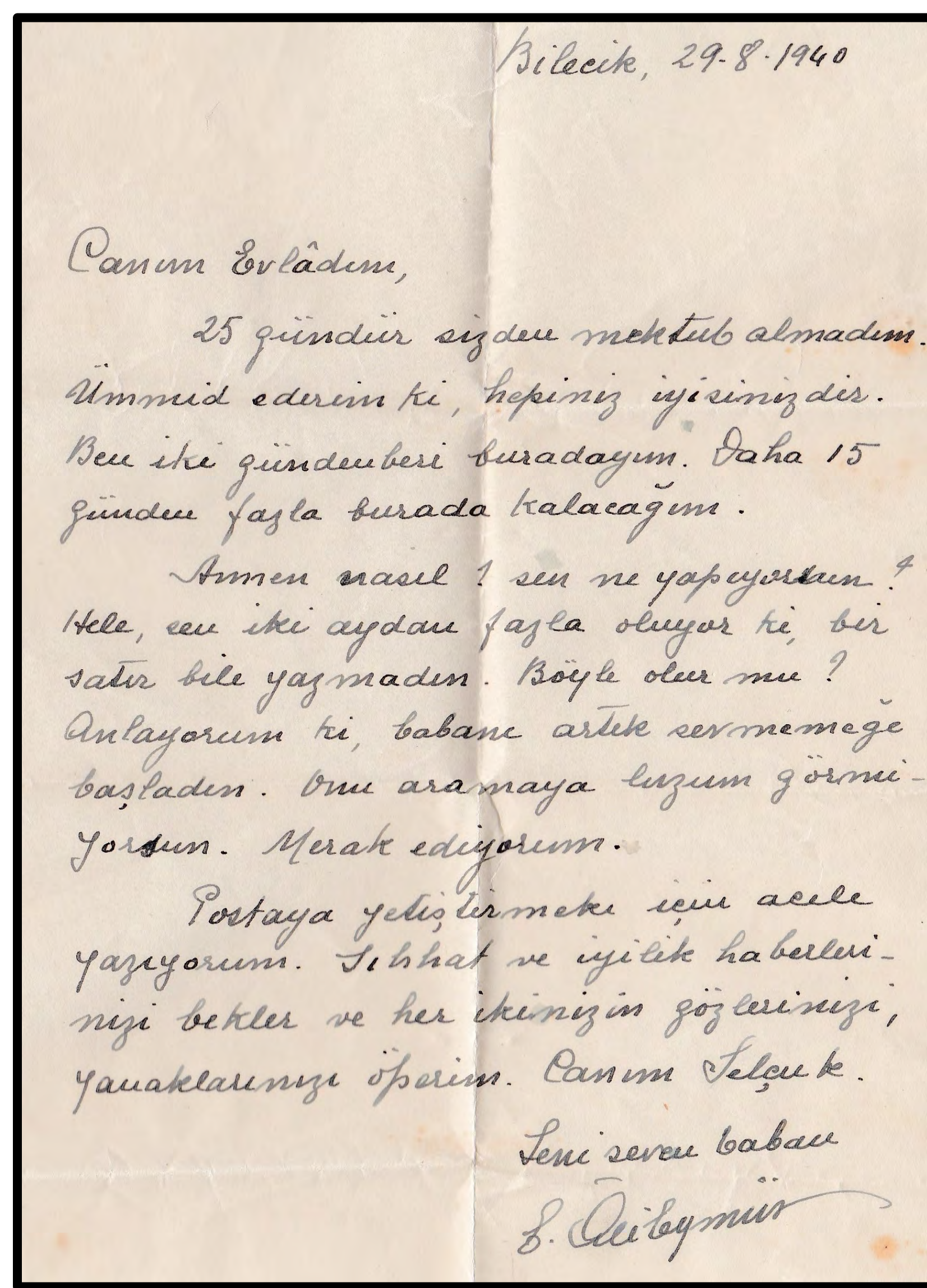
2. Dünya Savaşı'nın (1939-1945) başlamasıyla liselerdeki askerlik derslerine verilen önem artırılır. *Kabataş Lisesi*'nde de ders yılının bitiminden sonra tüm erkek öğrencilerin katılmakla yükümlü olduğu askerlik kamp-ları düzenlenir.

26.Mayıs.1940

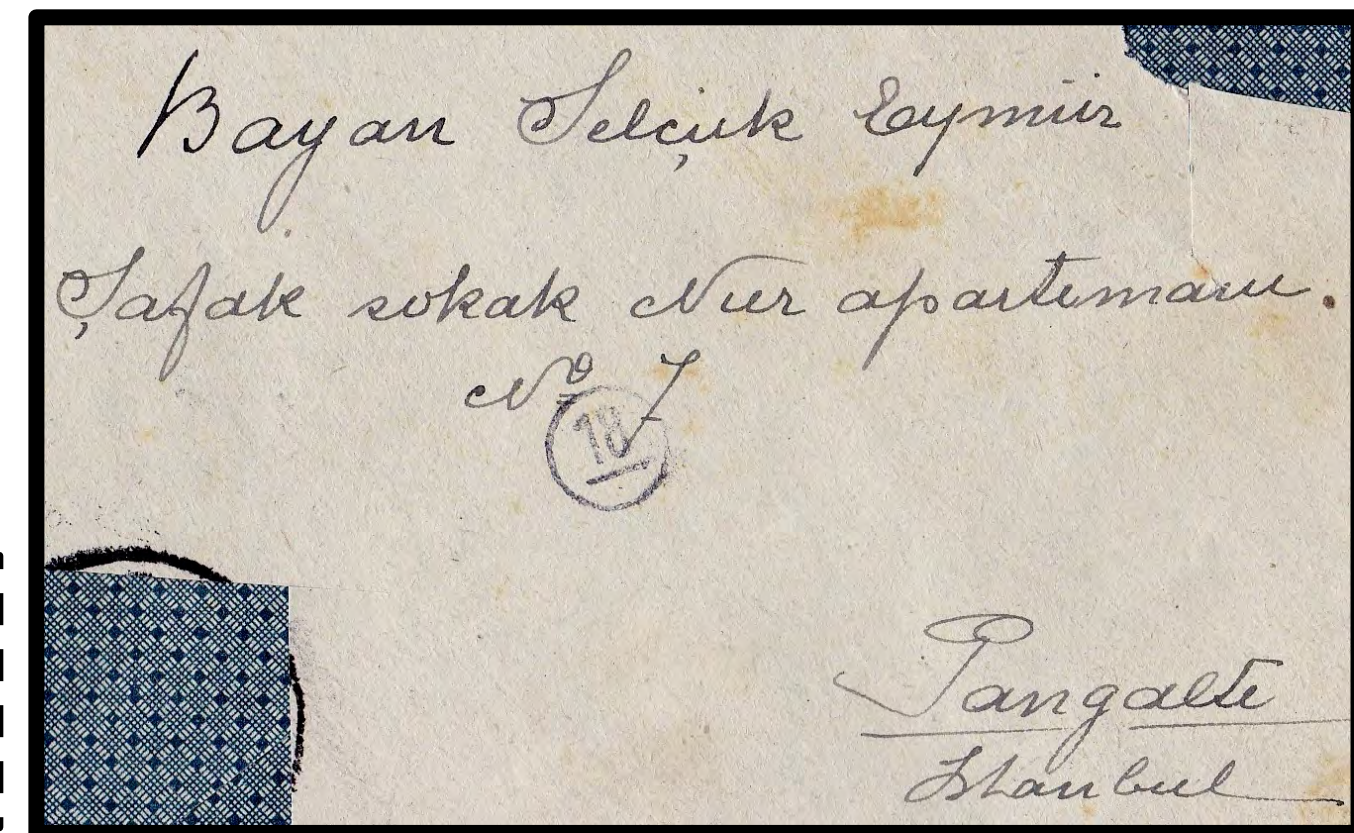
Selçuk Halam

29.Ağustos.1940

Selçuk Halama,
Babası **Emin Âli Eymür**'ün
Bilecik'ten yazdığı mektup

Bayan **Selçuk Eymür**
Şafak sokak Nur apartmanı No:7
Pangaltı - İstanbul

Bilecik,
29.8.1940

Canım Evladım (*çocuğum*)

25 gündür sizden mektup almadım. Ümid ederim ki hepiniz iyisinizdir. Ben iki günden beri buradayım. Daha 15 günden fazla burada kalacağım.

Annen nasıl? Sen ne yapıyorsun? Hele sen iki aydan fazla oluyor ki bir satır bile yazmadın. Böyle olur mu? Anlıyorum ki babanı artık sevmemeye başladın. Onu aramaya lüzum (*gerek*) görmüyorsun. Merak ediyorum.

Postaya yetiştirmek için acele yazıyorum. Sıhhat (*sağlık*) ve iyilik haberlerinizi bekler ve her ikinizin yanaklarınızı öperim. Canım Selçuk

Seni seven baban
Emin Âli Eymür

1940

Naime Babaannemin Teyzesi **Şevket Meker**, Dayısı **Emin Âli Eymür**
ve Yengesi **Atiye Eymür**

1940

Paşabahçe - İstanbul

Naime Babaannem ve Nihat Dedem

İki kardeş

Emin Âli Eymür ve Şevket Meker

Gelin Görümce

Atiye Eymür ve Şevket Meker

14.Kasım.1940

Tekel Genel Müdürlüğü'nün, İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nden aldığı yanıtı göre *Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası*'na gönderdiği **Nihat Dedem'in Öğrenim Derecesi ile ilgili yazı**

(Nihat Dedem o zamanki değerlendirmeye göre Lise mezunu olarak kabul edildiği halde da sonraları "Makine Mühendisi" olduğu onaylanmıştır.)

T. C.
İ N H İ S A R L A R
U M U M M Ü D Ü R L Ü Ğ Ü
Memurin Subesi
T.U./K.
Eki: 5- Adet tahsil vesikası aslı

11968/E.
4991/S.
16 Kasım 1940
2194
İstanbul 14/II/. 19.40

Paşabahçe
Müşakere Fabrikası
Müdürlüğüne

Özü: Müdürünüz 4443 Nihat Erdem'in
Erdem'in tahsil derecesi H

Fabrikanız Müdürü 4443 Nihat Erdem'in 26/6/1940 gün ve 1117/2 sayılı yazınızla gönderilen tahsil vesikaları asılları adığeçenin tahsil derecesinin tesbiti için İstanbul Maarif Müdürlüğüne gönderilmiş idi. Bu kerre alınan 9/201 Teşrin/1940 gün ve 1577/52010 Belge Bürosu sayılı karşılık yazıda:

Kuleli Askeri idadisinde 3.sınıfta kalmış talebe olarak aldığı 4/Mart/1915 tarihli vesika ile Almanyada Berlin Teknik okulundan 1919 da aldığı iki parçe vesikaya ve yine Berlin Makinecilik Meslek okulundan aldığı 30/Eylül/1920 tarihli ayrıca iki parça vesikaya göre birinci derecede Orta ihtisas tahsili yapmış sayılacağı ve Lise mezunu hakkından istifade edeceği bildirilmiş ve dosyasına kayıt olunmuştur.

Bağlı olarak iade kılınan mezkûr beş adet tahsil vesikasının Müdürünüze verilmesini dilerim.

İdare işleri Müdürü

T.C. TEKEL
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Memurlar Şubesi
T.U./K:
Eki: 5-Adet Öğrenim Belgesi aslı

Paşabahçe
Alkollü İçkiler Fabrikası
Müdürlüğüne

İstanbul 14.11.1940

Özü: Müdürünüz Nihat Erdem'in
öğrenim derecesi

Fabrikanız Müdürü 4443 Nihat Erdem'in 26.6.1940 gün ve 1117/2 sayılı yazınızla gönderilen öğrenim belgeleri asılları adı geçenin öğrenim derecesinin belirlenmesi için İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmişti. Bu defa alınan 9.Kasım.1940 gün ve 1577/52010 Belge Bürosu sayılı karşılık yazıda:

Kuleli Askeri Lisesi'nden 3.sınıfta kalmış (*"kalmış", sınıfta kalmış olarak değil, 3.Sınıftan sonra devam etmediği anlamında kullanılmış*) öğrenci olarak aldığı 4.Mart.1915 tarihli belge ile Almanya'da Berlin Teknik Okulu'ndan 1919'da aldığı iki adet belgeye ve yine Berlin Makinecilik Meslek Okulu'ndan aldığı 30.Eylül.1920 tarihli ayrıca iki adet belgeye göre 1.derecede Uzmanlık Orta Öğretimi yapmış sayılacağı ve Lise mezunu hakkından yararlanacağı bildirilmiş ve dosyasına kaydedilmiştir.

Bağlı olarak geri verilen adı geçen beş adet öğrenim belgesinin Müdürünüze verilmesini dilerim.

İdare İşleri Müdürü

8.Aralık.1940

Emin Âli Eymür

(29.9.1891-
29.4.1942)

Selçuk Halamın
Babası **Emin Âli Bey**,
İnhisarlar (Tekel) Mü-
fettişi olarak tuzlaları
(*tuz elde edilen kay-
naklar*) denetlemekte-
dir. Bu nedenle de sık
sık ailesinden ayrılıp,
İstanbul dışına gider.

Emin Âli Eymür

1941 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

14.Ocak Üniversite Talebe (öğrenci) Birliği İstanbul Valiliği’nin onaylamasıyla çalışmaya başladı.

17.Ocak Türk-Bulgar Antlaşması imzalandı.

25.Ocak Ankara radyosu **Sırpça** yayına başladı.

18.Şubat 16 yaş üstü erkek çocukların maden ocaklarında, **12 yaş üstündekilerin** tekstil sanayiinde çalıştırılmasına ilişkin kararname çıktı.

20.Şubat Yayınlanan yönetmeliğe göre, vatandaşlıklarında bulundukları devletler tarafından kısıtlama getirilmiş **yabancı Museviler**, ancak konsolosluklardan transit vizesi alarak Türkiye topraklarından geçebilecek.

4.Mart Alman büyükelçisi **Von Papen**, İsmet İnönü’ye Hitler’in mesajını getirdi.

5.Mart Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk **Diyanet İşleri Başkanı Rıfat Börekçi** öldü.

21.Mart Ankara radyosu yeniden **Rumca** yayına başladı.

5.Nisan Anıtkabir için açılan proje yarışması sonucunda **Emin Onat** ve **Orhan Arda**'nın projesi seçildi.

6.Nisan Almanlar Yunanistan'a girip Türk deniz sınırına kadar Doğu Akdeniz'i savaş bölgesi ilan edince Türkiye, **Edirne ve Uzunköprü'de demiryolu köprülerini havaya uçurdu.**

17.Nisan Merkez Bankası'nın yurtdışında bastırdığı 100 liralık ve 50 kuruşluk banknotları taşıyan gemi Yunanistan'ın Pire Limanı'nda kaza geçirdi ve banknotlar denize dağıldı.

27.Nisan Berlin'de bastırılan **100 liralıklar** tedavülden kaldırıldı.

28.Nisan Memurların öğrencilik yapmaları yasaklandı.

8.Haziran Türk-Alman Saldırmazlık Antlaşması imzalandı.

22.Haziran Türkiye’nin 2.Dünya Savaşı’ndaki **tarafsızlığını resmen bildirdi.**

23.Haziran Refah şilebi, Mersin’den İskenderiye’ye giderken, hiç bir ülkenin üstlenmediği bir denizaltı tarafından batırıldı, 168 kişi öldü.

3.Temmuz Devlet Konservatuarı ilk mezunlarını verdi.

25.Temmuz Aşırı Türkçü **Bozkurt dergisinde**, Türkleri birleştiren en önemli etkenin ırk özellikleri olduğu savunulduğundan yeniden kapatıldı.

11.Eylül Van’da deprem. 194 kişi öldü, 36 köy tamamen yıkıldı.

21.Eylül İstanbul’da **Haliç Feneri yangını**, 94 ev, 2 cami, 1 mescit, Patrikhane müştemilatı yandı.

23.Eylül Bakanlar Kurulu, **Vakit gazetesini** 10 gün süreyle kapattı.

14.Ekim İstanbul Şehir Tiyatroları **Hamlet**'i sergilemeye başladı.

3.Kasım İlk Basın Konseyi Türk Basın Birliği'nin kongresi toplandı.

12.Kasım Erzincan'da deprem: 40 bin kişi öldü, 90 kişi yaralandı.

14.Kasım Türkçe Terimler Cep Kılavuzu yüksek okul öğretmenlerine dağıtıldı.

15.Kasım İç hat uçak seferleri durduruldu.

18.Kasım Bir deniz altı İstanbul Burgaz adası yakınlarında **Yenice gemisini** batırdı,12 kişi öldü.

10.Aralık Bitlis, Tatvan ve Ahlat’da şiddetli deprem.

15.Aralık Nazi işgalinden kaçıp Filistin’e gitmek isteyen 769 Romanyalı Yahudiyi taşıyan **Struma gemisi** İstanbul'a geldi. Yolcuların inmesine izin verilmedi. Türkiye kabul etmeyince 23.Şubat1.1942` de limandan ayrılıp Karadeniz’e dönmek zorunda kalan gemide 7 gün sonra nedeni açıklanamayan bir patlama oldu. 21 yaşındaki bir genç dışında kimse kurtulamadı.

19.Aralık İstanbul’da **ekmek karneye bağlandı.**

1941 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

6.Nisan **Almanya Yugoslavya ve Yunanistan'a girdi**, Türk deniz sınırına kadar Doğu Akdeniz'i savaş bölgesi ilan etti. Türkiye, bunun üzerine Edirne ve Uzunköprü'de demiryolu köprülerini havaya uçurdu.

10.Nisan Zagreb'de **Hırvatistan Bağımsız Devleti** kuruldu ve Ortodoks Sırlara karşı soykırım başladı.

16.Nisan 500 Alman uçağı **Londra'yı bütün gece bombaladı**.

20.Nisan Alman Paraşütçüleri Girit adasına inerek, **Girit Savaşını** başlattı.

1.Mayıs **Orson Welles**'in yönettiği, iktidarda yozlaşmayı anlatan ve yüzyılın en iyi filmi olarak kabul edilen **Yurttaş Kane**'in ilk gösterimi yapıldı

10.Mayıs **Alman uçakları Londra'yı bombaladı**, 1400 sivil öldü.

27.Mayıs Alman savaş gemisi **Bismarck** İngiliz hava saldırısıyla batırıldı. 1000'e yakın mürettebat öldü.

8.Haziran Almanya ve birlikte olduğu devletler, **Suriye** ve **Lübnan**'a çıkartma yaptı.

22.Haziran Almanya **Sovyetler Birliği**'ne saldırdı.

13.Temmuz **İngiltere ile Sovyetler Birliği** karşılıklı yardım antlaşması imzaladı.

21.Ağustos **5 bin Yahudi** Alman işgalindeki Drancy'de (Fransa) sürgün kampında gözaltına alındı

30.Ağustos Alman ordusu 900 gün sürecek **Leningrad kuşatmasını** başlattı

2.Eylül **Alman** ve **Sovyet birlikleri** Leningrad yakınında savaşmaya başladı.

8.Eylül **Ho Shi Minh** Vietnam Bağımsızlık Örgütü'nü kurdu.

17.Eylül İngiliz ve Sovyet işgali altındaki **İran**'da Şah Rıza tahtan indirildi, yerine oğlu **Muhammed Rıza Pehlevi** geçti.

16.Ekim Alman birlikleri, **Moskova**'nın 96 km yakınına kadar ilerlediler.

28.Ekim **Litvanya**'da 9000 den fazla Yahudi Kaunas şehrinin meydanında Alman birliklerince kurşuna dizildi.

8.Kasım **Arnavutluk Komünist Partisi** kuruldu.

19.Kasım İngiltere **Kuzey Afrika**'da Alman ve İtalyanlara karşı saldırıya geçti.

7.Aralık Japon donanması, Amerikan deniz üssü **Pearl Harbour**'u bombaladı. 5 savaş gemisi, 14 gemi, 200 uçak kaybedildi, 2400 kişi öldü.

8.Aralık ABD, **Japonya'ya savaş** ilan etti.

11.Aralık Almanya ve İtalya, **Amerika Birleşik Devletleri'ne savaş** ilan etti.

12.Aralık **İngiltere**, Bulgaristan, Macaristan ve Romanya'ya; **ABD** ve **Hindistan** da Japonya'ya savaş ilan etti.

29.Aralık BBC'nin atası National Broadcasting Company, **NBC**, **Türkçe radyo yayınına** başladı.

8.Şubat.1941

Sarıyer Halkevi Sahnesi - İstanbul

Yaşamı boyunca hep sosyal bir insan olan **Babam**, 16 yaşında bir lise öğrencisiyken boş zamanlarında **Sarıyer Halkevi**'ndeki etkinliklere katılır.

Halkevleri

Atatürk'ün önderliğinde C.H.P. ye bağlı olarak 19.2.1932'de önce 14 şehirde kurulmuş, zamanla sayısı 500'e yaklaşmış, cumhuriyetçilik, lâiklik, devrimcilik ilkelerine dayalı kültür ve halk eğitimi kuruluşlarıdır. 1954'de Demokrat Parti tarafından yok edilmiştir. "Dil, edebiyat", "Güzel Sanatlar", "Tiyatro", "Spor", "Sosyal Yardım", "Halk Dershaneleri ve Kursları", "Kütüphane ve yayın", "Köycülük", "Tarih ve Müze" olmak üzere 9 kolda çalışmalarında bulunulmuştur. 27.Mayıs.1960'dan sonra Türk Kültür Derneklerinin adını "Halkevleri" olarak değiştirilmesi ile yeniden canlanmıştır (1963).

Halkodaları

1940'dan sonra köy ve kasabalarda açılan ve sayıları 5000'i aşan daha küçük çapta kuruluşlardır.

Artık
Sevgili ağabiciğim nasılsın geçmiş olsun. Ateşin çıkmış. Çok üzüldüm. Ben tabii yukarı telefona çıkamıyorum. (Herhalde üst katta telefonu olan birileri var). Abiciğim kendini üşütme sakın sonra ihtilat (hastalığın başka bir hastalığa dönüşmesi) yapar. Uykucuğum geldi. Abiciğim... Hepsine ellerinden öperim. Senin de yanaklarından. Yalnız annemde 100 kuruşum var, onu **Ergun**'un çamaşırına göndersin.
Ülker Erdem
(Mektubun tarihinde bir yanlışlık var. Haziranda Kovalıca Köyü'ndeler. Babam da zaten "şubat" diye not düşmüş)

Ülker Erdem
Ülkerin 1941 yılının Şubat ayında İstanbul'da kızamık gönderdiği mektup.

Şubat.1941

Ülker Halamın 9,5
Ergun Amcamın 7,5 yaşında
Babama (16 yaşında) yazdıkları
mektuplar

Babam Lise 2.sınıf öğrencisiyken, kardeşleri **Ülker** ve **Ergun** İlkokul 2.Sınıfa giderler.

1941 Şubat'ında **Babam** kızamık olduğunda **Ülker Halam** ve **Ergun Amcam** yarı yıl tatilinde, teyzelerinin (**Emire Beler**) oturduğu, **Nişantaşı Hacı Emin Efendi sokak**teki evlerinde kalırlar. **Babam**, **Naime Babanem** ve **Nihat Dedem** ise **Paşabahçe**'deler.

"Abiciğim kızamık olmuştum (olmuştun) haber aldım. Abi senin 39-40'tan aşağı (ateş) inmiyormuş. Abi ben de kızamık oldum. Abi çok gözlerinden öperim. Anneme çok çok ellerinizden öperim. Faruk Abime (**Faruk Ercan, Nihat Dedemin abisinin oğlu**) çok çok gözlerinizden öperim. Babamın ellerinizden öperim.
Ergun Erdem"

Ergunun 1941 yılının Şubat ayında İstanbul'da kızamık gönderdiği mektup.
Abiciğim kızamık olmuştum haber aldım. Abi senin 39-40'tan aşağı inmiyormuş. Abi ben de kızamık oldum. Abi çok gözlerinden öperim. Anneme çok çok ellerinizden öperim. Faruk Abime (**Faruk Ercan, Nihat Dedemin abisinin oğlu**) çok çok gözlerinizden öperim. Babamın ellerinizden öperim.
Ergun Erdem

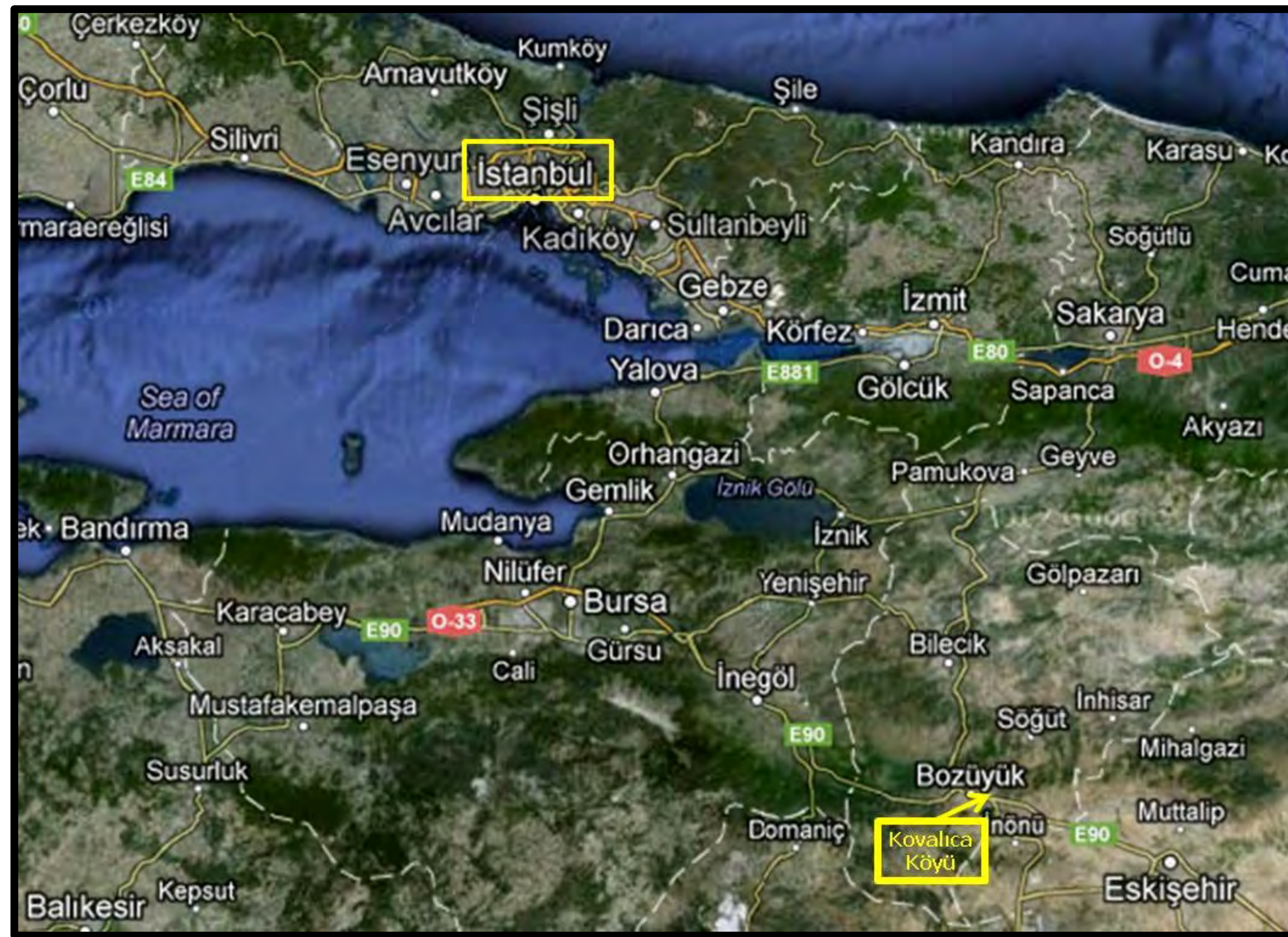
1941 Yazı

Kovalıca Köyü – Bozüyük

1939'da başlayan 2. Dünya Savaşı tüm hızıyla sürmektedir. Almanya 1941'in başına kadar Avrupa topraklarının çoğunu ele geçirir. 1941 Haziran'ında Almanya ve İtalya, Sovyetler Birliği'ni işgal etmeye başlar. Bu işgal, tarihin en büyük kara savaşını başlatır. Almanya ve Bulgaristan, İtalya'yı desteklemek için Yunanistan'ı kuşatır. Savaş, sınırlarımıza yaklaşmıştır. Hitler, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye gönderdiği mektupta, Alman ordularının Türk sınırlarına 85 km. den fazla yaklaşmayacağı garantisini, kişisel olarak verdiğini belirtmektedir. Büyük savaşlardan çıkıp, 18 yıl önce Cumhuriyetini kurmuş, kendini toparlayıp geliştirmekte olan Türkiye, bu savaşın korkusunu, tehditini ve yoksunluğunu tüm ağırlığıyla yaşamaktadır.

İşte bu günlerde **Nihat Dedem** ailesini, hiç olmazsa çocukların okullarının tatil olduğu süreçte (*Ergun Amcam ve Ülker Halam 3.sınıfa, Babam Lise sona yani 11.Sınıfa geçmiştir.*) İstanbul'dan uzaklaştırmak ister. Böylece **Naim Babaannemin** teyzesi **Şevket Meker**'in kocası **Aziz Meker**'in de topraklarının olduğu, Çerkes akrabalarının yaşadığı Eskişehir-Bozüyük'e bağlı **Kovalıca Köyü**'ne gelirler. **Nihat Dedem**, görevinin başında olması gerektiğinden İstanbul'da kalır. Bu günlerdeki yalnızlığını ve özlemini de yazdığı mektuplarla gidermeye çalışır.

1864 göçü ile Kafkasya'nın bugünkü Karaçay-Çerkes bölgesinde bulunan **Bibardkıt** tan (**Albırğan**) yola çıkanlar **Tapanta (Aşuwa)** boyundan olup, bir kısmı doğrudan deniz yoluyla diğer bir kısmı ise Bulgaristan üzerinden geçerek Eskişehir bölgesine gelmiş, kendilerine gösterilen bölgeyi beğenmeyerek bugünkü **Kovalıca köyü**'nün bulunduğu araziye yerleşmiştir. Türkiye'nin ilk ziraat mühendisi **Aziz Meker** de bu köye mensup Kuzey Kafkasya göçmenidir.

Paşabahçe 27/5/41

Sevgili oğlum Ömerim

Mektubunu aldım, çok sevindim. Bilhassa trende senden beklediğim karakter hattı hareketin (*davranış biçimin*) hakkındaki temennilerimin (*dileklerimin*) unutulmamış ve can kulağıyla dinlenmiş olması çok ve hem pek çok sevindirdi. Umarım ki annen de bu güzel hareketlerine çok sevinecektir.

Ömerim köyü güzel bulduğunu yazıyorsun, evet oğlum türk köyü ve köylüsü geri ve bakımsız olmakla beraber güzel ve çok eyidirler (*iyidirler*). Bunu yaşıyor ilerledikçe yurdu dolaştıkça daha iyi; esaslı (*doğru*) görüp iman edeceksin (*inanacaksın*). Onun için köy ve köylüyü sev, ona hörmet et (*saygı duy*). Çünkü Mehmetçiğin (*Türk askerinin*) %99'u buralardan gelir ve oralarda büyür, en yüksek vatan sevgi ve duygularını oralardan alır. Onun için köy ve köylüyü çok sev, onlara yaklaşımdan çekinme, anladın mı oğlum!

Arada sırada bana güzel kalemle köy duygularını yazarsan, burada benim yalnızlığımı babam için bana unutturmuş ben de bu vesile ile manen sizinle görüşürüm. Son telgrafımı aldınız mı?

Nihat Dedemin Paşabahçe-İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki oğlu Ömer'e gönderdiği 1. mektup

Nihat Dedem 2.Dünya Savaşı'nın giderek yayıldığı ve giderek Türkiye'ye yaklaştığı dönemde çocuklarının da yaz tatilini fırsat bilip ailesini **Kovalıca Köyü**'ndeki akrabalarının yanına gönderir. Müdürlüğünü yaptığı, evlerinin de orada bulunduğu fabrikanın malzemesinin yanıcı maddeden oluşması da ayrıca ailesi için duyduğu kaygıyı arttırmaktadır. Ancak aile yaşamına düşkün olduğundan yalnızlık onun için zordur. Karısı, kızı ve oğullarıyla yazışarak özlem gidermeye çalışır. Çocuklarına yazdığı mektuplarda davranışları, vatan ve insan sevgisi üzerine öğütler vermeyi de sürdürür.

Size en kısa bir zamanda kaç mektup yazıyor, bunun sebebi de bu satırları karalarken yalnızlığımı telafi ediyor ve sizlerle konuşuyorum da, bundan.

Şimdi daire de bu mektubu yazarken Adalet Hanım geldi. Nami beyin oğluna mektup yazdığını, kendisine yazmadığını ve buna üzüldüğünü söyledi ve yazmamı da sözüne ilave etti.

Şimdi de Sitki Enişten Emire teyzenle telefonda görüştiğini söyledi, hepimizin afiyette olduğunu öğrendim ve sevindim.

Artık bitiriyorum. Çok kızınada iki satır olsun yazacağım. Anne Annemle Teyzenin ellerinden, Annem, E. Teyzenin ve kardeşlerinin gözlerinden öperim sevgili oğlum.

Baban

Ömer

Son telgrafımı aldınız mı?

27
Mayıs
1941

Sevgili oğlum **Ömerim**

Mektubunu aldım, çok sevindim. Bilhassa trende senden beklediğim karakter hattı hareketin (*davranış biçimin*) hakkındaki temennilerimin (*dileklerimin*) unutulmamış ve can kulağıyla dinlenmiş olması çok ve hem pek çok sevindirdi. Umarım ki annen de bu güzel hareketlerine çok sevinecektir.

Ömer'im köyü güzel bulduğunu yazıyorsun, evet oğlum türk köyü ve türk köylüsü geri ve bakımsız olmakla beraber güzel ve çok eyidirler (*iyidirler*). Bunu yaşıyor ilerledikçe yurdu dolaştıkça daha iyi; esaslı (*doğru*) görüp iman edeceksin (*inanacaksın*). Onun için köy ve köylüyü sev, ona hörmet et (*saygı duy*). Çünkü Mehmetçiğin (*Türk askerinin*) %99'u buralardan gelir ve oralarda büyür, en yüksek vatan sevgi ve duygularını oralardan alır. Onun için köy ve köylüyü çok sev, onlara yaklaşımdan çekinme, anladın mı oğlum!

Arada sırada bana güzel kalemle köy duygularını yazarsan, burada benim yalnızlığımı bir an için bana unutturmuş, ben de bu vesile ile (*fırsatla*) manen (duygu olarak) sizinle gezmiş olurum.

Görüyorsun ya yazmayı sevmeyen babanı, size en kısa zamanda kaç mektup yazıyor. Bunun sebebi de bu satırları karalarken yalnızlığımı telafi ediyor (*yok ediyor*) ve sizlerle konuşuyorum da, bundan,

Şimdi dairede (*çalışma odası*) bu mektubu yazarken Adalet Hanım geldi. Nami beyin oğluna mektup yazdığını (*Babam yazmış*), kendisine yazmadığını ve buna üzüldüğünü söyledi ve yazmanı da sözüne ilave etti (*ekledi*).

Şimdi de **Sitki Enişten** (*Melek'in Babası*) **Emire Teyzenle** (*Naime Babaannemin kardeşi, Melek'in Annesi*) telefonda görüştüğünü söyledi (*Melek ve Annesi de Kovalıca Köyü'ndeler*). Hepinizin afiyette olduğunuzu öğrendim ve sevindim.

Artık bitiriyorum. Çünkü kızıma da (*Ülker Halama*) iki satır olsun yazacağım. Anneannenle (**Aliye Ninem**) teyzenin (*Aliye Ninemin kardeşi Şevket Meker*) ellerinden, annenin, **Emire teyzenin** ve kardeşlerinin gözlerinden öperim sevgili oğlum.

Baban

Son telgrafımı aldınız mı?

Aliye Ninem
(Naime Babaannemin
Annesi)

**Ülker
Halam**

Şevket Meker
(Naime Babaannemin
Teyzesi)

**Naime
Babaannem**

Babam

Ergun Amcam

Halit Bey – Emine Hanım

Aliye Kaynak

*Naime Babaannem
Emire Teyzeannem (Beler)*

Şevket Meker

*Mehmet Ali Meker
Fazilet Gorbon
Betûl Gorbon
Orhan Gorbon*

Emin Âli Eymür

Selçuk Halam

Haziran.1941

**Kovalıca Köyü
Bozüyük**

Aziz Meker
(1877-1941)

Aziz Meker Abaza kökenlidir, Kuzey *Kafkasya*'daki *Bibardkıt* köyünde doğar. Ailesinin *Türkiye*'ye göçerek *Eskişehir Bozüyük*'de *Kovalıca Köyü*'ne yerleşmesinden sonra **1889'** da *İstanbul Sultanisi*'nde okur, sonra da *Fransa*'da tarımcılık eğitimi görür. Kafkas göçmenlerinin oluşturduğu kuruluşlarda aktif görevler alır, konferanslar verir. 1.Dünya Savaşı'nda bir Kafkas kuruluyla *Viyana, Berlin, Lozan*'da Kafkas davası için görüşmelerde bulunur. Aralarında *Cenevre*'de sürgünde olan **Lenin**'in de olduğu çeşitli devlet adamlarıyla görüşür. *Mon-dros Ateşkesi*'nden sonra *Anadolu*'ya geçer, Anadolu ihtilalinin saflarına katılır. *Ankara Hükümeti* tarafından, *Sovyet Rusya*'ya gönderilen elçilik kurulunda başkatiplik görevi verilir. **1923**'de *Ankara*'ya dönerek Ziraat Okulu'nda öğretim üyeliği ve Ziraat Enstitüsü Başkanlığı yapar. **1932**'de Tarım Bakanlığı Müsteşarlığı'nda bulunur, Abazaca, Rusça, Fransızca ve Almanca bilir.

Merinos koyunlarıyla birlikte ↘

↑
Babam

↑
Ergun Amcam

↑
Ülker Halam

↑
Aliye Ninem

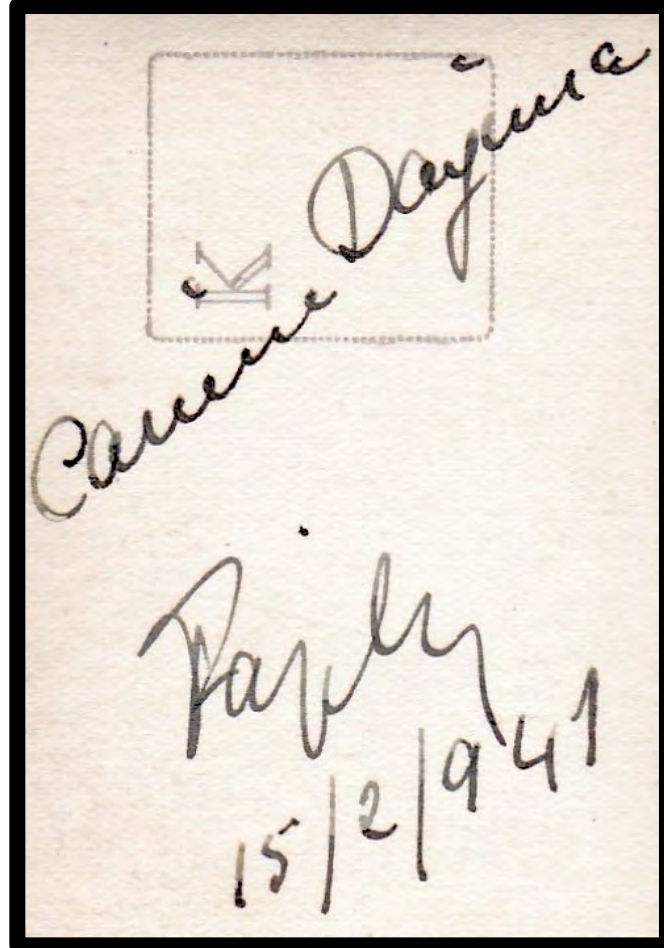
↑
Aliye Ninemin
kardeşi
Şevket Meker

Haziran.1941

Kovalıca Köyü - Bozüyük

Ergun Amcam at sırtında

15.Şubat.1941

Şevket Meker'in büyük kızı **Fazilet Meker**'in
(*Gorbon*) Dayısı **Emin Âli Eymür** (*Selçuk Halamın Babası*) için imzaladığı fotoğraf.

Almanya ve yandaşlarının saldırgan tutumuyla giderek tüm dünyayı sarmaya başlayan, buna karşın Türkiye'nin Almanya ile saldırmazlık anlaşması imzaladığı ve tarafsız kalacağını ilan ettiği 2.Dünya Savaşı günlerinde, **Naime Babaannem**, Annesi **Aliye Ninem** ve çocuklarıyla birlikte Teyzesi **Şevket Meker** ve Eniştesi **Aziz Meker**'in çiftliğindedirler. Özellikle çocuklar için çiftlik günleri çok değişik ve hareketli geçmektedir. Köy hayatını yakından tanımak hepsi için çok ilginçtir.

Paşabahçe
9-6-41

Sevgili oğlum Ömerim!

Teyzen, cici melek, neşeli enişten ve Ruhatla Hasan dayın bugün beni tekrar yalnız bıraktılar, evimizde sizin gürültülü ve heyecanlı şakrak sesiniz de yok; yalnızım. Şimdi radyonun arkadaşlığı ve elde ettiğim bazı romanları okumakla vaktimi öldürüyorum, bugünkü tahassürlü günlerimizin sona ermesini allahaıtan diliyorum.

Sevgili güzel oğlum, benim yazı yazmaktaki isteksizliğimi sık sık yazılarının tekzip ettiğini yazıyorsun, yavrucağına Ana, babanın çocukları için neyle katlandığını belki bugün düşünemeyişin ve onların bütün fedakarlığı mukabilinde de yalnız bir şey beklerler: terbiye, sevgi ve bilhassa derslerine gayret göstermektir. Fakat bunları ihmal eden yavruların ana ve babalarını ne kadar üzdüğünü düşün, değil mi evladım.

Ömerim! derslerine çalıştığını ve arada sırada da ata binmeye

uğraştığını yazıyorsun, çok sevindim. Türk çocuğu dersi kadar iyi (iyi) ata binmesini ve güzel tüfek atmasını bilmelidir. Onun için dikkatli binmek şartıyla bu hareketine memnun olurum.

Yavrum! Ergunla aran nasıl, tabii sözlerimi unutmadın değil mi. Her iki kardeşini de birbirinden katiyen farksız olarak sevmem, senden beklerim. Seninle beraber Ülker ve Ergunumun da gözlerini binlerce defa öperim sevgili Ömerim.

Baba

H. E. E.

9.Haziran.1941

Nihat Dedemin Paşabahçe-İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki oğlu Ömer'e gönderdiği 2. mektup

Paşabahçe 9.6.1941

Sevgili oğlum Ömerim!

Teyzen, cici **Melek**, neşeli enişten (*Sıtkı Beler*) ve Ruhat'la Hasan dayın (*Sıtkı Eniştenin kardeşi ve karısı*) bugün beni tekrar yalnız bıraktılar. Evimizde sizin gürültülü ve heyecanlı şakrak sesiniz de yok; yalnızım. Şimdi radyonun arkadaşlığı ve elde ettiğim bazı romanları okumakla vaktimi öldürüyor, bugünkü tahassürlü (*özleml*) günlerimizin sona ermesini allahaıtan diliyorum.

Sevgili güzel oğlum, benim yazı yazmaktaki isteksizliğimi sık sık yazılarının tekzip ettiğini (*yazdığı mektuplar, yazı yazmaktaki isteksizliğinin aksini gösteriyor, anlamında*) yazıyorsun. Yavrucuğum ana babanın çocukları için nelere katlandığını belki bugün düşünemezsin. Ve onların bütün fedakarlığı mukabilinde (*karşılığında*) yalnız bir şey beklerler: Terbiye, sevgi ve bilhassa (*özellikle*) derslerine gayret göstermektir. Fakat bunları ihmal eden yavruların ana ve babalarını ne kadar üzdüğünü düşün, değil mi evladım.

Ömerim! Derslerine çalıştığını ve arada sırada da ata binmeye uğraştığını yazıyorsun, çok sevindim. Türk çocuğu dersi kadar iyi (*iyi*) ata binmesini ve güzel tüfek atmasını bilmelidir. Onun için dikkatli binmek şartıyla bu hareketine memnun olurum.

Yavrum! **Ergun**'la aran nasıl, tabii sözlerimi unutmadın değil mi? Her iki kardeşini de birbirinden katiyen (*kesinlikle*) farksız (*ayırmadan*) sevmeni senden beklerim. Seninle beraber **Ülker** ve **Ergun**umun da gözlerini binlerce defa öperim sevgili **Ömerim**.

Baban

Nihat Dedem, Babama yazdığı mektupta yalnızlığından ve özleminden söz ettiği gibi yine öğütler vermekten geri kalmıyor. Ona, çocukların ana babaya olan görev ve sorumluluklarından, 1.Dünya Savaşı görmüş bir baba olarak Türk genci olmanın özelliklerinden söz ediyor. Küçük kardeşi **Ergun**'un yarmazlıklarından bunaldığını bildiği oğluna, kardeşlerini ayırım yapmadan sevmesini öğütlüyor.

18.Haziran.1941

Nihat Dedemin Paşabahçe-İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki oğlu Ömer'e gönderdiği 3. mektup

Sevgili oğlum Ömerim

13-6-41 tarihli babam çok sevindiren mektubunu aldım. Teselli sözlerine bilhassa memnun oldum, sizlerin mektuplarına aldıkça adeta mücerret hayattan bir an için olsun kurtuluş kendisi sizin aranızda telekki ediyor ve seviniyor. Bana oradaki hayatınızdan bahsetmeniz de benim için ayrıca bir zevk ve neşe oluyor, bilmediğim bugünkü alemimizi tahayyül olar gibi ve somutlu oluyor, çünkü insanlar bilmediği ve göremediği şeyleri tahayyülde çok geniş ölçüler kullanır. Mamafî bu düşüncelerin azaplı kısmı da vardır ki o da at ve hayvanlarla meşgul olmanızın verdiği düşünce ve endişedir (kaygıdır). Fakat bunun için de hamdolsun (şükür olsun) ki büyük bir teselli (avuntu) kaynağı vardır. O da dünyanın en güzel kalpli annenizin müşfik (sevecen) ve yorulmaz endişeli alakası (kaygılı ilgisi) ve kısmen de senin oldukça iyi düşünebilmek kabiliyetindir (yeteneğindir). İşte yavrum babanız böyle düşünüş ve tasavvurlarıyla (zihninde canlandırmalarla) sizleri ruhumda haşır ve neşir ederek (bir araya getirerek) geleceğiniz günleri saymaktır.

buylece düşünüş ve tasavvurlarıyla sizleri ruhumda haşır ve neşir ederek, geleceğiniz günleri saymaktadırlar.

Yavrum, ata binerken çok dikkatli olmanı bilhassa senden beklerim, kardeşlerine karşı da sevgini her vesileyle izhar etmeni beklerim; Ülkerimden epey zamandır mektup alamadım, Ergundandır mektup beklediğimi, babasının çok sevdiği yavrularından daima kendi yazılarıyla haber beklediğini benim karagözlü küçük oğluma sen anlat, eğer yazmakta gecikirse mektuplarımda ismini ve selamımı da yazmayacağımı söyle olmanımı isterim.

Bu hafta Faruk'un doğumunu var, teyzen ve eniştenle Karamürsel'e gideceğiz, mümkünse ona tebrik yaz.

Artık mektubum burada bitiyor, selam faslı ise tabii seyr ve sırası ile büyüklerin ellerinden ve yavrularımın gözlerinden binlerce defa öperek, zarfa koymaktır. Tekrar tekrar göz ve yamaklarımla öperim Ömerim ve yavrularım.

Babam
Nihat

Paşabahçe 18.6.1941

Sevgili Oğlum Ömerim

13.6.41 tarihli babamı çok sevindiren mektubunu aldım. Teselli (avutucu) sözlerine bilhassa (özellikle) memnun oldum. Sizlerin mektuplarınızı aldıkça adeta mücerret (yalnız) hayattan bir an için olsun kurtulup kendimi sizin aranızda telakki ediyor (sayıyor) ve seviniyorum. Bana oradaki hayatınızdan bahsetmeniz de (söz etmeniz de) benim için ayrıca bir zevk ve neşe oluyor. Bilmediğim bugünkü alemimizi (ortamınızı) tahayyül (hayal etmek) de benim için daha geniş ve şümullü (kapsamlı) oluyor. Çünkü insanlar bilmediği şeyleri tahayyülde (hayal etmede) çok geniş ölçüler kullanır. Mamafî (bununla birlikte) bu düşüncelerin azaplı (sıkıntılı) kısmı da vardır ki o da at ve hayvanlarla meşgul olmanızın (ilgilenmeniz) verdiği düşünce ve endişedir (kaygıdır). Fakat bunun için de hamdolsun (şükür olsun) ki büyük bir teselli (avuntu) kaynağı vardır. O da dünyanın en güzel kalpli annenizin müşfik (sevecen) ve yorulmaz endişeli alakası (kaygılı ilgisi) ve kısmen de senin oldukça iyi düşünebilmek kabiliyetidir (yeteneğindir). İşte yavrum babanız böyle düşünüş ve tasavvurlarıyla (zihninde canlandırmalarla) sizleri ruhumda haşır ve neşir ederek (bir araya getirerek) geleceğiniz günleri saymaktır.

Yavrum ata binerken çok dikkatli olmanı bilhassa (özellikle) senden, kardeşlerine karşı da sevgini her vesileyle (fırsatla) izhar etmeni (göstermeni) beklerim. Ülkerimden epey zamandır mektup alamadım. Ergundan mektup beklediğimi, babasının çok sevdiği yavrularından daima kendi yazılarıyla haber beklediğini benim karagözlü küçük oğluma sen anlat. Eğer yazmakta gecikirse mektuplarımda ismini ve selamımı da yazmayacağım, söyle olmaz mı canım.

Bu hafta Faruk'un (Faruk Ercan, Nihat Dedemin abisinin oğlu) doğumunu var. Teyzen ve eniştenle (Emire ve Sıtkı Beler) Karamürsel'e gideceğiz. Mümkünse tebrik yaz.

Artık mektubum burada bitiyor. Selam faslı ise tabii seyr (doğal akışı) ve sırası ile büyüklerin ellerinden ve yavrularımın gözlerinden binlerce defa öperek mektubu zarfa koymaktır. Tekrar tekrar göz ve yamaklarınızdan öperim Ömerim ve yavrularım.

Babam

Nihat Dedemin ailesine olan özlemi giderek artmakta, yalnızlığını yazdığı ve kendine yazılan mektuplarla gidermeye çalıştığı için 10 yaşındaki kızı ve 8 yaşındaki oğlunun da ona mektup yazmasını ister. Köyde hayvanların çocuklarına zarar vermesinden de kaygılıdır. Ancak başlarında Naime Babannem gibi özenli, koruyucu bir annelerinin oluşu içini rahatlatır. 16 yaşındaki Babamdan da artık ağabey olmanın sorumluluklarını beklemektedir. Ancak korktuğu olur, atın ani şahlanmasıyla düşen Babamın gözüne dal parçası girer. Neyse ki olabilecek en zararsız şekilde girmiştir, çıkarıldıktan sonra da kalıcı bir araz bırakmaz. Büyük Teyze Şevket Meker'in küçük kızı, Babamdan 5 yaş büyük olan Betûl, bu düşünüşle epeyi eğlenir. Ancak ertesi gün de kendisi attan düşer. Bu olay ikisinin arasında yaşam boyu şakalaşma konusu olmaya devam eder.

Faruk Ercan
(1916-1996)

Faruk Amcanın Babama
1936'da verdiği fotoğraf

Nihat Dedemin, Abisi **Saadettin**'in dört çocuğundan en küçüğü olan **Faruk**' un üzerindeki emeği çoktur. Onu da kendi çocuklarından biri saymış, kollamış, desteklemiş, yetiştirmiştir. **Faruk Ercan**' da Amcasına (**Nihat Dedem**) duyduğu sevgi, saygı ve bağlılığı yaşam boyunca göstermiştir.

Handan Yenge de **Nai-me Babaannemle Emire Teyzeannem**'in, **İfakat Halasının**, yani **İhsan Kaynak Büyükdedenin** kardeşinin kızıdır)

Haziran.1941 Karamürsel

Melek Beler
(**Emire Beler**'in kızı)

Faruk ve Handan Ercan'ın Düğünü

28.Haziran.1941

Nihat Dedemin Paşabahçe-İstanbul'dan
Kovalıca Köyü'ndeki oğlu Ömer'e
gönderdiği 4. mektup

Paşabahçe 28/6/41

Sevgili yavrum Ömerim

28/6/41 tarihli mektubunu aldım, çok sevindim, her zaman yazdığım gibi yalnızlıktan beni bir müddet (süre) halas etmesi (kurtarması) sevincimin esasını teşkil ediyor (temelini oluşturuyor).

Yavrum orada iyi (iyi) ve güzel günler geçirdiğinize memnun oluyorum. Tabii oranın açık ve temiz havasından da müstefit olur iseniz (yararlanırsanız) sıhhatçe (sağlık açısından) daha düzelmiş olursunuz.

Oğlum! Adalet hanıma ve Nami beye, Saadettin'in mektup yazıp yazmadıklarını sordum. Adalet de, Saadettin de yazmışlar. Hatta Saadettin'in mektubunu Nami bey postaya vermiş. Bu sefer taahhütlü (mektubu alana bir belge imzalatılarak) göndereceklerini söylediler. (Paşabahçe İspirto ve Rakı Fabrikasından görevli Adalet hanım, kocası Nami Bey ve oğulları, **Babamın** arkadaşı Saadettin'den söz ediyor).

Başka yazacak bir şey olmadığı için mektubumu burada kesiyorum. Çok ve pek çok defalar gözlerinden öperim sevgili yavrum.

Baban

Paşabahçe 28.6.1941

Sevgili yavrum Ömerim

20/6/41 tarihli mektubunu aldım, çok sevindim, her zaman yazdığım gibi yalnızlıktan beni bir müddet (süre) halas etmesi (kurtarması) sevincimin esasını teşkil ediyor (temelini oluşturuyor).

Yavrum orada iyi (iyi) ve güzel günler geçirdiğinize memnun oluyorum. Tabii oranın açık ve temiz havasından da müstefit olur iseniz (yararlanırsanız) sıhhatçe (sağlık açısından) daha düzelmiş olursunuz.

Oğlum! Adalet hanıma ve Nami beye, Saadettin'in mektup yazıp yazmadıklarını sordum. Adalet de, Saadettin de yazmışlar. Hatta Saadettin'in mektubunu Nami bey postaya vermiş. Bu sefer taahhütlü (mektubu alana bir belge imzalatılarak) göndereceklerini söylediler. (Paşabahçe İspirto ve Rakı Fabrikasından görevli Adalet hanım, kocası Nami Bey ve oğulları, **Babamın** arkadaşı Saadettin'den söz ediyor).

Başka yazacak bir şey olmadığı için mektubumu burada kesiyorum. Çok ve pek çok defalar gözlerinden öperim sevgili yavrum.

Baban

Paşabahçe
10-7-41

Sevgili oğlum Ömerim

Mektubunu aldım, çok memnun oldum, afiyette olduğunuza ve eğlendiğinizde sevindim. Allah afiyet versine de gülün, eğlenin, bu sizin bugün için hakkınızdır. Bununla beraber derslerin ihmal de katıyyen doğru değildir. Annen mektubunda dersine de çalıştığını yazıyor bu da beni bilhassa çok ve pek çok memnun etti.

Emire teyzenin gelışı, beraberinde bir arkadaşının da bulunması hakkındaki sevimcin de çok yorındadır, bu suretle kendisine uygun bir arkadaş kazanmış olmaktadır.

Bana gelince; hasret dolu kalbimle geleceğiniz günleri saymakta binimla teselli bulmaktayım. Hamdolsun artık çokti gitti ağı

10. Temmuz. 1941

Nihat Dedemin Paşabahçe-İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki oğlu Ömer'e gönderdiği 5. mektup

Kaldı, nihayet 20 gün daha sabır ve tahammül bu işi hal edecektir diyor, avunuyorum.

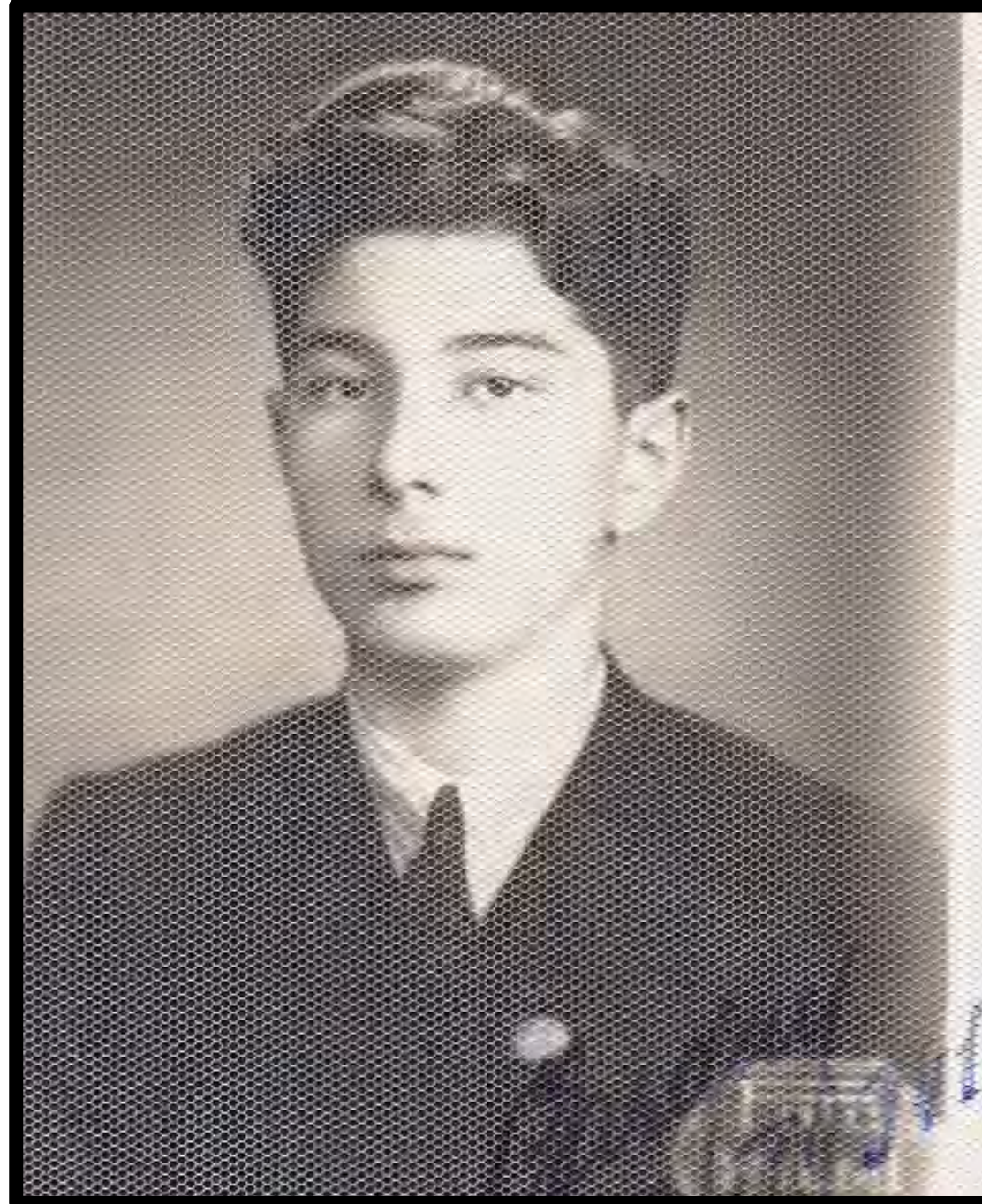
Ergünün suçluluk ve çobanlık hikayelerini artık kendi ağzından dinlemeli, ne tatlı ve ballandıra ballandıra anlatacaktır.

Anne annenin, Teyze Annenin ellerinden, annenin, teyzenin, senin ülkenin, Ergün ve meleklerin gözlerinden çok çok öperim sevgili yavrum Ömerim.

Ayşe ve Hayriye'ye
Selamlar.

Baban

Selçuk

Temmuz
1941

Tarihli
bu fotoğrafı
Babam
Selçuk
Halama
vermiş.

Paşabahçe
10.7.1941

Sevgili oğlum Ömerim

Mektubunu aldım, çok memnun oldum, afiyette olduğunuza (sağlıklı olduğunuza) ve eğlendiğinize de sevindim. Allah afiyet (sağlık) versin de gülün eğlenin, bu sizin bugün için hakkınızdır. Bununla beraber derslerin ihmal de katıyyen (kesinlikle) doğru değildir. Annen mektubunda dersine de çalıştığını yazıyor, bu da beni bilhassa (özellikle) çok pek çok memnun etti.

Emire teyzenin gelışı (Naime Babaannemin kardeşi Emire Beler'in de kızı Melek'le Kovalıca Köyü'ne gelışı) beraberinde de bir arkadaşının bulunması hakkındaki sevincin de çok yerindedir. Bu suretle kendine uygun bir arkadaş kazandın demektir.

Bana gelince hasret (özlem) dolu kalbimle geleceğiniz günleri saymakla, bununla teselli bulmaktayım (avunmaktayım). Hamdolsun (allaha şükür) artık çokti gitti azı kaldı. Nihayet (sonunda) 20 gün daha sabır ve tahammül (dayanma, katlanma) bu işi hal edecektir (çözecektir) diyor, avunuyorum:

Ergün'un suçluluk ve çobanlık hikayelerini artık kendi ağzından dinlemeli, ne tatlı ve ballandıra ballandıra anlatacaktır.

Anneannenin (Aliye Ninem), Teyzeannenin (Aliye Ninemin kardeşi Şevket Meker) ellerinden, annenin, teyzenin (Emire Beler) senin, Ülker'in Ergün ve Melek'in gözlerinden çok çok öperim sevgili yavrum Ömer'im.

Baban

Ayşe ve Hayriye'ye
Selamlar (Köydekilere)

10.Temmuz.1941

Kovalıca Köyü - Bozüyük

Harman yerinde

↑ Ülker Halam
↑ Ergun Amcam
↑ Emire Beler (Naime Babaannemin Kardeşi, Melek'in Annesi)
↑ Babam

Babam, Ülker Halam ve Ergun Amcam köyde, şehirdekinden çok farklı günler yaşarken **Emire Teyzeleri** ve 3 yaşındaki kuzinleri **Melek** de *İstanbul*'dan gelip onlara katılırlar. Köy yaşamı hepsi için çok ilginçtir, harman yerinde çalışmak, çift sürmek özellikle çocuklar için farklı deneyimlerdir. Hepsi için köy günleri, burada yaşadıkları, yaşamları boyu anlatacakları değerli anılar olarak kalacaktır.

Çift sürerken

↑ Babam
Ülker Halam
Ergun Amcam

Ülker Halam

Melek Beler

Emire Teyzeannem
(Naime Babaannemin Kardeşi
Melek'in Annesi)

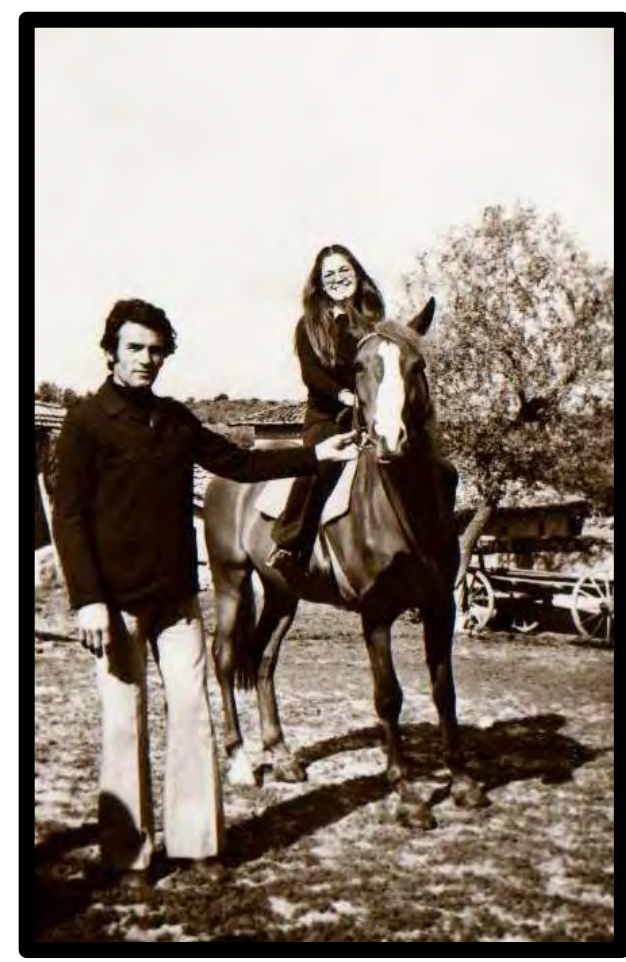
10.Temmuz.1941

Kovalıca Köyü - Bozüyük

**Ergun
Amcam**

Babam

**Babam, Ülker Halam ve Ergun Amcamın
Emire Teyzeleri ve kuzinleri Melek Beler**

Mayıs.1975

Kovalıca Köyü
Bozüyük

1941 yılında yaşadığı köy günlerini unutmayan **Babam** ve küçüklüğünden itibaren değişik tarihlerde köy hayatını tatmış olan **Selçuk Halamla** birlikte ben de **1975.Mayıs**'ında *Ko-valıca Köyü* ne gittim. Yıllar öncesinden kalan büyükler olduğu gibi, adları **Selçuk, Ülker, Melek** olan gençler, çocuklar da vardı. Bir aile sıcaklığıyla karşılandık. Bağnazlığın olmadığı, çağdaş düşünceli gençlerin yetiştiği, kızların moda dergilerinden giysiler seçip diktikleri, büyüklerin hoşgörülü olduğu bu Çerkes köyündeki yaşam ve insanlar beni de çok etkiledi.

Mayıs.1980

Benden beş yıl sonra da **Babam** ve **Selçuk Halam** 2 yaşındaki oğlumu götürdüler bu köye. **Tuna**'m da bol bol sevgi ve ilgi gördüğü köyde doğanın içinde birkaç gün yaşadı.

24.Ağustos.1941

İstanbul

Alaattin Bey'lerde (?)

**Naime
Babaannem**

**Ülker
Halam**

Babam

**Naime Babaannem, Nihat Dedem,
Ülker Halam ve Ergun Amcam**

1935'de geçirdiği ağır zatüreedenden
sonraki bakımı da uzun süren,
Ülker Halam ilkokula zamanında
başlayamaz. Ancak 1939-1940
öğrenim yılında Ergun Amcamla
birlikte 1.sınıfa başlar. Yaz tatili bi-
timinde, 1941-1942 ders yılında
birlikte 3. sınıfa gideceklerdir.

Nihat Dedemin yeğeni
Faruk Ercan ve ilk
Karısı Handan Yenge

Nihat Dedem

1941

**Paşabahçe
İstanbul**

Ülker Halam ve Ergun Amcam

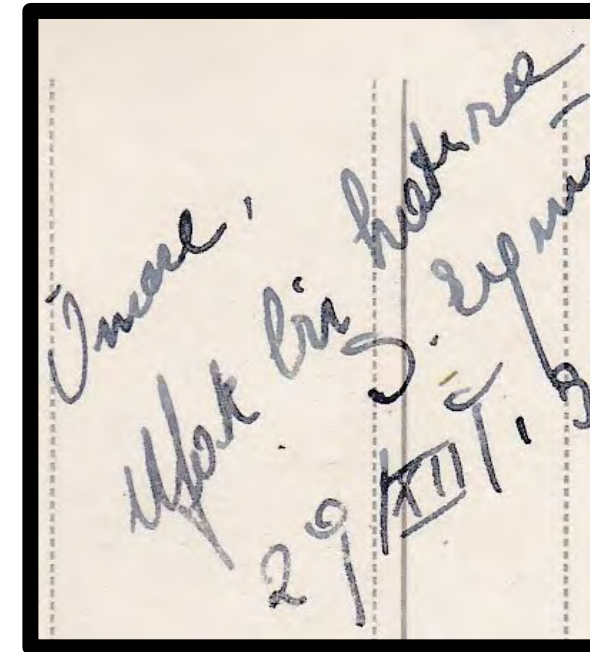
18.Ekim.1941

Taksim Meydanı

Babam, yazın *Kovalıca Köyü*'nde yazın mektuplaştığı, *Paşabahçe*'den arkadaşı **Saadettin**'le birlikte

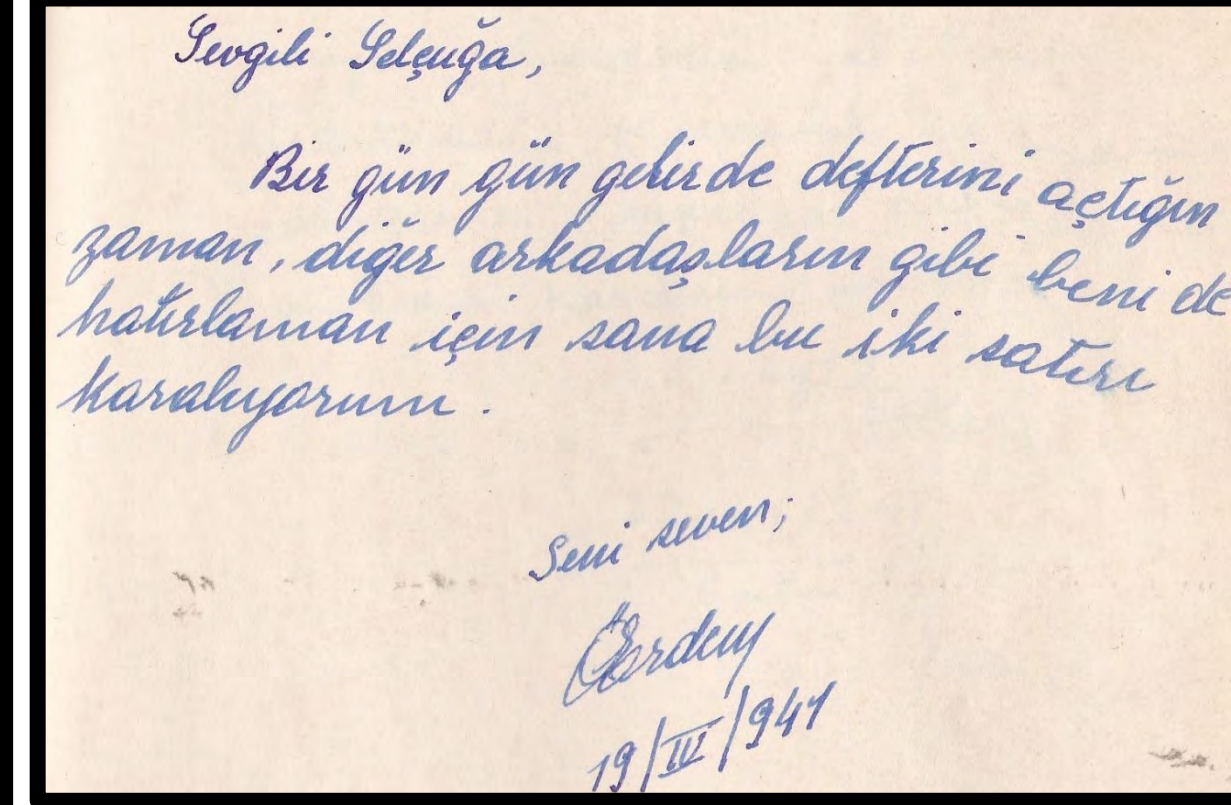
1940'da
kullanma çıkan
1 KURUŞ

Selçuk Halamın arkasına
"Ömre, Ufak bir hatıra"
diye yazıp, **Babama**
verdiği fotoğraf →

19.Nisan.1941

Babamın Selçuk Halamın
anı defterine yazdığı yazı

Sevgili Selçuğa,

Bir gün gelir de defterini açtığın zaman, diğer arkadaşların gibi beni de hatırlaman için sana bu iki satırı karalıyorum.

Seni seven
Ömer Erdem
19.IV.1941

29.Aralık
1941

Selçuk
Halam

Orta son
yani 8.
Sınıftadır

Malkara, 30-X-1941

Canım sevgili kızım,

Bayram tebriki için yazıp gönderdiğin, benim kadar, güzel mektubunu, bilsem ne kadar sevinçle aldım. Bunu kaç defa okudum. Dün akşam da annemle birlikte imzalayıp gönderdiğin telgraf geldi. Ona da çok sevindim. Teşekkürler ederim. Selçukcuğum.

Derslerin birdenbire çoklaştığını, zorlaştığını yazıyorsun. Elbette öyle olacak kızım. Her sene biraz daha güçleşecek. Üniversite dersleri de öyle olacak. Yalnız, senin zekan ve çalışkanlığın, bu güçlüklerin hepsini yenecek. Bu ancak zekalara orta, kabiliyetleri az olan çocuklar için varittir (olabileceği düşünülür). Fakat senin için öyle mi ya? Çalış, iki gözüm evladım (çocuğum). Hayatta hiçbir zaman pişman olmazsın. Kafan ne kadar çok işler, ne kadar fazla malumat sahibi olursan hem kendine, hem de aziz memleketimize (ülkemize) o kadar yardımın olur.

Bana, oralarda canın sıkılmıyor mu? Sıkılsa da gelsen, ne iyi olur diyorsun. Canım çocuğum, canım elbette ki sıkılıyor. Çünkü çok zamanlarım yalnız geçiyor. Sonra sizden uzak geçen Bayram günleri, elbette ki, pek hoş geçmiyor. Fakat, yapacak bir şey yok. Çocuğuma. Hele seni, bilsem, ne kadar özleyorum. Aylarca görmüyorum. Sonra gelince biraz daha büyümüş buluyorum. Seviniyorum.

Senin mektubun geldiği gün, suratım, traş olmuştu. Onun için, mektubunu, yüzüme sürdüm. Selçukcum, dudaklarım sakallarım batmadı.

Binlerce defalar, gözlerinden, yanaklarından öper, afiyet haberlerini bekler ve seni Allaha emanet ederim. Canım sevgili evladım.

Senin çok seveni
Baba

E. Âli Eymür

30.Ekim.1941

Selçuk Halama, Babası Emin Âli Eymür'ün görevli olduğu Malkara'dan yazdığı mektup

Malkara, 30.10.1941

Canım sevgili kızım,

Bayram tebriki (kutlaması) için yazıp gönderdiğin, senin kadar güzel mektubunu bilsem ne kadar sevinçle aldım. Onu kaç defa okudum. Dün akşam da annemle birlikte imzalayıp gönderdiğin telgraf geldi. Ona da çok sevindim. Teşekkürler ederim, **Selçuk**'cuğum.

Derslerin birdenbire çoklaştığını, zorlaştığını yazıyorsun. Elbette öyle olacak kızım. Her sene biraz daha güçleşecek. Üniversite dersleri de öyle olacak. Yalnız, senin zekan ve çalışkanlığın, bu güçlüklerin hepsini yenecek. Bu ancak zekaları orta, kabiliyetleri (yetenekleri) az olan çocuklar için varittir (olabileceği düşünülür). Fakat senin için öyle mi ya? Çalış, iki gözüm evladım (çocuğum). Hayatta hiçbir zaman pişman olmazsın. Kafan ne kadar çok işler, ne kadar fazla malumat (bilgi) sahibi olursan hem kendine, hem de aziz memleketimize (ülkemize) o kadar yardımın olur.

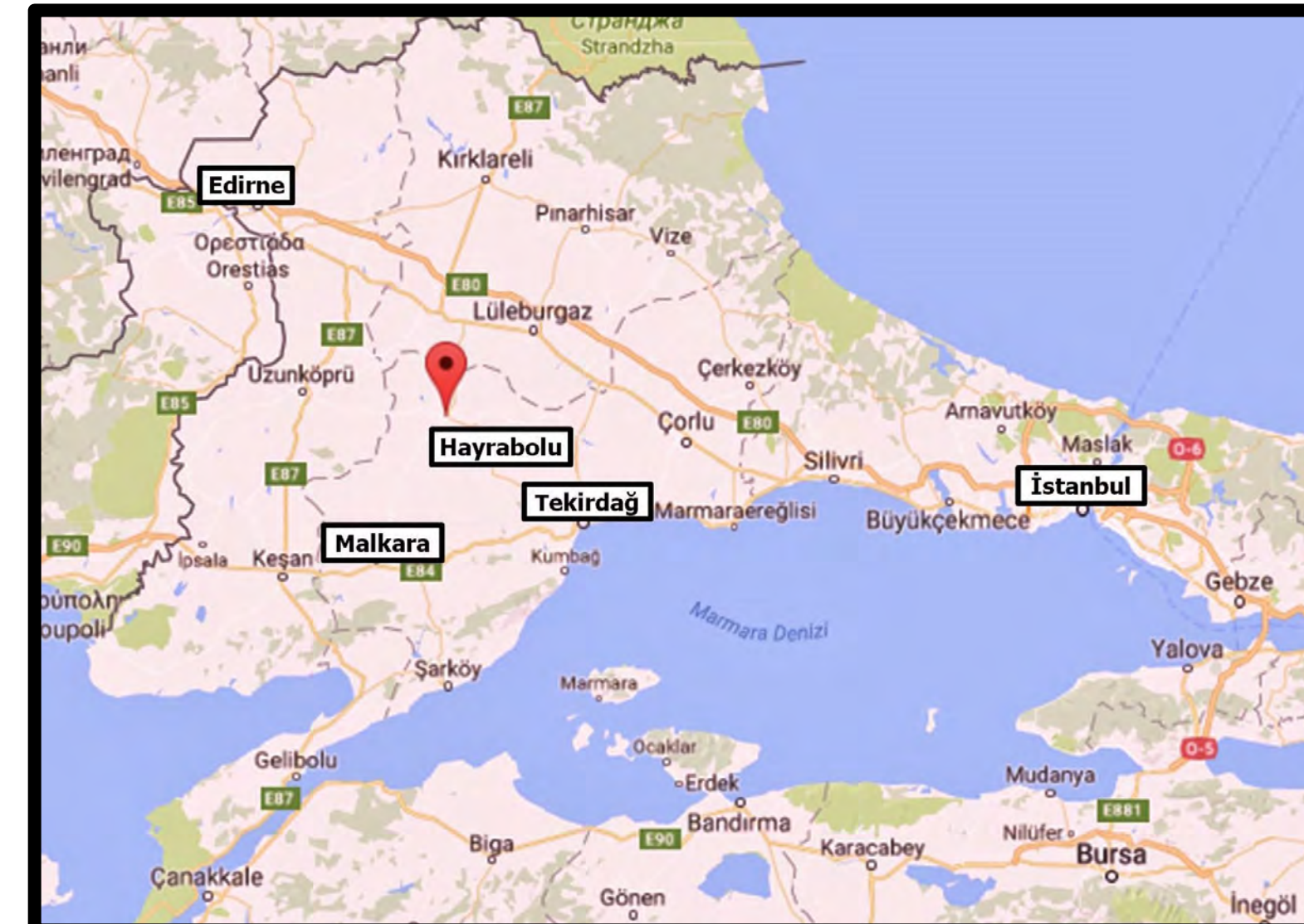
Bana, oralarda canın sıkılmıyor mu? Sıkılsa da gelsen, ne iyi olur diyorsun. Canım çocuğum, canım elbette ki sıkılıyor. Çünkü çok zamanlarım yalnız geçiyor. Sonra sizden uzak geçen Bayram günleri, elbette ki, pek hoş geçmiyor. Fakat, yapacak bir şey yok çocuğum. Hele seni, bilsem, ne kadar özleyorum. Aylarca görmüyorum. Sonra gelince biraz daha büyümüş buluyorum. Seviniyorum.

Senin mektubun geldiği gün suratım (yüzüm) traş olmuştu. Onun için, mektubunu yüzüme sürdüm. **Selçuk**umun dudaklarına sakallarım batmadı.

Binlerce defalar gözlerinden, yanaklarından öper, afiyet (sağlık) haberlerini bekler ve seni Allaha emanet ederim. Canım sevgili evladım (çocuğum).

Seni çok seven Baban **Emin Âli Eymür**

Selçuk Halamın Babası, Naime Baban-nem ve Emire Teyzeannemin Dayısı, Emin Âli Eymür uzun süredir Trakya bölgesindeki il ve ilçelerde Tekel Müfettişi olarak denetlemeler yapmakla görevlidir. **Nihat Dedemin Babama** yazdığı mektuplarda olduğu gibi bu mektuplarda, hem bir babanın ailesine, çocuğuna olan özlem ve sevgisi, hem de çocuğun kendine, ailesine ve ülkesine yararlı bir insan olmasına ilişkin öğütler yer alıyor. Babalar çocuklarına çalışarak başarmanın, çalışarak yükselmenin değeri ve onurunu anlatıyor.

Edirne, 21.11.1941

Canım Selçuk,

6-XI-1941 tarihile Hayrabolu'ya göndermiş olduğum, kendin gibi sevimli, mektubunu orada almıştım. Sana, şimdiye kadar cevap veremedim. Fakat, işlerim çok, sıhhatim de (sağlığım da) biraz bozuk idi.

Canım evladım, sana, mektubundan ve bilhassa (özellikle) içindeki yazılardan, beni çok sevindiren yazılardan dolayı, ne kadar teşekkür etsem azdır. Çok hem de ne kadar çok sevindim bilsen! Selçukun, mektebin en çalışkan talebesi olarak resmi çıkıyor, sonra da Şeref (onur) listesine konuyor. Bu benim için en büyük sevinçtir. Evladım. Sen çalıştıkça, ben memnun olurum. Seni, hepimizden daha iyi yetiştirmiş, daha fazla bilgili, daha yüksek görmekte iftihar edeceğiz. Hayatta, boş kafanın bir kıymeti yoktur. Şeklen (biçim olarak) insandır. Fakat hakikatte (gerçekte), bir hayvandan farkı yoktur. Halbuki (oysa) kafası işleyen bir insan, kadın olsun erkek olsun, öyle mi ya? Hem kendisi için, hem de memleketi (ülkesi) için hayırlı (yararlı) bir insan olur. İşte benim de senden beklediğim budur. Şüphesizdir ki (kuşkusuz) Annen de öyle. O da görüyorum senin üzerine titriyor. O da seni kendisinden daha yüksek yetiştirmeye çalışıyor. Canım Selçuk, sen var ol evladım.

Selçuk, mektubunda = Senden bir şey rica edeceğim. Annem haklıdır. Neden kendimde bu halke görüldüğümü mektubumun sonunda yazacağım = diyor sun ve benden, ayakkabı ve elbise parası istiyorsun. Evladım, benim, sende, ve Annenden başka, kimim var? Yani, bakmaya mecbur olduğum, kim var? ve bilhassa sen. Yalnız son senelerde elimize kâfi miktarda para geçtiği halde çok borçlandık ve ödeyemedik. Şimdi, ondan bir an evvel kurtulmaya çalışıyoruz.

Bu ay bakalım elimize kaç para geçecek. Mamafî, bu gün sana, posta ile, 5 lira gönderiyorum. Bu potin ve elbise parası değildir. Onu da, imkanı olursa, göndermeye çalışacağım.

Ümid ederim ki, Şubatta vaziyetimiz bir az daha düzelecektir. Ölürsen, başka.

Annemle Senin bir çok defalar, gözlerinizi, yanaklarınıza öperim. Her zaman, sıhhat ve afiyet habercilerinizi beklerim.

Annene yarın yazacağım, kusuruma bakmasın çünkü çok işlerim var.

Leyla Hanımın annesine hürmetler ederim.

Sağ ve var ol, canım Selçukcuğum.

Seni çok seven
Baban

E. Âli Eymür

Edirne, 21.11.1941

Canım Selçuk,

6.11.1941 tarihli Hayrabolu'ya göndermiş olduğun, kendisi gibi sevimli mektubunu orada almıştım. Sana, şimdiye kadar cevap veremedim. Fakat, işlerim çok, sıhhatim de (sağlığım da) biraz bozuk idi.

Canım evladım (çocuğum), sana mektubundan ve bilhassa (özellikle) içindeki yazılardan, beni çok sevindiren yazılardan dolayı, ne kadar teşekkür etsem azdır. Çok hem de ne kadar çok sevindim bilsen! Selçukun, mektebin en çalışkan talebesi (öğrencisi) olarak resmi çıkıyor, sonra da Şeref (onur) listesine konuyor. Bu benim için en büyük sevinçtir, evladım (çocuğum). Sen çalıştıkça, ben memnun olurum. Seni, hepimizden daha iyi yetiştirmiş, daha fazla bilgili, daha yüksek görmekte iftihar edeceğiz (övüneceğiz). Hayatta boş kafanın bir kıymeti (değeri) yoktur. Şeklen (biçim olarak) insandır. Fakat hakikatte (gerçekte), bir hayvandan farkı yoktur. Halbuki (oysa) kafası işleyen bir insan, kadın olsun erkek olsun, öyle mi ya? Hem kendisi için, hem de memleketi (ülkesi) için hayırlı (yararlı) bir insan olur. İşte benim de senden beklediğim budur. Şüphesizdir ki (kuşkusuz) Annen de öyle. O da görüyorum senin üzerine titriyor. O da seni kendisinden daha yüksek yetiştirmeye çalışıyor. Canım Selçuk sen var ol evladım (çocuğum).

Selçuk, mektubunda "Senden bir şey rica edeceğim. Amma hakkımdır. Neden kendimde bu hakkı gördüğümü mektubumun sonunda yazacağım" diyor sun ve benden, ayakkabı ve elbise parası istiyorsun. Evladım (çocuğum) benim senden ve annenden başka kimim var? Yani, bakmaya mecbur (yükümlü) olduğum kim var? Ve bilhassa (özellikle) sen. Yalnız son senelerde (yillarda) elimize kâfi miktarda (yeterli ölçüde) para geçtiği halde çok borçlandık ve ödeyemedik. Şimdi ondan bir an evvel (önce) kurtulmaya çalışıyoruz.

Bu ay bakalım elimize kaç para geçecek. Mamafî (bununla birlikte) bugün sana posta ile 5 lira gönderiyorum. Bu potin (ayakkabı) ve elbise parası değildir. Onu da, imkanı (olanağı) olursa, göndermeye çalışacağım. Ümid ederim ki, Şubatta vaziyetimiz (durumumuz) biraz daha düzelecektir. Ölürsen, başka.

Annenle senin birçok defalar gözlerinizi, yanaklarınızı öperim. Her zaman, sıhhat ve afiyet (sağlık ve esenlik) haberlerinizi beklerim.

Annene yarın yazacağım, kusuruma bakmasın çünkü çok işlerim var.

Leyla hanımın annesine hürmetler (saygılar) ederim.

Sağ ve var ol canım Selçuk'cuğum.

Seni çok seven Baban Emin Âli Eymür

21.Kasım.1941
Selçuk Halama,
Babası Emin Âli
Eymür'ün
görevli olduğu
Edirne'den
yazdığı mektup

Emin Âli Eymür

8.Sınıfta başarılı bir öğrenci olan kızı Selçuk'un istediklerini, maddi sıkıntılar yüzünden zamanında alamamanın sıkıntısını yaşarken, birkaç ay sonra rahatlayabilecekleri umudunu taşımaktadır. Ama "Ölürsem başka" diye ekler. Ne yazık ki bu satırlardan 5 ay sonra 29.Nisan. 1942'de 52 yaşını doldurmadan kalp krizi sonucu hayatını kaybeder.

1942 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

13.Ocak 2.Dünya Savaşı nedeniyle Türkiye'de **ekmek karnesi** uygulamasına başlandı.

17.Ocak **Ankara’da ekmek** karneye bağlandı.

21.Ocak **Askerlik süresi** üç yıla çıkarıldı.

22.Ocak **İmla Kılavuzu'nun** (*yazım el kitabı*) tüm okul ve işyerlerinde kullanılması hakkında genelge yayımlandı.

30.Ocak Türkiye'de **pasta yapımı ve ticareti yasaklandı**, stokçulara uygulanacak cezalar belirlendi..

31.Ocak Öğrencilere **sigara içme ve nişan yüzüğü takma yasağı** getirildi.

22.Şubat **Halide Edip Adıvar** “Sinekli Bakkal” romanıyla Cumhuriyet Halk Partisi Sanat Ödülü’nü kazandı.

24.Şubat **Almanya Büyükelçisi Franz Von Papen**'e Ankara'da suikast girişiminde bulunuldu.

3.Mart Güzel Sanatlar Birliği'nden **İbrahim Çallı**, d Grubu'ndan **Halil Dikmen**, Müstakil (bağımsız) Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği'nden **Mahmut Cuda** ve bağımsız sanatçılardan **Hamit Görele** tarafından İstanbul’da kurulan **Türk Ressamlar Cemiyeti** (*derneği*) büyük ilgi gördü ve daha kuruluş evresinde üye sayısı 70'e ulaştı.

5.Mart **Okul bahçelerine** patates, yer elması, fasulye gibi sebzeler dikilmeye başladı.

17.Mart **Türk Coğrafya Kurumu** kuruldu.

22.Mart **6 ve daha fazla çocuğu olan ailelere** ikramiye verilmesi kararlaştırıldı.

20.Nisan **Kız öğrencilerin** ipek çorap, topuklu ayakkabı ve kısa etek giymesi ve saçlarını kıvırması yasaklandı.

3.Haziran Kişi başına ekmek miktarı **300 grama çıktı**.

7.Haziran Etimesgut fabrikasında yapılan **ilk Türk uçağı** havalandı.

9.Temmuz Hükümeti kurmakla **Şükrü Saraçoğlu** görevlendirildi.

14.Temmuz **Atılay denizaltısı** eğitim dalışı yaptı; bir daha su yüzüne çıkmadı. 38 subay ve er öldü.

1.Ekim Karne ile ekmek dağıtılan illerde halka **ekmeklik tahıl** verilmeye başlandı.

1.Ekim Bakanlar Kurulu **eğlence yerlerinin** saat 22.00’de kapatılmasına karar verdi.

5.Kasım 2.Dünya savaşı günlerinde, **lokanta ve birahanelere** ekmek verilmesi yasaklandı.

11.Kasım Şükrü Saraçoğlu hükümetinin "olağanüstü savaş koşullarının yarattığı yüksek kârlılığı vergilemek" olarak açıkladığı, gerçekte ekonominin Türk kökenli vatandaşlara geçmesini amaçlayan, 1,5 yıl süren **Varlık Vergisi** yasası onaylandı. Ermeniler %232, Yahudiler %179, Rumlar %156, Türkler %4.94 oranında vergi ödeyecekti. İstanbul'da binlerce gayrimüslime ait ev ve işyeri haczedilerek haraç mezat satıldı. Ödeme yapmayanlar çalışma kamplarına gönderildi. 1229 kişi çalışmak üzere Erzurum Aşkale'ye yollandı.

13.Kasım Devlet personeline **parasız giyecek ve ayakkabı** verildi.

15.Kasım **İki fiyatlı ekmek satışına başlandı**. Memurlar 14, halk 27 kuruştan ekmek alacak.

16.Kasım **Tasvir-i Efkâr gazetesi** yayımlanmaya başladı.

3.Aralık Zonguldak'ta **maden ocağındaki kazada** 63 işçi öldü.

20.Aralık Tokat’ın ilçesi **Erbaa'da deprem**: 493 kişi öldü, 3809 bina yıkıldı.

1942 Yılıının Önemli Olayları

Dünya'da

8.Ocak Patlayan kara delikler teorisiyle görelilik teorisi ve kuantum mekaniğinde çığır açan İngiliz teorik fizikçi **Stephen W. Hawking** doğdu.

26.Mart Naziler Yahudileri Polonya'daki **Auschwitz kampına** götürmeye başladı.

26.Nisan Çin Liaoning eyaletinde **Honkeiko kömür madenindeki kazada** 1550 kişi hayatını kaybetti.

29.Mayıs Adolf Hitler, Nazi Propaganda bakanı Joseph Goebbels'in tavsiyesiyle işgal altındaki Paris'te yaşayan tüm **Yahudilerin sol göğüslerine sarı bir yıldız takmalarını** emretti.

7.Haziran Amerika Birleşik Devletleri Midway Adası yakınlarındaki deniz savaşında Japonları yendi.

10.Haziran Naziler **Çekoslovakya**'da Lidice kasabasını yerle bir ederek Prag Kasabı olarak adlandırılan Alman deniz subayı ve siyasetçisi Reinhard Heydrich'in öldürülmesine misilleme olarak **1300 kişiyi katletti.**

6.Temmuz Müttefik güçler Almanları Mısır'da El-Alameyn'de durdurdu. Fas ve Cezayir'e İngiliz çıkarması yapıldı. **Almanya Kuzey Afrika'dan çekilmeye başladı.**

9.Ağustos Hindistan'daki ayaklanmalarda **Mahatma Gandhi** ve 50 Hintli lider tutuklandı.

22.Ağustos Brezilya; Almanya ve İtalya'ya savaş açtı.

23.Ağustos Mihver orduları ve Rusya Kızılordu arasında 2.Dünya Savaşı'nın kesin dönüm noktalarından biri olan **Stalingrad Savaşı** başladı. Toplam kayıpların iki milyona ulaştığı, tarihin en kanlı savaşlarından biri olan bu savaş 2.Şubat 1943 de sona erdi ve Almanya açısından bir yıkım oldu.

2.Eylül Alman SS Birlikleri **Varşova Gettosu ayaklanmasını** 50 bin Yahudiye öldürerek bastırdı.

10.Eylül İngiliz Hava Kuvvetleri Almanya'nın Düsseldorf şehrine **100 bin bomba** attı.

17.Kasım Mısır Kralı Faruk sürgüne gönderildi, yerine albay Cemal Abdul Nasır geçti.

26.Kasım Yugoslavya Anti-Faşist Halk Kurtuluş Konseyi kuruldu.

27.Kasım Toulon limanındaki **Fransız donanması**, Almanların eline geçmemek için kendini batırdı.

13.Ocak.1942

Selçuk Halama, Babası Emin Âli Eymür'ün görevli olduğu Edirne'den yazdığı mektup

Edirne, 13.1.1942

Canım kızım,

Senden çoktandır mektub almadım. Bereket versin (*neyse ki*), Annen, her ikinizin de sıhhat ve afiyetinizi (*sağlık ve esenliğinizi*) bildiriyor da ben de seviniyorum. Sana mektup yazmadığın için darılmıyorum. Biliyorum mekteb (*okul*) derslerin var. Çalışman lâzım (*gerek*). Ve sen de çalışıyorsun. Ara sıra piyano da çalman, onu da ihmal etmemek lâzım (*boşlamamak gerek*). Çünkü şimdiye kadar verdiğin emekler yok olur ki, bu da katiyen (*kesinlikle*) caiz (*uygun*) değildir.

Son karnendeki notların heyeti umumiyesi itibari (*genel durumu bakımından*) fena değil. Yalnız matematikten çok az. Bu derse karşı sende sevgi mi yok, yoksa bu ilk devrede fazla mı güç geldi? Çocuk bakımından 10 almışsın. Bu dersi size nasıl gösteriyorlar? Fransızcadan da 10 aldığına doğrusu çok sevindim. Nasıl, şimdi okuduğunu anlayabiliyor musun? Az çok konuşabiliyor musun? Leyla Hanımın annesi, annen, artık seninle fransızca konuşmalar çok iyi olacak. Zira (*çünkü*), başka türlü bizim mekteplerde (*okullarda*) yabancı bir lisan (*dil*) öğrenmek çok güç olur. Onun için, sen de buna gayret et canım.

Şimdi sana bunları yazarken annenin gönderdiği İnhisarlar (*Teke/*) cep takvimini getirdiler. Çok çok teşekkür ederim. Güzel olmuş. Mamafi (*bununla birlikte*) daha, buraya gönderildiği yazılan (*resmi olarak bildirilen*) takvimler gelmediği için, arkadaşlara gösterdim. Beğendiler. Tekrar teşekkür ederim.

İnşallah, her ikiniz de iyisinizdir. Buralarda çok soğuk yaptı. Annene de yazdığım gibi -25 i geçti. Isınmak imkanı (*olanağı*) olmadı. Üç dört gün kadar iyi gitmişti. Dün öğlenden sonra tekrar kar yağmaya başladı. Gece de fırtınayla karışık,yağmaya devam etti. Şimdi bazı yerlerde, bir metre bazı yerlerde, belki, bir santim kar var.

Böyle çok yağarsa postalar da gidip gelemiyor. Nitekim (*nasıl ki*) geçen seferki karda, 6 gün, posta ne gitti, ne de geldi. İnşallah bu defa böyle olmaz.

Sen ne yapıyorsun bakalım? Beni göreceğin geldi mi (*özledin mi*)? Ara sıra babana da yaz olur mu? Sevinirim.

Fazu, Betûl geliyorlar mı? **Aliye Halan**ın uğradığı var mı? **Şevket Halan** nasıl? Haber alıyor musunuz? **Naime, Emire** ablalarını gördüğün var mı? (*Emin Âli Eymür'ün ablası Şevket Meker'in kızları: Fazilet ve Betûl Meker-Gorbon ile; ablası Aliye Kaynak Ninemin kızları Naime Babannem ve kızkardeşi Emire Teyzeannem*)

Kokulu Yengen ile Dayına (*Atiye Yengemin amcasının oğlu Kudret İsfendiyaroğlu*) gidiyor musun? Mamafi orada mı, yoksa Peşte'ye (*Budapeşte*) gitti mi?

Sana bir şiir gönderiyorum. Onu iyice, benim içinde Artigir Faran (!) lisanından (*dilinden*) oku olur mu?

Soranların hepsine selamlar.

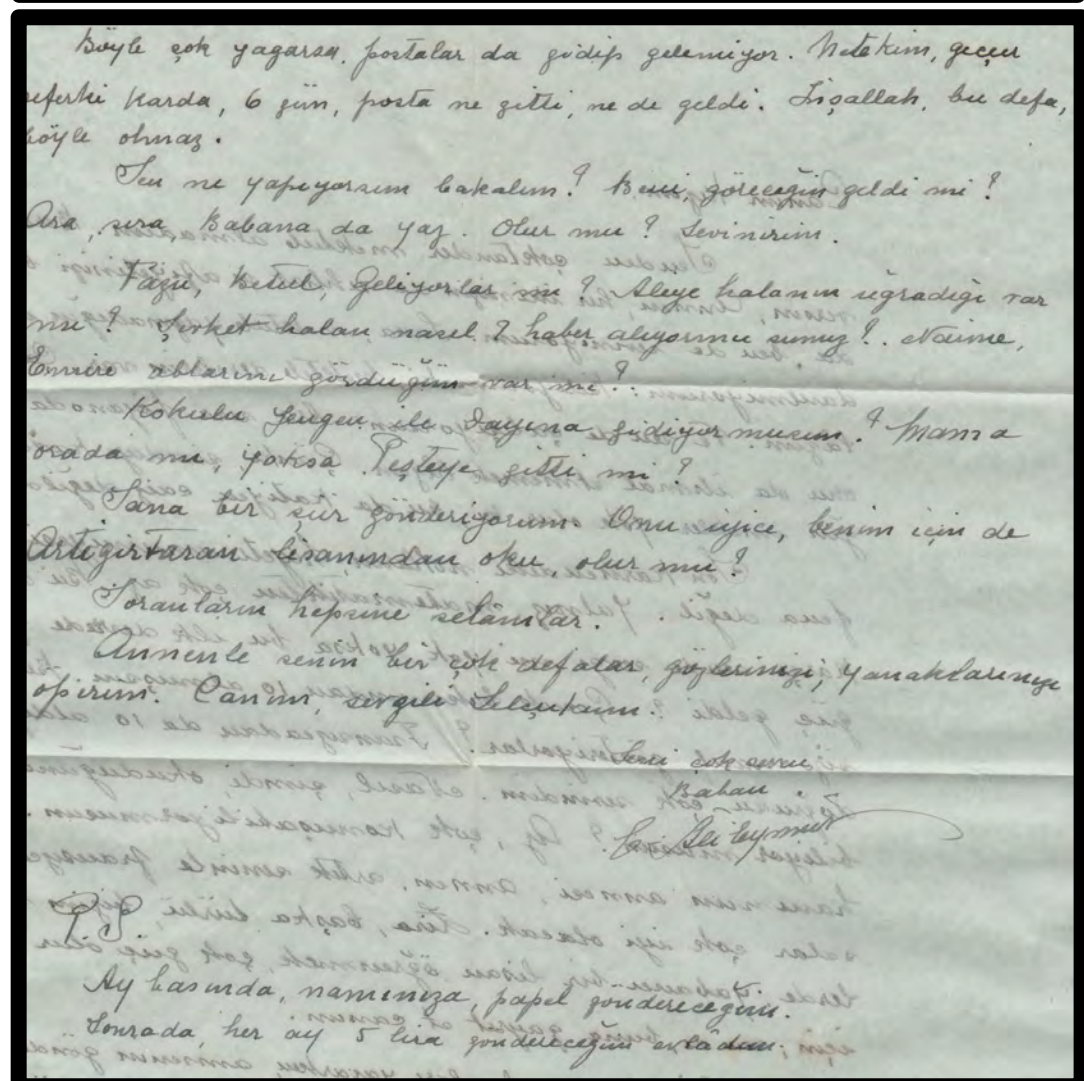
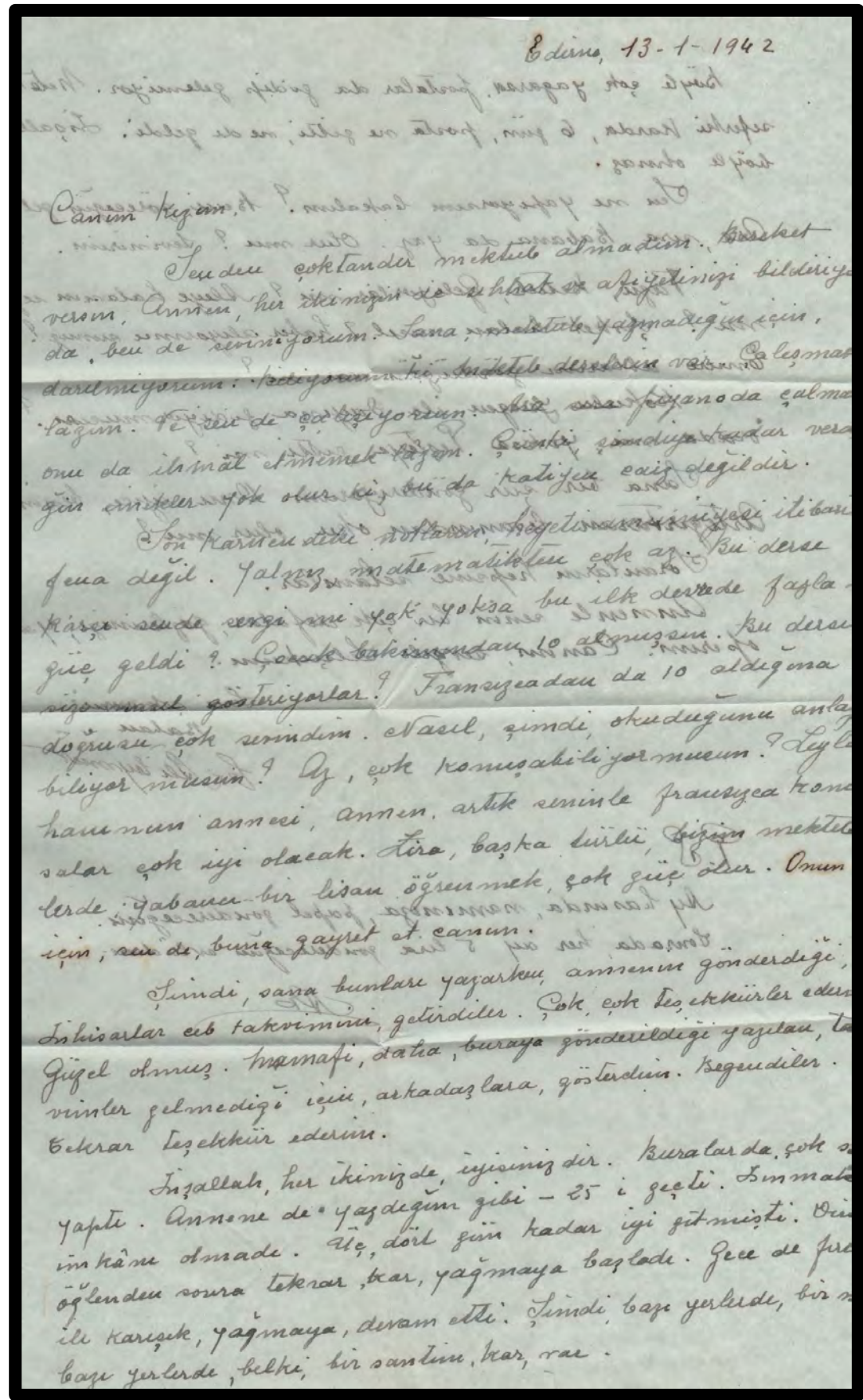
Annenle senin bir çok defalar gözlerinizi, yanaklarınızı öperim. Canım, sevgili **Selçukum**.

Seni çok seven Baban **Emin Âli Eymür**

P.S. (*dipnot*)

Ay başında , naminiza (*adınıza*) papel (*para*) göndereceğim.

Sonra da her ay 5 lira göndereceğim evladım (*çocuğum*)

Babam

30.Ocak.1942

Kabataş Lisesi Son Sınıf

24.Ocak.1942'de
Babam yukardaki resmi
yapmış. 11 yıl sonra
1953'de doğduğumda
benim resimdeki bebeğe
çok benzediğimi söylediler.

5/6.Şubat.1942

Selçuk Halama, Babası Emin Âli Eymür'ün görevli olduğu Edirne'den yazdığı mektup

Edirne, 5/6.2.942

Canım **Selçukum**,

Sana geçen ayın 19 unda bir mektup yazmıştım. Annene de aynı zarfın içine bir mektup koymuştum. O sıra postalar, karın fazlalığından, işlemiyordu. Bir hafta ne posta geldi, ne de gitti. Annenden 25 tarihli bir mektup aldım. Onda 4 gündür hastayım diyordu. Cevap yazdım. Henüz ne senden, ne de anneciğinden bir şey alamadım. Bu akşam geç zaman posta geldi, fakat yarın ancak dağıtırlar.

Bu ay size 170 lira gönderebildim. Telgrafa 10 lirası **Selçukun** dedim. Ayaklarımin parmakları ile topuklarımin engelure (soğuk nedeniyle deride oluşan çatlak) olmuştu. Sokağa çıkamıyor, potinlerde olmuyordu. Bir çift aba terlik (pantufle, kalın yünden yapılmış patik biçiminde terlik) aldım. Şimdi onunla geziyorum. Dairenin (işyeri) içinde, sokağa da çıktığım yok. Bir de yorgan ısmarlamak zorunda kaldım. Üzeri kırmızı dallı, basmadan (desenli, pamuklu kumaş), daha doğrusu çingene basması. Bakalım nasıl olacak.

Selçukum, sen ve annen nasılsınız? İnşallah annenin rahatsızlığı tamamen geçmiş, sen de hasta olmamışsındır. Ben, sokağa çıkmadığım günler iyiyim. Rüzgarlı, soğuk günlerde çıkarsam, nefesimi tıkıyor. Onun için çıkmıyorum. Fakat burada da patlıyorum. 43 gündür güneş yüzü görmedik. Hava hep kapalı, karlı, soğuk. Gezecek, oturacak bir yer yok. Sokaklar buz, her yer kayıyor. İşte sana, **Edirne**, kızım.

İstanbulda da çok kış olmuş gazetelerde resimlerini gördük, yazılarını okuduk. **Selçuk** ta bol kar topu oynuyormuş, bunu da öğrendik.

Mekteb ne alemde? Dersler nasıl? İyi gidiyor mu? Piyano ile aran iyi mi, yoksa dargın mısın?

İşte canım, sana birkaç satırlık bir mektub.

Annenle senin gözlerinizi, yanaklarınızı öperim, her ikinize de afiyetler dilerim.

Soranların hepsine selamlar.

Canım, sevgili **Selçukum**.

Seni çok seven baban **Emin Âli Eymür**

Edirne, 5/6-2-1942

Canım Selçukum,

Sana geçen ayın 19 unda bir mektup yazmıştım. Annene de aynı zarfın içine bir mektup koymuştum. O sıra postalar, karın fazlalığından, işlemiyordu. Bir hafta ne posta geldi, ne de gitti. Annenden 25 tarihli bir mektup aldım. Onda 4 gündür hastayım diyordu. Cevap yazdım. Henüz ne senden, ne de anneciğinden bir şey alamadım. Bu akşam geç zaman posta geldi, fakat yarın ancak dağıtırlar.

Bu ay size 170 lira gönderebildim. Telgrafa 10 lirası Selçukun dedim. Ayaklarımin parmakları ile topuklarımin engelure olmuştu. Sokağa çıkamıyor, potinlerde olmuyordu. Bir çift aba terlik aldım. Şimdi onunla geziyorum. Dairenin içinde, sokağa da çıktığım yok. Bir de yorgan ısmarlamak zorunda kaldım. Üzeri kırmızı dallı, basmadan (desenli, pamuklu kumaş), daha doğrusu çingene basması. Bakalım nasıl olacak.

Selçukum, sen ve annen nasılsınız? İnşallah annenin rahatsızlığı tamamen geçmiş, sen de hasta olmamışsındır. Ben, sokağa çıkmadığım günler iyiyim. Rüzgarlı, soğuk günlerde çıkarsam, nefesimi tıkıyor. Onun için çıkmıyorum. Fakat burada da patlıyorum. 43 gündür güneş yüzü görmedik. Hava hep kapalı, karlı, soğuk. Gezecek, oturacak bir yer yok. Sokaklar buz, her yer kayıyor. İşte sana, **Edirne**, kızım.

İstanbulda da çok kış olmuş gazetelerde resimlerini gördük, yazılarını okuduk. **Selçuk** ta bol kar topu oynuyormuş, bunu da öğrendik.

Mekteb ne alemde? Dersler nasıl? İyi gidiyor mu? Piyano ile aran iyi mi, yoksa dargın mısın? İşte canım, sana birkaç satırlık bir mektub. Annenle senin gözlerinizi, yanaklarınızı öperim, her ikinize de afiyetler dilerim.

Soranların hepsine selamlar. Canım, sevgili Selçukum.

Seni çok seven baban

Emin Âli Eymür (29.9.1891-28.4.1942)

Mekteb-i Sultanî'yi (*Galatasaray Lisesi*) bitirir. 1912'de çıkan *Balkan Savaşı*'na katılır, savaşın 1913'de bitmesinden sonra öğrenimini sürdürmek için *Almanya*'ya gider, 1.Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla da ülkesine döner.

1924'de **Atiye Yengemle** evlenir ve *Balıkesir/Balya* da, Fransız'ların Madencilik Şirketi'nde çalışmaya başlar. **Selçuk Halam** 1927'de *Balıkesir/Balya*'da doğar. Aile daha sonra İstanbul'a gelir ve **Emin Âli Bey**, İnhisarlar'da (*Tekel*) önce Özel Kalem Müdürü, sonra da müfettiş olur. **Atiye Yengem** de Tekel de Neşriyat (*yayın*) Şubesi'nde şef olarak görev yapar.

28.Nisan.1942

Selçuk Halamın Babası Emin Âli Eymür 51 yaşında kalp krizi sonucu yaşamını yitirir.

Emin Âli Eymür, Aliye Ninem ve Şevket Meker' in Kardeşi; **Naime Babaannemle Emire (Beler) Teyzeannemin** Dayısıdır. Aynı zamanda **Şevket Meker'** in çocukları **Mehmet Ali, Fazilet, Orhan** ve **Betûl'** ün de Dayısıdır.

Babası öldüğünde **Selçuk Halam** 14.5 yaşındadır. Annesiyle birlikte, yaşantılarında çok şey değişecektir. Babasının, borçların tümü temizlenmeden ve 1-2 aylık bir süre için yeterli emeklilik aylığını elde edemediği için ölmesi, **Selçuk Halam** ve **Atiye Yengemin** yaşamını çok zorlaştırır.

Emin Âli Eymür'ün ölümünden 5 gün öncesi, **23.Nisan.1942** çekilişi için, belki de bir umut diye alınan üç adet Milli Piyango bileti.

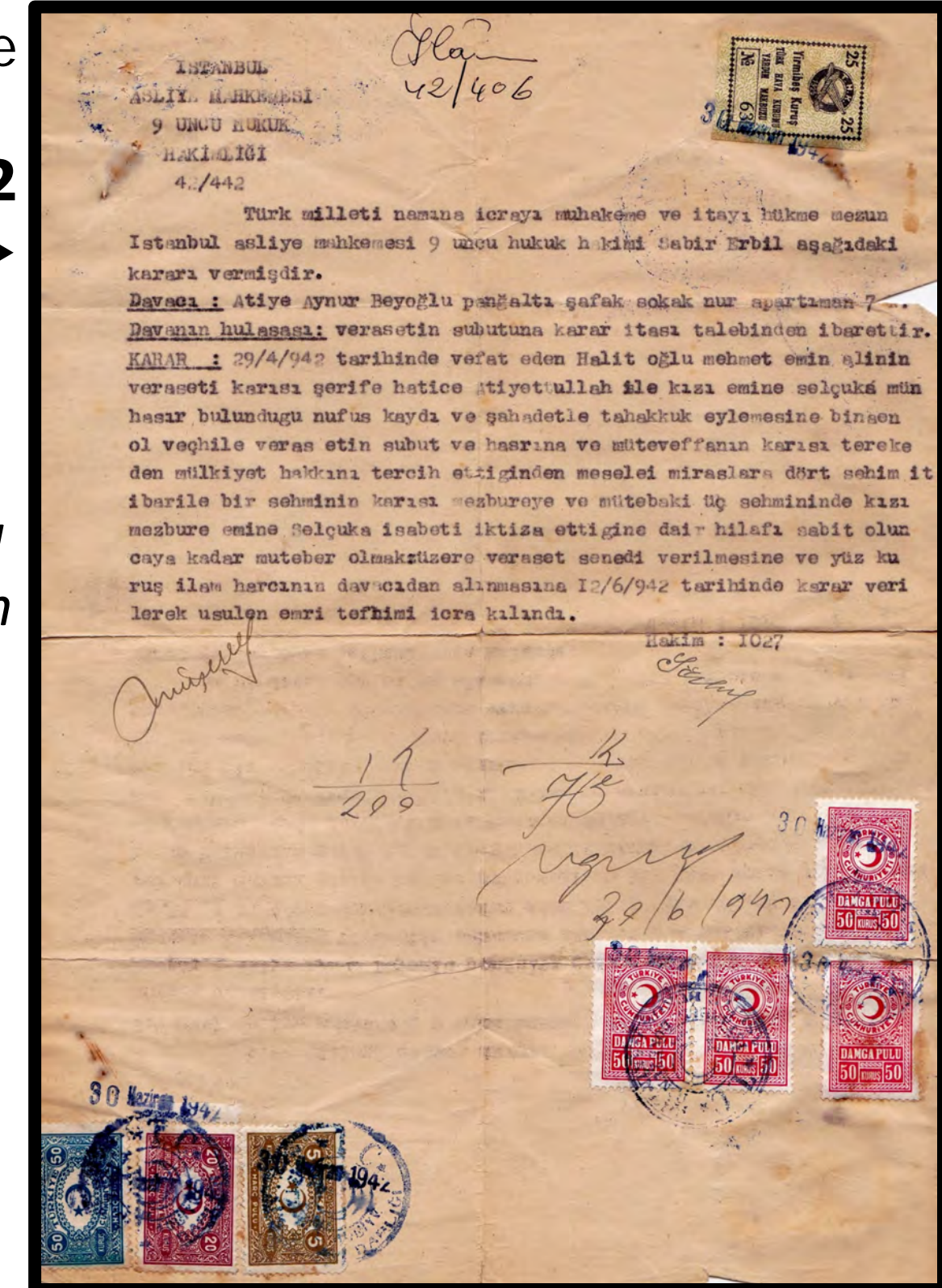

1924
Atiye - Emin Âli Eymür

1928 - Balya
Atiye – Selçuk Eymür

Emin Âli Eymür'e
ait
30.Haziran.1942
'de alınan →
Veraset İlamı
(mahkemeden
alınan ve ölen bir
kimsenin mirasçısı
olduğunu gösteren
resmi belge.)

Selçuk Halam

**1942 – İlkbahar
Yeni Kolej – İstanbul**

Selçuk Halam Babasını kaybetmiştir ama bir yandan da hayat devam etmektedir. Yeni Kolej'de 8. yani Orta okul son sınıfı bitirmek üzeredir.

Babam

10.Temmuz.1942

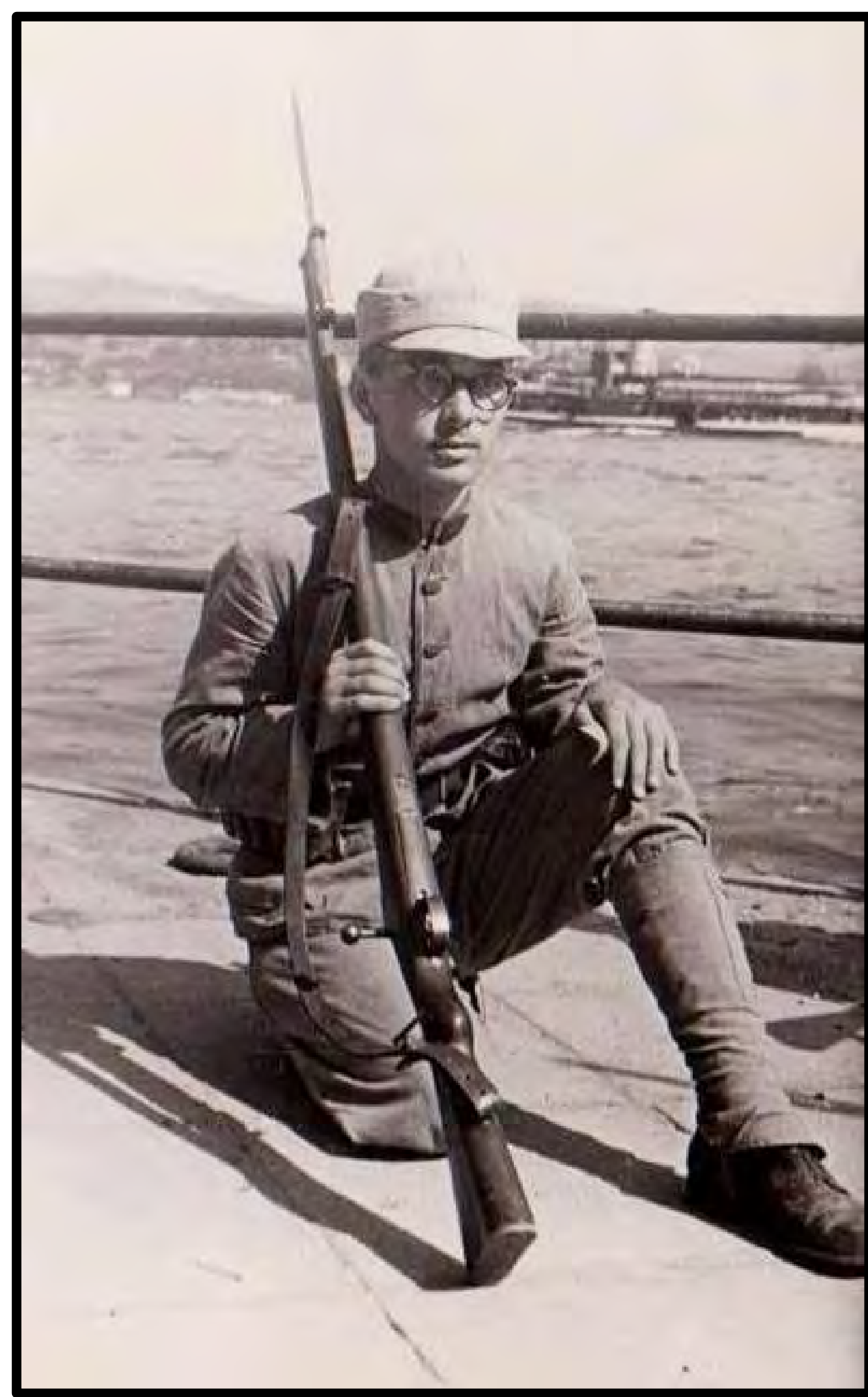

15.Temmuz.1942

1942

Kabataş Lisesi Son Sınıf Askerlik Kampı

2.Dünya Savaşı devam etmektedir. *Almanya* ve yandaşları *Sovyetler Birliği (Rusya)* topraklarında yeni bir saldırı başlatmış, ilerleyen günlerde de *Stalingrad*'ı kuşatıp *Kafkasya*'ya doğru ilerleyeceklerdir. *Türkiye*, dışında kalmayı başardığı bu büyük savaşın olumsuz etkilerini ağır bir şekilde yaşamaktadır. Henüz büyük bir Kurtuluş savaşından çıkıp bağımsız Cumhuriyetini kuralı 20 yıl bile geçmemiştir. Yeni kurulan yeni *Türkiye* kendini geliştirmeye çalışırken dört bir tarafında süren savaşa karşı durabilmek için sıkı önlemler almaktadır. Kıtlığın Türkiye'yi de vurmasıyla ekmek üretimi çok azalmış, herkesin alabilmesi için ekmek karneye bağlanmıştır (*14.Ocak.1941*). Zeytin, şeker vb. ürünler de karneyle veriliyordu. Gençler de okullardaki askerî kamplarda, olası bir savaşa karşı eğitiliyordu. **Babam** da lise son sınıfta okulundaki kampa katılır.

14.Temmuz.1942

**Babam,
Kabataş Lisesi Son Sınıf
Askerlik Kampında**

15. Temmuz. 1942

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden, İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Selçuk Halam yaklaşık üç ay önce Babasını kaybetmiş, bir ay önce de 8. Sınıfı bitirip Orta Okuldan mezun olmuş yaz tatiline girmiştir. İçine düştükleri maddi sıkıntıdan ötürü Babasının ölümüne kadar oturdukları evden çıkmak zorundadırlar. **Atiye Yengemin** bir yandan Tekel'deki işine devam edip öte yandan yeni yaşantılarını biçimlendirmeye çalıştığı bu geçiş döneminde **Selçuk Halam** da **Kovalıca Köyü'nde Şevket Halası** ve kuzinle-riyle birlikte.

Kovalıca 15/7/42
Çardak altı palas
Darling Mother,
Dün sabah senin bürodan yazmış olduğun mektubu aldım. Fazu'nun emirberi getirdi. Çok memnun oldum. Bugün sana cevap veriyorum. Şimdi karşımda **Betûl** (Şevket Halasının küçük kızı **Betûl Meker-Gorbon**) Oncl Coni (Coni amca), **Fazu, Mefkûre** (Fazilet Gorbon'un kocası **Rebii Gorbon'un** kızkardeşi) falan saat falına bakıyorlar. Sana tarihin altına yazdığım yerdeyiz. Yani çardak altı palasta. **Betûl** kendine bir çardak yapmış orda oturuyoruz. Anneciğim dün akşam halamla (Aliye Halası) gönderdiğiniz Ping-Pong takımına binlerce defa teşekkür ederim. Emire abla ile senin yanaklarınızdan eskitinceye kadar öperim. Onun içindeki mektubu da aldım (Emire Teyzeannem de Selçuk Halama mektup yazmış) Ona da teşekkürler.

Anneciğim sana biraz oncl Coniden bahsedeyim. İlk defa uzun boylu, sarışın, mavi gözlü, ince belli, ince kalçalı bir İngiliz düşün. Yani gözünün önüne getir. Üstünde bir ipekli gömlek ayağında kısa bir pantolon, dizine kadar bir çorap, kroşeyle işlenmiş bir terliğimsi ayakkabı. Saçları kıvrırcık. Bacakları gayet düzgün. Beli kadın belinden irice. Yüzü fena değil. Geceleri daha güzel oluyor. Gözlerinin rengi daha koyulaşıyor galiba. Onun sayesinde İngilizce öğreneceğiz galiba. Öyle bir türkçe konuşuyor ki! Gülmemek için kendimizi zor tutuyoruz. Teşekkür ederim falan filan. Adam da sakal falan yok. Sabahları kimbilir kaç defa traş oluyor. Yüzü sinek kağıdı (sinek kaydı) gibi kayıyor. Tecrübesini (denemesini) yaptım, yani (traş)

Anneciğim nasılsın? Taşındın mı? Eğleniyor musun? Beni arıyor musun? Aradığını anlıyorum ama senin mektupta yazdığın da fazla. O kadarı iyi değil. Mamişkom ben burada çok eğleniyorum. Her akşam oncl Coni bize ata binmeyi öğretiyor. Süratli yapıyoruz. Bacaklarımız epeyce ağrıdı ama şimdi geçti. Dün Mefkûre'nin bindiği at birdenbire 4 nala kalktı. Nasıl bağılıyor görsen. Bir şey oldu zannettik. Neyse sağ salim geldi. Anneciğim sen mektubunda kaymak yanaklarını öperim diyorsun ama beyazlık falan kalmadı. Simsiyah bir arap yavrusu oldum. Anneciğim sana geçen mektubunda halamın ayak kağıdını yazmıştım. Birkaç gün sonra İnönü'ye gidip ismarlayacağız. Anneciğim halam diyor ki 9'un dersleri de çalışılacakmış diyor. (Selçuk Halam Parasız Yatılı sınavına hazırlanmaktadır) Ben hiç bilmediğim bir şeyi nasıl anlayayım. Hiç o dersleri görmedim. Eğer biri bana izah ederse o vakit anlar ve çalışabilirim. Yoksa 9'un derslerinin hiçbirini bilmiyorum. **Ömer (Babam)** bana hendese (geometri) yollamış. Ben ondan hiçbir şey anlamadım. Neyse anneciğim. Sen bana bunları izah ediver (açıklayıver). Bu günlük bu kadar yazacağım. Gelecek sefere daha çok yazabilirsem yazarım. Sana herkesten ayrı ayrı selam ve öpücük (Coniden de). Hayvanlardan da selam. Benden de herkese selam. Anneciğim yanaklarından hasretle (özlemle) öperim.

P.S. Herkese, yazamadığımdan selam söyle ve **Ömer**'e teşekkür et. Kitaptan dolayı. Ona da ayrı bir gün yazarım.
Seni çok çok çok çok çok çok çok çok seven **S.Eymür**

Darling Mother,

Kovalıca 15.7.1942 Çardak altı palas

Dün sabah senin bürodan yazmış olduğun mektubu aldım. **Fazu'nun** (Şevket Halasının kızı **Fazilet Meker-Gorbon**) emirberi (hizmet eden, emireri) getirdi. Çok memnun oldum. Bugün sana cevap veriyorum. Şimdi karşımda **Betûl** (Şevket Halasının küçük kızı **Betûl Meker-Gorbon**) Oncl Coni (Coni amca), **Fazu, Mefkûre** (Fazilet Gorbon'un kocası **Rebii Gorbon'un** kızkardeşi) falan saat falına bakıyorlar. Sana tarihin altına yazdığım yerdeyiz. Yani çardak altı palasta. **Betûl** kendine bir çardak yapmış orda oturuyoruz. Anneciğim dün akşam halamla (Aliye Halası) gönderdiğiniz Ping-Pong takımına binlerce defa teşekkür ederim. **Emire abla** ile (Aliye Halasının kızı, **Naime Babaannemin** kardeşi **Emire Beler**) senin yanaklarınızdan eskitinceye kadar öperim. Onun içindeki mektubu da aldım (Emire Teyzeannem de Selçuk Halama mektup yazmış) Ona da teşekkürler.

Anneciğim sana biraz oncl Coniden bahsedeyim (söz edeyim). İlk defa uzun boylu, sarışın, mavi gözlü, ince belli, ince kalçalı bir İngiliz düşün. Yani gözünün önüne getir. Üstünde bir ipekli gömlek ayağında kısa bir pantolon, dizine kadar bir çorap, kroşeyle işlenmiş bir terliğimsi ayakkabı. Saçları kıvrırcık. Bacakları gayet düzgün. Beli kadın belinden irice. Yüzü fena değil. Geceleri daha güzel oluyor. Gözlerinin rengi daha koyulaşıyor galiba. Onun sayesinde İngilizce öğreneceğiz galiba. Öyle bir türkçe konuşuyor ki! Gülmemek için kendimizi zor tutuyoruz. Teşekkür ederim falan filan. Adam da sakal falan yok. Sabahları kimbilir kaç defa traş oluyor. Yüzü sinek kağıdı (sinek kaydı) gibi kayıyor. Tecrübesini (denemesini) yaptım, yani (traş)

Anneciğim nasılsın? Taşındın mı? Eğleniyor musun? Beni arıyor musun? Aradığını anlıyorum ama senin mektupta yazdığın da fazla. O kadarı iyi değil. Mamişkom ben burada çok eğleniyorum. Her akşam oncl Coni bize ata binmeyi öğretiyor. Süratli yapıyoruz. Bacaklarımız epeyce ağrıdı ama şimdi geçti. Dün Mefkûre'nin bindiği at birdenbire 4 nala kalktı. Nasıl bağılıyor görsen. Bir şey oldu zannettik. Neyse sağ salim geldi. Anneciğim sen mektubunda kaymak yanaklarını öperim diyorsun ama beyazlık falan kalmadı. Simsiyah bir arap yavrusu oldum. Anneciğim sana geçen mektubumda halamın (Şevket Halası) ayakkabı yaptıracağını yazmıştım. Birkaç gün sonra İnönü'ye gidip ismarlayacağız. Anneciğim halam diyor ki 9'un dersleri de çalışılacakmış diyor. (Selçuk Halam Parasız Yatılı sınavına hazırlanmaktadır) Ben hiç bilmediğim bir şeyi nasıl anlayayım. Hiç o dersleri görmedim. Eğer biri bana izah ederse o vakit anlar ve çalışabilirim. Yoksa 9'un derslerinin hiçbirini bilmiyorum. **Ömer (Babam)** bana hendese (geometri) yollamış. Ben ondan hiçbir şey anlamadım. Neyse anneciğim. Sen bana bunları izah ediver (açıklayıver). Bu günlük bu kadar yazacağım. Gelecek sefere daha çok yazabilirsem yazarım. Sana herkesten ayrı ayrı selam ve öpücük (Coniden de). Hayvanlardan da selam. Benden de herkese selam. Anneciğim yanaklarından hasretle (özlemle) öperim.

P.S. Herkese, yazamadığımdan selam söyle ve **Ömer**'e teşekkür et. Kitaptan dolayı. Ona da ayrı bir gün yazarım.

Seni çok çok çok çok çok çok çok çok seven **S.Eymür**

17.Temmuz.1942 (1)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

17 Temmuz 1942

Darling'lerin Darling'i:

Bu quiti'ni güc sevindigin bir gün
burak fakirime taşıd ediyordun. Zaten
kuyruğunda bir sumpazın maymunu
görmüşün ve salıhteliyib "Hayırdır
insallah" dediğin söze, "bağış
magnusumun olan belki mektup gelir"
diye düşünmüşsün. Hatırlarda kalan
vüjude magnus görmek = sevilmek!
demektir. Çünkü mektup bun pek
hosuma gitti ve yazdıkların gözünüm
önünde canlandı. Candak Alt
Palası ve misafirlerini zörar gibi
oldunu. O kadar bir best keşmişim.
Onu Coni'de çok hosuma gitti
amaç Sebatt göreyim seni İngilizce
yi öğren buraya zeldiğin zaman
koltukların kahara kahara; "kızım
İngilizce'den çıkıyor" diye bileyim.
Beliriz kızını melurden sakıyır
ki!! Simdi de meşhur bir seviri
olmaya nariyetim gahle fakir,
Meşhür ile alay ederken, şüpheli
aten H. Urala kalkışın zamanı
"Can kırtaran yok mu" diye
bagnıyasan! Taki sen kıymıyor

bana, değil mi? Lâzım ettiğini bilirim. Pek küçükken
 bir az korkaktım, canım pek tatlı idi, ama şimdi artık
 sen tanı bir karava geldin. Çok fazla cesur olmak da doğru
 değil, çünkü o zaman insan düşünmeden, boş yere kendini
 tehlikeye atar. Ne böyle ol, ne de gölgeye kork, evi?
 Selçukcuğum, derim ki Ömer'i aradın, yarıkları
 hakkında öğrenecektin, ama o tabiriye inmiş ve ancak
 maimeye söyleyebilirdi; ona vekâletname verdim, o senin
 namına Ömer'in yarıklarını tikiyordu. Ömer'e
 de teşekkür etmeni söyledim. Selçukcuğum, diyor ki sen
 Ömer'e görüştüm zaten, bugün günde senin şifaziyesini
 yolluyor. Canım Selçuk, sen böyle tadeş derlerle yoruluyorsun,
 üzüyorsun, bundan dolayı da üzgünüm. Ama ne yaparsın.
 Umuduma ki seninle sözleşmiş ki "Dünyaya meydan okumak"
 için bir pakt imza etmiştik. Paktin birinci maddesi
 mektep meselesidir. Onu halledersek mace kazandı
 demektir. Sen yüzünü para çıkarmak istemeyişin bil-
 rim; düşün ki bu mektep için bir çok kimselerin
 yardımını istiyorum, ne yaparsan hepsine karşı
 mahcup oluruz. Seni mth edip dururken olmasa
 o zaman ne derler? Değirmi? Canım.

Beyan Selçuk Eymür
Ziraat Muallimi Bay
Sadık Ökinay elile
Bozöyük

(*muallim:
öğretmen)

↑
Emin Âli Eymür'ün ani ölümünden sonra **Selçuk Halam** ve Annesi, kısa bir süre **Atiye Yengem**'in Amcasının oğlu **Kudret İsfendiyaroglu** ve karısının Nişantaşı'ndaki evinde kalırlar. Bu süreçte, **Selçuk Halam**ın yaz tatilinin başlaması ve **Şevket Halası** ile kocası **Aziz Meker**'in Kovalıca Köyü'ndeki çiftliğine gidişiyle **Kudret Dayısı**ndaki konukluğu uzun sürmez. **Atiye Yengem** ise çalıştığı için kuzeninin evinde kalmayı sürdürür. Kendi yaşantılarındaki özgürlükten sonra **Kudret Beylerin** yaşamına ayak uydurmaya çalıştıkları bu süreç biraz sıkıntılı geçer. Bu dönemde arkadaşı **Leyla**'nın Kuzguncuk'ta, kardeşi **Münevver**'le (**Nazım Hikmet**'in karısı) yaşadığı yalıda bir oda önerisi **Atiye Yengemi** rahatlatır. Bir de Selçuk Halam, "Parasız yatılı öğrenci" sınavını kazanıp, **Leyla Hanımın** Fransızca öğretmeni olduğu *Kandilli Kız Lisesi*'nde parasız yatılı okuma hakkı kazanabilirse ekonomik açıdan biraz olsun rahatlayacaklardır.

[illegible]

kauşupe, iki koltuk, ama gö'rme, fevkalâde güzel, üstüne
oturma da ya'ni de yat cinsinde! Nazlelekleri'nin de'vane
ettigini söylemeye birer gö'mü'yoru'u... Büro da iyice
kaldırı, kezihe me'vun'yetini aldı, siudi ke'u dı'ma... sin
de gö'mü'yoru'u, ama ip arasında da sa'va mektup yazma
ihmal etmem, merak etme. Büro pe'ncere'ne a'le' ter'de'ğin
gü'vencileri gö'me, i'ş'lerinde "Sokadan gö'me" bir tane
var. Gö'şünü kaharda kaharda gel'yor ve lü'tü'n istem'ekleri
yeme'ye yelt'e'niyor, baş'kasi geldi'ni, hem'e korku'kup
kaç'ıyor. Bu y'ine sa'hibi be'aim, der'zib bir hali var,
tıpkı sokadan g'eng'e' olup i'nsanlar z'ibi be'ndü'nü lü's
ıy' tan'ıyor. Bu sa'ye de de' be'ke'sa'ğı, ş'ip, ş'ip ve be'ndü'de
ya'ğı ya'ğı'dır! Tam yene'cek bir m'ale geldi, ama za'f'at'ın
ke'diye z'iyafet oldu'ğunu da i'st'e'mez olu'u.

A'ce'u Cı'mart'ı se'yle'ye g'it'niş'ti'n'e, o da'me ha'zır ol-
muş, ba'dana g'aptır'mış, be'ni bek'leyip d'uruyor. Ş'ize
da' pek güzel, be'ni gö'rdü'kçe mem'nun olu'yor.

Bir'icik ara'p yav'ı'ası, artık i'se baş'lan'ı'k vakti
geldi de g'e'ç'iyor bile, sa'va bu'z'ı'n'lık bu' ka'dar ka'vâ'dis
yeter de'ğ'il'mi? Hâ'b'oların ellerinde'ki, Fazl, Betul, Me'ft'âne
ne Ay'se'nin göz'lerinde'ki ö'ş'eri'n'e. Sa'va da ee bu' y'ük
sl'og'ını sak'lıyor, göz'leri'n'i, ya'nic'lerini, bu'rum'u ö'ş'eri'n'e, can
C'ın'da' (S'ot'mi)

Kudret Dayı'ya
ait kartvizit)

Kudret İsfendiyaroğlu

Istanbul

Darling'lerin Darling' i

17.Temmuz.1942 (2)

Bu günü yine sevindiğim bir gün olarak takvime kaydediyorum. Zaten rüyamda bir şempanze maymunu görmüştüm ve sabahleyin "Hayırdır inşallah" dedikten sonra "bu gün maymunumdan belki mektup gelir" diye düşünmüştüm. Hatırında kalsın rüyada maymun görmek=sevinmek!.. demektir. Canım, mektubun pek hoşuma gitti ve yazdıkların gözümün önünde canlandı. Çardak altı Palası ve misafirlerini görür gibi oldum. Orada bir ben eksikmişim. Oncle Coni de çok hoşuma gitti, aman **Selçuk** göreyim seni, ingilizceyi öğren, buraya geldiğin zaman koltuklarım kabara kabara "kızım ingilizceden çakıyor" diyebileyim. Benim kızım nelerden çakmıyor ki!! Şimdi de meşhur (*ünlü*) bir süvari (*at binicisi*) olmaya namzetsin (*adaysın*) galiba. Sakın **Mefkûre** (*Fazilet Gorbon'un kocası Rebii Gorbon'un kızkardeşi*) ile alay ederken sen de atın 4 nala kalktığı zaman "cankurtaran yok mu?" diye bağırmayasın? Tabii sen kızmıyorsun bana değil mi? Şaka ettiğimi bilirsin. Pek küçükken biraz korkaktın, canın pek tatlı idi, ama şimdi artık sen tam bir karava (*acelecî, gözü kara*) geldin. Çok fazla cesur olmak da doğru değil, çünkü o zaman insan düşünmeden boş yere kendini tehlikeye atar. Ne böyle ol, ne de gölgenden kork, emi? **Selçukcuğum**, demin de **Emire**'yi (**Selçuk Halamın** kuzini **Emire Teyzeannem**) aradım, yanakları hakkında görüşecektim, ama İstanbul'a inmiş (*Eminönü ve çevresi*) ve ancak **Naime**'ye (*Naime Babaannem*) söyleyebildim, ona vekaletname verdim, o senin namına (*adına*) **Emire**'nin yanaklarını eskitecekmiş. **Ömer**'e (*Babam*) de teşekkür etmesini söyledim. **Selçukcuğum** dün akşam **Ömer**'le görüştüm sana bu gün 9'uncunun (*9.Sınıfın*) riyaziyesini (*matematiğini*) yolluyor. Canım **Selçuk** seni böyle tatsız derslerle yoruyor, üzüyorum, bundan dolayı da üzgünüm. Ama ne yaparsın. Unutma ki seninle sözleşmiş ve "Dünyaya meydan okumak" için bir pakt (*anlaşma*) imza etmiştik. Paktın birinci maddesi mektep meselesidir (*okul konusudur*). Onu halledebilirsek maçı kazandık demektir. Sen yüzünü kara çıkarmak istemezsin, bilirim; düşün ki bu mektep işi için bir çok kimselerin yardımını istiyorum, ve kazanamazsan hepsine karşı mahcub oluruz (utanırız). Seni, methedip (*övüp*) dururken olmazsa o zaman ne derler? Değil mi canım? Selçukcuğum 9'uncu sınıfın riyaziyesini (*matematiğini*) istediklerini **Fazu** (*Selçuk Halamın Şevket Halasının kızı Fazilet Meker-Gorbon*) duymuş ve o bana söylemişti. Müracaat eden (*başvuran*) talebeler (*öğrenciler*) çokmuş, onun için reddedebilmek için bilmedikleri şeyleri sorarlarmış. Katalavis (*Rumca "anladın mı?"*) Mamafi (*bununla birlikte*) sen yine 8'in (8.sınıfın), bilhassa (*özellikle*) iyi bilmediğin bahisleri (*konuları*) çalış. **Fazu**'ya veya **Betûl**'e söyle sana orada bir hoca (*öğretmen*) bulsunlar, ben parasını veririm. Unutma olur mu? **Selçukcuğum** bu bahsi (*konuyu*) çok uzattım! Kafi (*yeter*) artık, başka şeyler söyleyelim. **Aliye Halana** (*Aliye Ninem*) söyle, **Resmî Amcandan** (*Aliye Ninemin kuzeni*) taşınmam için hiçbir ses çıkmadı. Sonra **Emire, Hasan'a** (*Emire Teyzeannemin kocası Sıtkı Beler'in kardeşi*) rica etti, şimdi de ondan cevap bekliyorum. Pek çok beklemiş oluyorum, değil mi? Artık Kuzguncuk'lu olmayı dört gözle bekliyorum. Şehirde sıkıldım. Yine çok sıcak var, ama bugün gök bulutlu, belki yağmur yağar, akşama da bendeniz bir sıçan olup dönerim. Mamafi (*bununla birlikte*) fena değil, zira daha denize girmedim. Seninkiler yani Dayı beyle Yenge hanım (*Atiye Yengemin amcasının oğlu Kudret İsfendi-yaroğlu ve karısı*) her gün senden mektup alıp almadığımı sorarlar. Aman **Selçuk** bir sefer onlara yaz, yoksa çekeceğim ver! İhmal etme (*boşlama*) sakın. Evleri artık bitmek üzeredir. Aybaşında köye taşıyorlar, yeni bir salon takımı almışlar. Bir kanepa, iki koltuk, ama görme, fevkalade güzel, üstüne oturma da yanında yat cinsinden! Nazlılıklarının devam ettiğini söylemeye hacet (*gerek*) görmüyorum.. Büroda yalnız kaldım, Nezihe mezuniyetini aldı, şimdi ben onun işini de görüyorum, ama iş arasında da sana mektup yazmayı ihmal etmem, merak etme. Büro penceresine alıştırdığım güvercinleri görme, içlerinde "sonradan görme" bir tane var. Göğsünü kabarta kabarta geliyor ve bütün ekmekleri yemeğe yelteniyor, başkası geldi mi hemen korkutup kaçırıyor. Bu yerin sahibi benim der gibi bir hali var, tıpkı sonradan zengin olmuş insanlar gibi kendini bir şey sanıyor. Bu sayede (*nedenle*) de kursağı şiş şiş ve kendi de yağlı yağlıdır. Tam yenecek hale geldi, ama zavallının kediye ziyafet olduğunu da istemezdim. Geçen Cumartesi **Leyla**'ya (zorlaşan ekonomik koşullarında **Atiye Yengem**lerle 1946'ya kadar Kuzguncuk'taki yalısını paylaşan arkadaşı) gitmiştim, odamı hazırlamış, badana yaptırmış, beni bekleyip duruyor. Liza da pek güzel, beni gördükçe memnun oluyor. Biricik arap yavrusu artık işe başlamak vakti geldi de geçiyor bile, sana bu günlük bu kadar havadis (*haber*) yeter değil mi? Halaların (*Atiye Ninem ve Şevket Meker*) ellerinden, **Fazu, Betûl, Mefkûre** ve Ayşenin gözlerinden öperim. Sana da en büyük sevgimi saklıyor, gözlerini, yanaklarını, burnunu öperim, canım.

(Not) **Betûl** ablana sor, yünler ne oldu? Bekliyorum. **Selçuk** selamları dizerken birden bire **Ülker**'in (*Halam*) orada olduğunu unuttum. Onu da tarafımdan öp, olur mu? **Fazu** ne zaman dönüyor? Daha kalacak mı? Uzun mektup beklerim, aman yengene yazmamazlık etme, ha!

20.Temmuz.1942

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalıca 20/7/1942

Anekom,

Senden cevap olmadım.

Ama gene yazıyorum.

Yani bu yazdığım sitem değildir.

Anneciğim Oncl Coni dün akşam

saat 9 treni ile gitti. İnönü'den

bindi. Yarın Bozüyük'e inileceği için

bugün sana mektup yazıyorum.

Anneciğim ben ders çalışmaya -yani cebir-

başladım. Ama Ömer'in

(Babam) gönderdiği Geometri kitabından

hiçbir şey anlamıyorum.

Anneciğim sen bana müsvette

(karalama) defterlerimi yollarsan iyi edersin.

Mother nasılsın? Taşındın mı? Çok merak ettim.

Paşabahçe'ye gidiyor musun? Anneciğim pazar günü adada

eğlendin mi?

Anneciğim evvelki gün Karasu

denilen bir yere gittik. O kadar güzel ki

sorma. Buz gibi bir su. Güzel bir

manzara, ne istersen var.

Yarın belki Kebi Eniştemle Emine

ablam gelirler. İnşallah gelirler de

kalabalıklaşırız. Sen de gelseydin

ne iyi olurdu. Seni öyle göreceğim geldi ki

sorma? Anneciğim Orhan'dan mektup

aldık. İskenderun'a gidiyormuş. İyiymiş.

Mektubumu kesiyorum. Büyüklerin elleri

den küçüklerin gözlerinden öperim.

(Tanıdık kim varsa). Yengemle Dayıma

ayrı ayrı selâm. Onlara mektup yazamadım,

kusura bakmasınlar. Bir mazeret uydur.

Anneciğim hasretle ellerinden ve yanakla

larından öperim. Cevabını çabuk beklerim.

Seni çok seven

S. Eymür

Kovalıca 20/7/1942

Anekom,

Senden cevap almadım. Ama gene yazıyorum. Yani bu yazdığım sitem değildir. Anneciğim Oncl Coni dün akşam saat 9 treni ile gitti. İnönü'den bindi. Yarın Bozüyük'e inileceği için bugün sana mektup yazıyorum.

Anneciğim ben ders çalışmaya -yani cebir- başladım. Ama Ömer'in (Babam) gönderdiği Geometri kitabından hiçbir şey anlamıyorum. Anneciğim sen bana müsvette (karalama) defterlerimi yollarsan iyi edersin.

Mother nasılsın? Taşındın mı? Çok merak ettim. Paşabahçe'ye (Nihat Dedem ve Naime Babaannemlere) gidiyor musun? Anneciğim Pazar günü adada eğlendin mi? Anneciğim evvelki (önceki) gün Karasu denilen bir yere gittik. O kadar güzel ki sorma. Buz gibi bir su. Güzel bir manzara, ne istersen var.

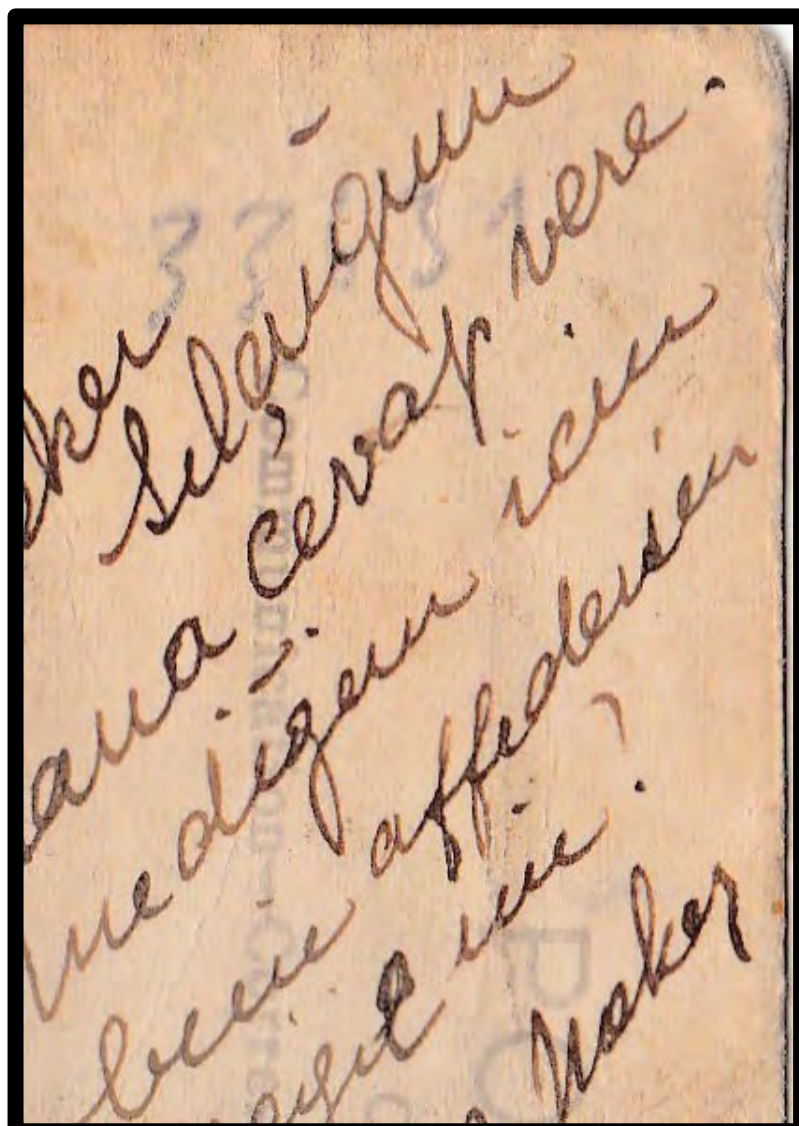
Yarın belki Rebii Eniştemle (Şevket Halasının kızı Fazilet'in kocası Rebii Gorbon) Emire ablam (Naime Babaannemin kardeşi Emire Beler, Selçuk Halamın kuzini) gelirler. İnşallah gelirler de kalabalıklaşırız. Sen de gelseydin ne iyi olurdu. Seni öyle göreceğim geldi ki sorma. Anneciğim Orhan'dan (Şevket Halasının küçük oğlu Orhan Meker) mektup aldık. İskenderun'a gidiyormuş. İyiymiş.

Mektubumu kesiyorum. Büyüklerin ellerinden küçüklerin gözlerinden öperim (tanıdık kim varsa) Yengemle Dayıma (Annesinin kuzeni Kudret İsfendiyoğlu ve karısı) ayrı ayrı selam. Onlara mektup yazamadım, kusura bakmasınlar. Bir mazeret (bahane) uydur. Anneciğim hasretle (özlemle) ellerinden ve yanaklarından öperim. Cevabını çabuk beklerim.

Seni çok seven **Selçuk Eymür**

Selçuk Halama, Şevket Halasının küçük kızı olan, kuzini **Betûl (Meker) Gorbon**'un 1942'de verdiği fotoğraf. Arkasına "Şeker Selçuğum Sana cevap veremediğim için beni affedersen değil mi?" yazmış.

Oncl Coni, küçük uçağıyla yakın uçuş sırasında Kovalıca civarına düşen, sonrasında da bir süre köyde kalan bir İngiliz pilot.

22 Temmuz 1942

Canım Mickey,
Bu hafta senden daha bir şey
alamadım, ama halından iyi olduğunu
güzel vakit geçirdiğini öğrendim. Memnunuz.
Bel bel geçmeğe eğlenmeğe ihtiyacın var,
kim bilir seni ne kadar büyümüş, gelişmiş
bulacağını, neyse keşse seni çok göreceğim
geldi, onun işi bana yaparsan biraz
blum sana yaklaşıyor olur, hareketler azalar.
Artık, ben kuzguncuklu oldum. Yakında
beni hanım bizi yapacaklar mı? Paşa-
gını hemmallerde bir hayli didiğikten
sonra ben ve uşaklarım oraya salınan
vardık. Hanım yerleştin. Odamı mümkün
olduğu kadar süslü yapmağa gayret
ettim. Fakir düymüş ailezadeler gibi, bütün
keyifli mallarımı oraya koğdum. Bu
başta benim ruhum. Yatağımın karşısında
dün. Sabah uyandı uyatınaz sana
Merhaba diyor ve "Selçukcuğum, günün
işi geçtin" münnesinde bulunuyorum.
Daha kahur bıyıkahostlarına gitmişimdir.
Ama yapma kahrınıymış diye heycan
geçiriyorum. Maaşın, işle o kadar yakın
ki vapur zoru önünde iken ekiletilse
yine yetişiyor. Selçukcuğum, dün bana

kim geldi, bili misin? " Lass doch Herrn "!. Arkadan
gelmiş, gömme çuğlesmiş, güzelleşmiş. Benimle beraber eve
geldi ve bir rahatım sefasi yaptık, çayınca erada içtik. Ben artık
rahatım, benim için iyileme. Artık kaynalarım yok! Ama
geç kaldım, erken kalktım, patıda yaptım diye paylayam yok! Oh! ne
ala diğim? Liza pek mesut, artık onun keyfine düşecek yot,
münmün strapında parana gibi doluyor. Odamı oldu,
ekmek bile yığıyor, yakında ben de öğle olacağımı zannediyorum.
İstikamı geldi, lokmalar artık boğazına teslimmadan, iken
Aksambare 3 otlak çavuşlar gibi cene çalıp duruyoruz.
Canım, dün Atiye haçandan mektup aldı. Ona
böyle bu gün yazanmışım, ellerinden öper, bu iki gün
İmre ona da cevap veririm. Bu gün gazeteler parasız yatılı
mektupları hakkında tebliğ vardı. Bir tansini sana gönderdim.
Yeni de mektubuna gidip içat eden kağıtları alacağım. Bel Allah
saatimiz yarım eder ve bu iş de olur. Biri cik keşim
sana çok güveniyor ve bu kötü zamanlarında senden
kuvvet alıyorum. Sen sağtım karakteri bu genç kız, oldan
ve mukadderatın göğüs gereğine inanıyorum. Değil mi?
Bana güvenmek hakkeyim değil mi? Sende bana enau
ve güven, olur mu?

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Atiye Yengem artık **Kuzguncuk**'ta arka-
daşı **Leyla**'nın yalısına taşınmıştır.. Kocasının ölümün-
den sonra kızıyla birlikte birkaç aylığına kuzeni **Kudret**
İsfendiyaroglu ve karısının **Nişantaşı**'ndaki evinde
kalmışlarsa da bu pek kolay olmamıştır. **Atiye Yen-**
gem Kuzguncuk'ta, kendisi için ayrılmış odaya yerle-
şip, kızı ve kendisi için huzurlu bir yaşam kurmanın
keyfini yaşar. **Selçuk Halamın** parasız yatılı öğrenci
olarak **Kandilli Kız Lisesi**'ne girmesi de harcamaları-
nı kısmak açısından yaşamlarına katkı sağlayacaktır.
Hem iyi bir okula gidecek, hem de yatılı olunca ulaşım
harcaması olmayacağı gibi eğitim gereksinimleri ve
hafta içi beslenmesi okul tarafından karşılanacaktır.
Hafta sonlarını da Annesiyle yalıda geçirecektir. Anne

Atiye. Feridler hep çağıyorlar, niha yet gideceğim. Ondan sonra
hafta da Farukaya gideceğim. Artık istikale buldum, istifade
ediyorum. Geçen gün evde oturken Sevdiğime allaha ismarladık
tümün gitim. Sevgi adresini istedi, sana yazacak. Öğle kayan-
dık ki gatarsın. Eylül gibi bir şey oldu.
Kuzguncuk, artık çabı mak lazım, kuzguncuk gençler
etmek için para vermediklerinde göre, biraz da iş görmek lazım.
Büyük bir iş için ellerinde, kuzguncuk gençleride otlaklar
İmre bu kaçaklar öpeliye, istersen niha de söyleyince
Ha, kuzuma, bu. uyusun da bu yazın niha
Kuzguncuk, öğrendin mi? Bye, bye.

Parasız yatılı talebe
Kayıt müddeti ağustosta başlıyor
Ankara 21 (A.A.) — Maarif vekâ-
letinden tebliğ edilmiştir:
1 — Lise ve orta okulları parasız
yatılı olarak girecekler için açıl-
cak müsabaka imtihanlarına girmek
isteyenlerin kayıt, muamelesine 1 a-
ğustos 1942 tarihinde başlanacak ve
20 ağustos 1942 de son verilecektir.
2 — Müsabaka imtihanlarına gir-
mek isteyenler 20 ağustos 1942 ak-
şamına kadar bulundukları yerlerin
lise müdürlüklerine, lise olmayan yerler-
de ortaokul müdürlüklerine orta-
okul bulunmayan vilâyet mer-
kezlerinde de maarif müdürlüklerine
birer dilekçe ile müracaat edecekler-
dir.
3 — İsteklilerin şu şartları taşı-
maları lazımdır:
a) Türk olmak.
b) Lise ve orta okullar talimatna-
mesinin her sınıf için tesbit ettiği
yaşta bulunmak (ortaokul birinci
sınıf için 12.16) ikinci sınıf için
13.17, üçüncü sınıf için 14.18, lise
birinci sınıf için 15.19, ikinci sınıf
için 16.20, üçüncü sınıf için 17.21)
c) Bedence, ruhça hasta, illetli,
sakat ve kusurlu olmadığı raporla
tesbit edilmiş olmak (rapor örnekleri
okul idarelerinden alınacaktır.)
d) Fakir olmak (fakirlik belgele-
rinin örnekleri okul idarelerinden
alınacaktır.)
e) Çalışkanlığı, zekası, ahlak ve
seciyesi talebesi bulunduğu okulun
öğretmenler kurulu tarafından tas-
dik edilmiş bulunmak (çalışkanlık
ve ahlak belgesi örnekler okullardan
alınacaktır.)
f) 1941-1942 ders yılında sınıfta
kalmış veya bütünlemeli olmamak.
4 — Müsabaka imtihanları bütün
sınıflar için şu tarihlerde yapılacak-
tır:
a) Türkçe - edebiyat 1 eylül 1942
salı günü saat 9 da
b) Matematik 2 eylül 1942 çarşam-
ba saat 9 da.

Parasız yatılı talebe (öğrenci)

Kayıt müddeti (*süresi*) ağustosta başlıyor

Maarif Vekaletinden tebliğ edilmiştir (Eğitim Bakanlığından bildirilmiştir).

1-Lise ve orta okulları parasız yatılı olarak girecekler için
açılacak müsabaka imtihanlarına (*yarışma sınavlarına*) gir-
mek isteyenlerin kayıt muamelesine (*işlemine*) 1.Ağustos
1942 tarihinde başlanacak ve 20.Ağustos.1942'de son ve-
rilecektir.

2-Müsabaka imtihanlarına girmek isteyenler 20.Ağustos
1942 akşamına kadar bulundukları yerlerin lise müdürlük-
lerine, lise olmayan yerlerde ortaokul müdürlüklerine, or-
taokul bulunmayan vilâyet (*il*) merkezlerinde de maarif
(*eğitim*) müdürlüklerine birer dilekçe ile müracaat edecek-
lerdir (*başvuracaklardır*).

3-İsteklilerin şu şartları taşımaları lazımdır (*gereklidir*):

a) Türk olmak

b) Lise ve orta okullar talimatnamesinin (yönetmeliğinin)
her sınıf için tesbit ettiği (*saptadığı*) yaşta bulunmak (or-
taokul 1.Sınıf için 12-16, 2.Sınıf için 13-17, 3.sınıf için 14-
18, lise 1.sınıf için 15-19, 2.Sınıf için 16-20, 3.Sınıf için
17-21)

c) Bedence, ruhça hasta, illetli (*hastalıklı*), sakat ve ku-
surlu olmadığı raporla tesbit edilmiş (*saptanmış*) olmak
(rapor örnekleri okul idarelerinden (*yönetiminden*) alına-
caktır)

d) Fakir olmak (fakirlik belgelerinin örnekleri okul idarele-
rinden alınacaktır)

e) Çalışkanlığı, zekası, ahlak ve seciyesi (*sicili*), talebesi
bulunduğu okulun öğretmenler kurulu tarafından tasdik
edilmiş (*onaylanmış*) bulunmak (çalışkanlık ve ahlak bel-
gesi örnekler okullardan alınacaktır).

f) 1941-1942 ders yılında sınıfta kalmış veya bütünlemeli
olmamak.

4- Müsabaka imtihanları bütün sınıflar için şu tarihlerde
yapılacaktır:

a) Türkçe-edebiyat 1.Eylül.1942 Salı günü saat 9'da

b) Matematik 2.Eylül.1942 Çarşamba saat 9'da

22.Temmuz.1942 (1)

Selçuk hatıncuğunu, at bin, nasıl gidiyor?
Kuzula kalktın mı? Artık iyi bir meğe öğrendi-
m. Bel bu hale daha denize giremedim.
Maymunun diğ kula halde delik! Denizde
başbütün patlar da, mehtap görüncek diye
korkuyorum. Maaşın, mayoyu tamir
edip bir kaç kere girmek istiyorum.
Belki biraklıda akıme başına gelir!
Havalar çok sıcak değil, mutadil bir yaz
geçiriyoruz. Zaliha buire ablaa yakında
köye gidecek, dün telefonlaştık, o da Rehi?
Düşünün kader bekliyor. Belki mektubuma
alırsanız çok ota kavuşmuş olursunuz.
Selçuk, bana Faiz hakkında hiç bir
şey söylemiyor. Haatleği nasıl oldu?
Akıme ne oldu? Onu tarafından
pek çok öp, plar mı? Biri gün de ma yap-
cam. Yaluz bütün ev halkına
böyle, yalınca çok vakitini almadığı için
ancak bina de mektup alacaklar. Kışkan-
masınlar. Sana da bu iş arasında
yazıyım, iyi bir tarafa bırakıp sams
koyuyorum. Baradaa bir istediğin var mı?
Bana yaz, sana gindereyim, olur mu?
Ping pong oynuyor musunuz? Gelirken
onu götürme, unutma keşse onu kurev-
kaydika oynarız. Olur mu?
Buzum Fayiha geldi, gözlerinden
öper. Bu hafta sonunu adada geçir-

Canım Mickey,

Bu hafta senden daha bir şey alamadım, ama halandan (*Aliye Halası. Aliye Ninem de torunu Ülker Halamla birlikte Kovalıca'da*) daha iyi olduğunu güzel vakit geçirdiğini öğrendim. Memnunum. Bol bol gezmeğe eğlenmeğe ihtiyacın var, kim bilir seni ne kadar büyümüş, gelişmiş bula-
cağım; nonoş kızım seni çok göreceğim geldi (*özledim*), onun için bana yazarsan biraz olsun sana yaklaşıp olur, hasretim (*özlemim*) azalır. Artık ben *Kuzguncuk*lu oldum . Yakında beni haham başı yapacaklarmış (*o günlerde Kuzguncuk'da çok fazla yahudi ve ermeni vatandaşımız yaşamak-ta*)! Pazar günü hamallarla bir hayli didiştikten sonra ben ve mallarım oraya salimen vardık (*Nişantaşı'ndan Kuzguncuk'a taşınıyor*). Odamı müm-kün olduğu (*olabildiği*) kadar sevimli yapmağa gayret ettim. Fakir düşmüş asilzadeler gibi, bütün kıymetli (*değerli*) mallarımı ortaya koydum. En başta senin resmin. Yatağımın karşısındasın. Sabah uyanır uyanmaz sana merhaba diyor ve “**Selçuk**cuğum, günün iyi geçsin” temennisinde (*dile-ğinde*) bulunuyorum. Daha vapur seyahatlerine (*yolculuklarına*) alışamadım (*Kuzguncuk'tan Kabataş'daki işyerine gitmek için boğazı vapurla ge-çer*). Aman vapuru kaçırmıyayım diye heyecan geçiriyorum. Mamafi (*bununla birlikte*), iskele o kadar yakın ki, vapur evin önünde iken çıkılırsayine yetişiliyor. **Selçuk**cuğum, dün bana kim geldi bilir misin? “Lass doch Nermim” (“*boşver Nermin*” *Herhalde Nermin Hanım “boşver” sözünü çok kul-lanıyor*) Ankara'dan gelmiş, görme gençleşmiş, güzelleşmiş. Benimle beraber eve geldi ve bir rıhtım sefası yaptık (*kaldığı yalının deniz kenarında o-turmuşlar*), çayımızı orada içtik. Ben artık rahatım, benim için üzülme. Artık kaynanalarım yok! Aman geç kaldım, erken kalktım, patırdı yaptım diye paylayan (*azarlayan*) yok! Oh! Ne ala değil mi? Liza (*kedî*) pek mesut (*mutlu*), artık onun keyfine diyecek yok. Mürmürdür etrafımda pevrane (*per-vane'yi bilerek yanlış yazmış*) gibi dolaşüyor. Adam oldu ekmek bile yiyiyor; yakında ben de öyle olacağımı zannediyorum. İştiham açıldı, lokma-lar artık boğazıma takılmadan iniyor. Akşamları 3 ahpab çavuşlar (*kendisi, ev sahibi Leyla Hanım ve kardeşi Münevver*) gibi çene çalıp duruyoruz.

Canım, dün **Aliye halandan** (*Aliye Ninem*) mektup aldım. Ona söyle ben bugün yazamıyacağım, ellerinden öper, bir iki gün sonra ona da cevap veririm. Bu gün gazetelerde Parasız Yatılı mektepler (*okullar*) hakkında tebliğ (*bildiri*) vardı. Bir tanesini sana gönderiyorum. Yarın da mektebine (o-kuluna) gidip icab eden (*gereken*) kağıtları alacağım. İnşallah şansım yardım eder ve bu iş de olur. Biricik kızım sana çok güveniyor ve bu kötü za-manlarımda senden kuvvet (*güç*) alıyorum. Sen sağlam karakterli bir genç kız oldun ve mukadderata (başlarına gelenlere) göğüs gereceğine inanı-yorum. Değil mi? Sana güvenmekte haklıyım değil mi? Sen de bana inan ve güven olur mu?

Selçukcuğum at bin nasıl gidiyor? 4 nala kalktın mı? Artık iyi binmeğe öğrendin mi? Ben burada daha denize girmedim. Mayomun dibi fena halde delik. Deniizde büsbütün patlar da, mehtap görünecek diye korkuyorum. Mamafi (*bununla birlikte*) mayoyu tamir edip birkaç kere girmek istiy-o-rum. Belki serin suda aklım başıma gelir! Havalar çok sıcak değil, mutedil (*ılıman*) bir yaz geçiriyoruz. Galiba **Emire ablan** (*Aliye Halasının kızı, kuzini Emire Beler*) yakında köye gidecek, dün telefonlaştık, o da **Rebii Eniştenden** (*Şevket Halasının damadı Rebii Gorbon*) haber bekliyor. Belki mektubumu almadan evvel (*önce*) ona kavuşmuş olursunuz. **Selçuk**, bana Fazu (*Fazilet Gorbon*) hakkında hiçbir şey söylemiyorsun. Has-talığı nasıl oldu? Sinirleri düzeldi mi? Onu tarafımdan pek çok öp olur mu? Bir gün de ona yazacağım. Yalnız bütün ev halkına söyle, yazmağa çok vaktim olmadığı için, ancak sıra ile mektup alacaklar. Kıskanmasınlar. Sana da ben iş arasında yazıyorum, işi bir tarafa bırakıp sana koşuyorum. Bu-radan bir istediğin var mı? Bana yaz, sana göndereyim, olur mu? Ping pong oynuyor musunuz? Gelirken onu getirmeğe unutma kışın onu kurar karşılıklı oynarız olur mu?

Bugün Fayiha geldi, gözlerinden öper. Bu hafta sonunu adada geçireceğim. Feridler hep çağırıyorlar, nihayet (sonunda) gideceğim. Ondan sonraki hafta da Fayihaya gideceği. Artık istiklali (“*özgürlüğü*” *anlamında*) buldum , istifade ediyorum (*yararlanıyorum*). Geçen gün evden çıkarken Sevgile-re allaismarladık demeğe gittim. Sevgi adresini istedi, sana yazacak. Öyle boylandı ki şaşarsın. Leylek gibi bir şey oldu.

Kuzucuğum artuk çalışmak lazım (*gerek*), kızım la gevezelik etmek için para vermediklerine göre, biraz da iş görmek lazım. Büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öptükten sonra seni kucaklar öperim, istersen ninni de söylerim. Hu, kızıma hu! uyusun da büyüsün ninni.

İngilizceyi öğrendin mi? Bye bye.

Annen **Atiye**

Atiye Yengemlerin, 1942-1945 arasında yaşadıkları **Leyla Hanım**'in Kuzguncuk'daki yalısında, ülke tarihinde yer etmiş insanlarla da birlikte olurlar. **Leyla Hanım**, **Nazım Hikmet**'in büyük aşkı **Münevver**'in ablasıdır. Yalıya taşındıklarında, **Selçuk Halamın** "Mimi Abla" dediği **Münevver** üniversiteyi bitirmektedir. Sonra da ressam **Nurullah Berk**'le evlenir ve yalıdan ayrılır, Selçuk Halamın sık sık sevmeye gittiği kızı **Renan** doğar. **Nurullah Berk** aynı zamanda **Atiye Yengemin** çalıştığı İnhisarlar Neşriyat Şubesi'nden (*Tekel Yayın Şubesi*) arkadaşıdır. **Selçuk Halamlar** yalıdan ayrıldıklarında, **Münevver** Bursa Cezaevinde yatmakta olan halasının oğlu **Nazım Hikmet**'i ziyaret etmeye başlamıştır. Aralarında doğan aşk sonucu kocasından ayrılan **Münevver**, 1950'de cezaevinden çıkınca kuzeni **Nazım Hikmet**'le evlenir. **Nazım Hikmet** 'de **Münevver** için karısı **Piraye** 'den ayrılır. 1952'de de **Memet** doğar. **Selçuk Halamın** "Mehmet Ali Abi" dediği Türk Sosyalist Hareketin önemli isimlerinden **Mehmet Ali Aybar** da yalıya gelen akrabalarındandır. **M.K.Atatürk**'ün Harp Okulu'nda sınıf arkadaşı, Kurtuluş Savaşı ve Türk siyasetinin önemli isimlerinden **Ali Fuat Cebesoy**; şair, oyun yazarı ve romancı **Oktay Rıfat** da **Leyla Hanımın** yakın akrabalarındandır.

Selçuk Halam ve Atiye Yengemin yalısında yaşadıkları Leyla Hanımın ailesinin önemli kişileri

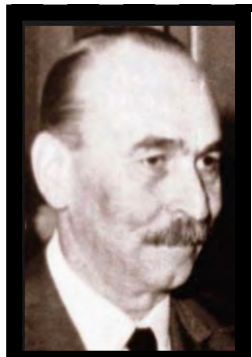
Münevver (Andaç) (1917-1998) Leyla Hanımın kardeşidir. İlk kocası, kızı Ayşe'nin babası Ressam Nurullah Berk'tir. Ondan ayrıldıktan sonra da Nazım Hikmet'le birlikte olur ve 1951'de Memet'i doğurur. Nazım kendine karşı planlananları öğrenip, yaşamının tehlikede olduğunu görünce aynı yıl yurtdışına kaçar. Münevver ve Memet 1961'de Varşova'ya onun yanına gider ama aşklarını sürdüremezler, Nazım yaşamının sonuna dek birlikte olacağı Vera'ya aşık olmuştur. Münevver oğluyla Paris'e gider. Sonraları bir Fransızla evlenir. Paris'te ölür.

Nurullah Berk (1906-1982) Türkiye'de geometrik-figüratif (konstruktivizm) resim anlayışının ilk temsilcilerinden biri sayılan önemli bir ressam; sanat tarihi, resim ve heykel sanatı konulu çok sayıda yapıtı olan bir yazardır. Sanayi-i Nefise Mektebi'nde (Bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) **İbrahim Çallı** ve **Hikmet Onat**'ın öğrencisi olur. 1924'te Fransa'ya gider, Paris Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'ndaki öğrenimini 1928'de tamamlayarak Türkiye'ye döner. **Abidin Dino**, **Elif Naci**, **Zeki Faik İzer**, **Cemal Toliu** ve **Zühtü Müridoğlu** ile kübist anlayışın öncülüğünü yapar. Kendilerine "D Grubu" derler. Son 15 yıllık çalışmaları ise "Geleneksel sanat biçimlerini Batı anlayışıyla bağdaştırmak" biçiminde yorumlanır. 1953'te Suut Kemal Yetkin'le UNESCO 'ya bağlı Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Birliği'nin Türkiye Ulusal Komitesini kurar.

Oktay Rıfat (1914-1988) Türk şiirinin en büyük isimlerinden birisidir. Aynı zamanda oyun yazarı ve romancıdır. **Orhan Veli Kanık** ve **Melih Cevdet Anday**'la birlikte şiirde Garip Akımı'nın kurucularındandır. 1955'den sonra da şiirde İkinci Yeni akımına yönelir.

Mehmet Ali Aybar (1908-1995) Türk Sosyalist hareketinin önde gelen isimlerinden önemli bir siyasetçidir. Kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski lideri ve Sosyalist Devrim Partisi'nin(SDP) kurucu genel başkanıdır

Nâzım Hikmet Ran (1902-1963) Türkiye'de serbest şiirin ilk uygulayıcısı, çağdaş şiirimizin en önemli şairidir. Ayrıca oyun yazarı, romancı ve anı yazarıdır. Siyasi düşünceleri yüzünden defalarca tutuklanmış, yaşamının büyük bölümünü hapiste ya da sürgünde geçirmiştir. Şiirleri elliden fazla dile çevrilmiş, birçok ödül almış, uluslararası bir üne ulaşmış ve 20.yüzyılın en önemli şairleri arasında gösterilmiştir. Şiirleri yasaklanan ve yaşamı boyunca yazdıkları yüzünden 11 ayrı davadan yargılanan Nazım Hikmet, İstanbul, Ankara, Çankırı ve Bursa cezaevlerinde 12 yılı aşkın süre yatar. 1951'de Teyzesi Sare Hanımın ayrılmak istediği ilk kocası, milletvekili Şevket Mocan'ın meclisteki önergesi kabul edilerek Nazım Hikmet vatandaşlıktan çıkarılır. Ölümünden 46 yıl sonra, 5.Ocak 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile bu işlem iptal edilir. Mezarı Moskova'dadır.

Ali Fuat Cebesoy (1882-1968) M.Kemal'in Harp Okulu'ndan sınıf arkadaşıdır. Ülkenin işgalinde Ankara'ya ilerleyen İngilizlere karşı ateş açma emrini vererek Kurtuluş Savaşını fiilen başlatan ilk komutandır ve savaş boyunca önemli görevler üstlenmiştir. Kuzeydoğu sınırlarımızı belirleyen Moskova Antlaşması'nı imzalamıştır. Türkiye'nin ilk muhalefet partisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurucularındandır. Daha sonra C.H.P'den milletvekili olmuş ve T.B.M.M. Başkanlığı yapmıştır.

24 Temmuz 1942

24. 11. 1911

Seni de bir kaç gün yanında kalsam,
 Yağmurlu bir günün içinde bir saat

Gelcektir, eğer anlık seni hayal ettim
 yeten, değil mi? Biraz da başka bir
 güne bırakıyorum. Tatlı zil co legor
 calanmak, lüzünü. Aynı gün seni
 Elci Taym edip herkese lüzünü gelen
 selamları söylemeyi rica eder, güler
 yüzüden, parıl parıl gözlerim den,
 minicik! burunundan operim,
 hoşgili kızım.

24.Temmuz.1942 (1)

Ative Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına vazdığı mektup

Blank Paper Yale Copy
No 380
Kingsman

Babamın ajandasında yazılı olan,
Selçuk Halam ve **Atiye Yengemir**
← Kızıguncuk adresi

← Kuzguncuk adresi

24.Temmuz.1942 (2)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

24.Temmuz.1941

Nonoşum,

Herhalde şimdiye kadar mektuplarımı almış, meraktan kurtulmuşsundur. Canım hemşireciğim (*şaka yollu kızkardeşim*) hiç sana yazmağa ihmal eder miyim? (*yazmayı boşlar mıyım?*) Yalnız şaşıyorum, nasıl oldu da almadın. Neyse gelecek mektubunda alıp almadığını bildirirsin değil mi? Bugün **Emire ablanla Rebii enişten** hareket edeceklerdi, bugün akşamüstü onlara kavuşursun. **Selçuk**cuğum dün mektebine (*okuluna*) gittim, ama 2 saat beklediğim halde müdürü göremedim, Maarif (*eğitim*) Müdürlüğüne gideceği tutmuş! Ama sizin etüde nezaret eden (*denetleyen*) gençlerden biri ile görüştüm, Mehmet bey olduğunu söyleyen bu çocuk, seni derhal hatırladı ve methetti (*övdü*). Koltuklarım fena halde kabardı. Diyor ki “**Selçuk** biraz çalışırsa sokacağınız imtihanı (*sınavı*) da mükemmelen (*kusursuz biçimde*) geçer.” Pazartesi günü gene gideceğim, inşallah bu sefer Müdür beyin sürtüklüğü tutmaz da görüşebilirim. Dün mektebe giderken Mathilde'ciğime (!) rastgeldim, benimle beraber geldi ve saatlerce beni traş etti (*Çok konuştu, anlamında*). Gözlerinden öpmeği ihmal etmedi (*unutmadı*).

Belki mektuplarımı aldınsa benim şimdi Kuzguncuklu olduğumu öğrenmişsindir. Yoksa bugün onu sana müjdeleyim. Oh! Ne rahatım, nefes alabiliyorum. (*Önce kaldıkları Kudret Beylerde çok bunalmışlar*). Geçen Pazar taşındığım için Adaya gidememiştim. Bu Pazar gidiyorum ve inşallah ilk defa olarak denize gireceğim. Seni hatırlıyacağım ve senin namına (*adına*) da sırtüstü olmak şartile (*koşuluyla*) ! yüzeceğim. Taşındığım taşınalı Dayına (*kuzeni Kudret İsfendiyaroğlu*) gitmedim, herhalde küfürü basacaklardır! Aman **Selçuk**, ne olursun, mektup değilse bile onlara bir kart yaz. Yazmazsan mahvolurum. Canıma okurlar ve yine manasız manasız (*anlamsız*) laflara başlarlar. Beni seversen bunu yap olur mu?

Selçukcuğum, vapur abonman için ben resim çıkartmışım (*vesikalık*) o kadar korkunç bir suratım var ki, seni eğlendirmek için bir tane gönderiyorum. Cinayet işlemiş bir katil surati var. Sakın korkma! Gece de rüyana girer miyim, yahut girersem böyle korkunç bir suratla olmasın.

Dün ben **Ömere (Babama)** telefon ettim ve senin müsvedde (*karalama*) defterlerinin hepsini yollaması için çare bulmasını söyledim. O da **Emire ablana (Babamın Teyzesi, Selçuk Halamın kuzini)** yollamış. Artık inşallah istediğin olur. **Selçuk**cuğum seni çok göreceğim geldi (özledim), artık izine inşallah! Sene de birkaç gün yanında kalsam, ne güzel olurdu değil mi? Sana burası hakkında ne anlatayım diye düşündüm, ama mühim (*önemli*) bir şey bulamadım, çünkü vapurdan büroya, bürodan vapura mekik dokumaktan (*Kuzguncuk'tan Kabataş'daki işine gidip geliyor*) başka bir şey yaptığım yok. O da pek enteresan değil. Şimdilik Kuzguncuk ahalisinden (*halkından*) hiç biriyle tanışmadım. Yalnız her gün vapurda Dayının küçük İsmaili ile onun kadar küçük karısını görüyorum. Küçük İsmail “canım, şekerim **Atiyeciğim**” diyip durmadan çene çalar, karısı da sukûti sukûti (*sessiz sessiz*) oturur. Bir gece bana geldiler, her halde meraktan olacak!.. Daha hiçbir iş yapmağa başlamadım. Dinleniyorum. Denize bakıp bakıp içim açılıyor.

Yemek yiyinceye kadar mektubu beklettim. Şimdi ki mideyi tamir ettim (*onardım*), devam edebilirim. Bugünkü “menü” (*işyerindeki öğle yemeği*) rosto, ekmek, üzüm bir de kahve. Nasıl beğendin mi? Pazartesi günü Emin ağabeyime (!) öğle yemeğine davetliyim. Terakki ediyor (*gelişiyor*) değil mi? Şimdi mektubuma şöyle bir göz attım. Satırda bir yazım değişmiş, bazen dik, bazen yatık – her zaman çarpık çurpuk – kendimden utan-dım. Ne ayıp, ne ayıp! Sakın ayıplama, olur mu?

Selçukcuğum, artık seni epey traş ettim, yeter değil mi? Biraz da başka bir güne bırakayım. Zaten zil çalışıyor çalışmak lazım (*gerek*) Onun için seni elçi tayin edip (*atayıp*) herkese lüzum gelen (*gereken*) selamları söylemeni rica eder, güler yüzünden, pırıl pırıl gözlerinden, minicik ! burnun-dan öperim, sevgili kızım.

Annen **Atiye**

26.Temmuz.1942 Kabataş Lisesi

Babam 1936-37 ders yılında Orta 1.sınıfına başladığı
Kabataş Lisesi'nden
1941-42 ders yılı bitiminde mezun olur.

Zeki Ömer Defne Babam

Zeki Ömer Defne
(1903-1992) Çeşitli
okullarda ilkokul ve lise
öğretmenliği yaptı. İlk
şiiri 1923'te Halk Yolu
dergisinde yayınlandı.
Halk edebiyatı gelenek-
lerine bağlı ve hece öl-
çüsünde çağdaş şiirleri
yazdı. Güçlü bir anlatı-
ma ve duyarlılığa sahip
olan şiirlerinin ana te-
ması Anadolu'ydu. Yurt
güzellemelerinde Erzu-
rum, Eğin, Ilgaz, Ispar-
ta, Bursa, İstanbul,
Konya'yı çeşitli özellik-
leriyle tanıttı.

Sınıfımızda sene sonu rüyası

*Mevsim nasıl biterse meyvalı bir bahçede
Yarın, böyle esecek güz yelleri 1-Ç'de.
Gündüzün ortasında muhayyel (düşlenen)
bir gecede*

Sene sonu rüyası görüyor yavrularım

*Eğilmiş başakların tarlada böyle başı,
Burada hazırlanıyor harmanların savaşı,
Önlerinde özyurdun dokunacak kumaşı,
Yarının kozasını örüyor yavrularım.*

Zeki Ömer Defne bu şiiri,
1936-37 ders yılı bitiminde
Babamın da öğrencisi olduğu
Orta 1-Ç sınıfı için yazmıştır.

Babam 49 yıl sonra, 1991'de
Orta 1-2-3. sınıflarda Türkçe Öğretmeni
olan **Zeki Ömer Defne**'yi
İstanbul'daki evinde ziyaret eder. ↓

Kovalca 27/7/1942

27.Temmuz.1942

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalca 27.Temmuz.1942

Bir tanecik annem,

Geçen gün senden ve Şermin'den mektup aldım. Epeyce (*oldukça*) memnun oldum.

Artık evindesin, rahatsın, eğleniyorsun değil mi? Anneciğim benden bir haftadır mektup almadığından şikayet ediyorsun. Bir taraftan haklısın, bir taraftan haksız. Neden diyeceksin çünkü ne zaman Bozüyüğe (*Postahane Bozüyük'de var*) biri inse sana mektup yazıyorum. Senin eline geçmiyorsa benim kabahatim (*suçum*) ne, a anneciğim.

Cuma günü **Rebii Eniştemle** (*Şevket Halasının kızı Fazilet Gorbon'un kocası*) **Emire ablam** (*Aliye Halasının kızı Naime Babannemin kardeşi Emire Beler*) geldiler. Tabii **Melek** te (*Emire Teyzeannemin kızı Melek 4 yaşındadır*) beraber. Onlar gelecek diye Perşembe günü de boş yere Bozüyüğe kadar sarsıntı çektik. Çünkü yollar çok bozuk. Neyse onlara da kavuştuk. Senden bana haber getirdiler. İyi olduğunu ve taşındığını söylediler.

Cuma sabahı bir tayyare (*uçak*) tepemize geldi. 20 metreye kadar indi. Beyaz başlıklı bir pilot elinden büyük bir zarf attı. Bize selam verdi. Bir daha üstümüzde döndü gitti. Herhalde kim olduğunu anlamışsındır. Once Coni. Zarfın içinden de Image, Parade (*dergiler*) ve saire, bir de Cumartesi günü geleceğini.

Geçen gün Bozüyüğün operatörüne (*ameliyat yapan doktor*) gittik. Tanıdık. O da baktı. Size rapor veririm ki bir şeyiniz yok dedi. Raporu görürsen bu ne biçim şey dersin. Rapor verdikten sonra bir şey çıkarsa adamın elinden diplomasını bile alırlarmış. Onun için adam rapor veririm dedi. Yani bir şey olmadığından emin. Anneciğim bu gün kağıttan yana fakiriz. Onun için kusura bakma. Bu günlük sana bu kadar yazıyorum. Mektubunu çok acele beklerim. Beni tanıyan herkese selam söyle. Büyüklerin ellerinden küçüklerin gözlerinden öp.

Paşabahçeye gittiğin zaman **Ömere** (*Babam*) söyle mektup yazmadığım için bana darılmasın ve benim tarafımdan ders çalışmasını söyle.

Sana herkesten ayrı ayrı ve kucak kucak selamlar. Ben de yanaklarından hasretle (özlemle) ve çok çok çok öperim.

Seni seven **S. Eymür**

Bir tanecik annem,
Geçen gün senden ve Şermin'den mektup aldım. Epeyce memnun oldum. Artık evindesin, rahatsın, eğleniyorsun değil mi? Anneciğim benden bir haftadır mektup almadığından şikayet ediyorsun. Bir taraftan haklısın, bir taraftan haksız. Neden diyeceksin çünkü ne zaman Bozüyüğe biri inse sana mektup yazıyorum. Senin eline geçmiyorsa benim kabahatim ne, a anneciğim. Cuma günü Rebii Eniştemle Emire ablam geldiler. Tabii Melek te beraber. Onlar gelecek diye Perşembe günü de boş yere Bozüyüğe kadar sarsıntı çektik. Çünkü yollar çok bozuk. Neyse onlara da kavuştuk. Senden bana haber getirdiler. İyi olduğunu ve taşındığını söylediler. Cuma sabahı bir tayyare tepemize geldi. 20 metreye kadar indi. Beyaz başlıklı bir pilot elinden büyük bir zarf attı. Bize selam verdi. Bir daha üstümüzde döndü gitti. Herhalde kim olduğunu anlamışsındır. Once Coni. Zarfın içinden de Image, Parade ve saire, bir de Cumartesi günü geleceğini.

Geçen gün Bozüyüğün operatörüne gittik. Tanıdık. O da baktı. Size rapor veririm ki bir şeyiniz yok dedi. Raporu görürsen bu ne biçim şey dersin. Rapor verdikten sonra bir şey çıkarsa adamın elinden diplomasını bile alırlarmış. Onun için adam rapor veririm dedi. Yani bir şey olmadığından emin. Anneciğim bu gün kağıttan yana fakiriz. Onun için kusura bakma. Bu günlük sana bu kadar yazıyorum. Mektubunu çok acele beklerim. Beni tanıyan herkese selam söyle. Büyüklerin ellerinden küçüklerin gözlerinden öp. Paşabahçeye gittiğin zaman Ömere (Babam) söyle mektup yazmadığım için bana darılmasın ve benim tarafımdan ders çalışmasını söyle. Sana herkesten ayrı ayrı ve kucak kucak selamlar. Ben de yanaklarından hasretle ve çok çok çok öperim.

Seni seven
S. Eymür

10.Ağustos.1942 (1)

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalıca 10/VIII/1942.

Birkaçerik anneciğim,

Aynı 6 sunda yazmış olduğum mektubumu aldım. Çok çok memnun oldum. Zönderdiğim kışkeler hiç deşeküne değen bir şey değildi.

Daha iyi bir şey aradım ama maalesef burada o kadar iyi bir şey yok.

Anneciğim eğer rengini sevmedi ise, geldiğin zaman sana beyazını veririm. Nare istersen. Annemden izin aldım mı? Aldıysan sabruk gel. Çok seni çok göreceğim geldi.

Döğen bu sene gelmesen, bir daha buram görmezsin. Çünkü kalam burasını saklamak umyeliinde.

Hatta dün de bir adam geldi.

Bu gün de burada. Kutüm çiftliği zızsı. Xayvanları gördü. Keşendi. Bakalım sonu ne olacak.

Burada vakit çok sabruk geçiyor. İnsan burada pazar, cumartesi diye günlere baklığı yok. Çünkü her gün aynı şey. Döğen şu bu.

Anneciğim, dün bekârlar kosa biçimide, bir kısmı da yulaf rahnamağa gittiler.

Diğün haydamak Ayşeyle bama kaldı. Bir de kıza bey var. İda

lipine beraberdi. Saat 2 den 5,5 e kadar harman yaptık, diğün hay-

dadık. Yaf işle böyle anneciğim. Kızın burada bir çiftçi kızı oldu.

Annem buradan sonra bana mektup yazarsan şu adrese

yaz olur mu?

Selçuk Ey mün

Aziz Meken çiftliği

Kovalıca

Bozörük

Çünkü Sadık bey bizim mektupları inciyor mus. Bundan sonra mektup car onun eline geçmiyelim. Ama

ne olursa olsun sen gene yatsan ki adrese yazılır. Anneciğim geleceğin günü bize telgrafla bildir. Bir gün evlerinden telgraf gel.

Anneciğim ne olur gelirken, 4,5 x 6 bir film ile bizim kodajı getir olur mu? Ama senin kodajı. Filmi ile beraber. Ne olur anneciğim. Resimler, buradan bir bakış olur.

Annem mektubunu buradan

Annem mektubunu buradan

10.08.1942
(9. Tem. 42 de Kovalıca'da yazıldı ve gönderildi)
10.08.1942
(9. Tem. 42 de Kovalıca'da yazıldı ve gönderildi)
10.08.1942
(9. Tem. 42 de Kovalıca'da yazıldı ve gönderildi)

kesmek niyetindeyim. Sen gelece-
rindiye fazla bir şey yazmıyorum.
Zaten her günün de gelisine.

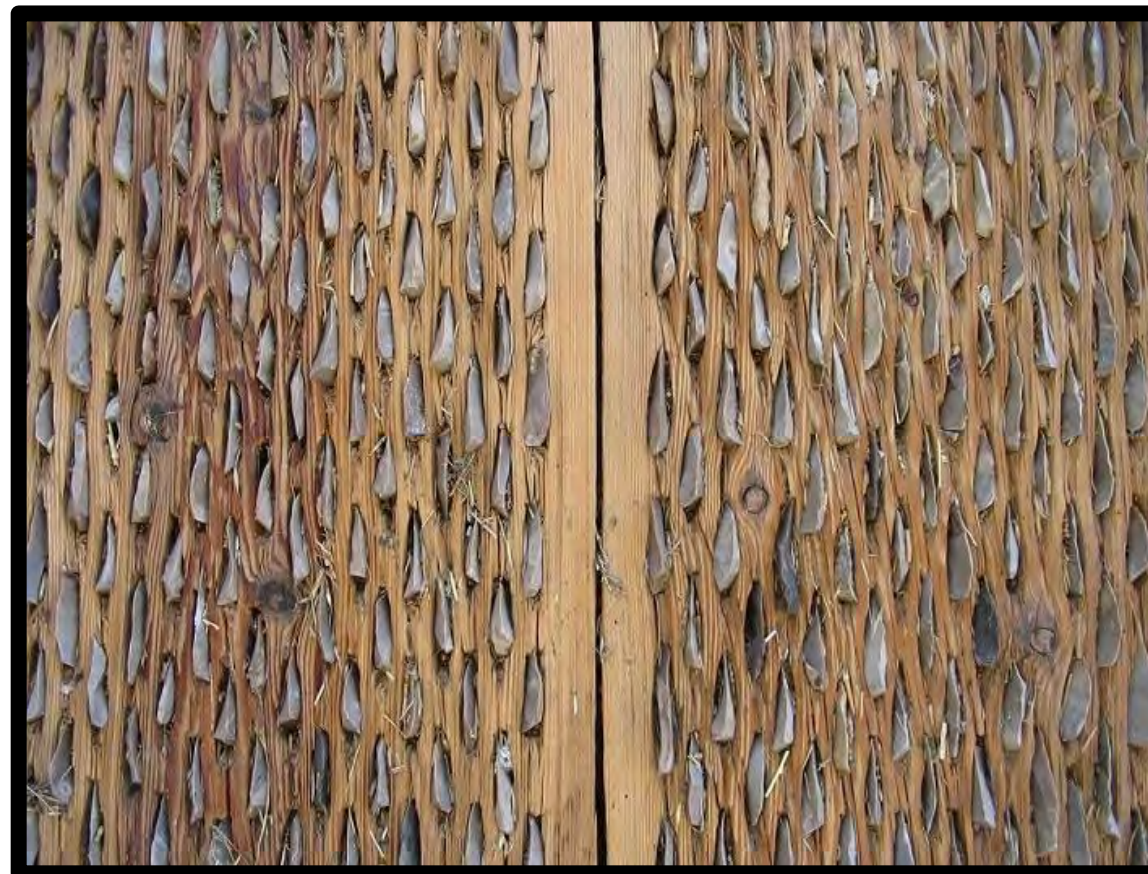
Ne olur? Anneciğim her keş ayrı ayrı selâm! Buradan da selâm bol bol selâm var.

Anneciğim İldiko ile Mides ayrı ayrı gözlerinden ve ellerinden öpüyorken. Tâni ve Cips ile olan ile olmak üzere.

Berine mektup ta koydu mektubuna döndü. Kusunuma bakma.

Ben de hasretle yanaklarına dan ve ellerinden öperim canı kom.

Denicok sızan,
özleyen ve sabruk
zihniyi isteyen
Kazım
S. Ey mün

Dövenin taşların çakılı olduğu alt kısmı

Selçuk Halam mektubunda "döğen haydamak"tan (döven sürmek) sözeder.

*Döven: harmanda ekinlerin tanelerini saptan ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, altında keskin çakmaktaşı çakılı bulunan, kızak biçiminde tarım aracı.

10.Ağustos.1942 (2)

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalca 10.8.1942

Birtanecik anneciğim,

Ayın 6 sında yazmış olduğun mektubunu aldım. Çok çok memnun oldum. Gönderdiğim küpeler hiç teşekkür değer bir şey değildi. Daha iyi bir şey aradım ama maalesef burada ondan iyi bir şey yok.

Anneciğim eğer rengini sevmeyi isen geldiğim zaman sana beyazını veririm. Nasıl istersen. Annekom izin aldın mı? Aldıysan çabuk gel. Artık seni çok göreceğim geldi (*özledim*).

Eğer bu sene gelmezsen, bir daha burasını göremezsin. Çünkü halam (*Şevket Meker*) satmak niyetinde. Hatta dün de bir adam geldi. Bugün de burda. Bütün çiftliği gezdi. Hayvanları gördü. Beğendi. Bakalım sonu ne olacak.

Burada vakit çok çabuk geçiyor. İnsanın burada pazar, cumartesi diye günlere baktığı yok. Çünkü her gün aynı şey. Döğen (*döven: harman-da ekinlerin tanelerini saptan ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, altında keskin çakmaktaşıları çakılı bulunan, kızak biçiminde tarım aracı*) şu bu.

Anneciğim, dün bekarlar kosa biçmeğe (*Kosa ekin biçmeye yarayan bir çeşit uzun saplı orak, Tırpan ile eşanlamlıdır*) bir kısmı da yulaf savurmağa (*yulafı samandan ayırmak*) gittiler.. Döğen haydamak (*döven sürmek*) Ayşeyle bana kaldı. Bir de Rıza bey var. O da bizimle beraberdi. Saat 2 den 5,5 ğa kadar harman yaydık, Döğen haydadık. Ya! işte böyle anneciğim. Kızın burada bir çiftçi kızı oldu.

Annekom bundan sonra bana mektup yazarsan su adrese yaz olur mu?

Selçuk Eymür

Aziz Meker çiftliği

Kovalca – Bozüyük

Çünkü Sadık bey bizim mektupları açıyormuş. Bundan sonra mektuplar onun eline geçmiyecek. Ama ne olursa olsun sen yine yukarki adrese yazıver. Anneciğim geleceğin günü bize telgrafla bildir. Bir gün evvelinden (*öncesinden*) telgrafi çek.

Anneciğim ne olur gelirken 4,5x6 bir film ile bizim kodağı getir olur mu? Ama senin kodağı. Filmi ile beraber. Ne olur anneciğim. Resimler buradan bir hatıra olur.

Annekom mektubumu burada kesmek niyetindeyim. Sen geleceksin diye fazla bir şey yazmıyorum. Gelirken Kokoşu da (!) getirsene. Ne olur? Anneciğim herkese ayrı ayrı selam! Buradan da sana bol bol selam var.

Anneciğim İldiko ile Metres ayrı ayrı gözlerinden ve ellerinden öpüyorlar. Tatu ve Cip te dahil olmak üzere. (*Çiftlikteki bazı hayvanlar, büyük bir olasılıkla köpekler*) Benim mektup da köylü mektubuna döndü (*hayvanlardan da selam yazdığı için*). Kusuruma bakma.

Ben de hasretle (*özlemle*) yanaklarından ve ellerinden öperim canikom.

Seni çok seven, özleyen ve çabuk gelmeni isteyen kızın

S.Eymür

P.S. Anneciğim zarf bozuldu. Onun için bunu sana postahannede yazıyorum. Mürekkebin rengi değişti. Kusura bakma. Ben arabacı oldum. Bozüyük yolunda taşlık yerler maada (*dışında*) arabayı (*at arabası*) ben kullanıyorum. Çabuk gel.

Aralık.1942

Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası - İstanbul

Babam liseden mezun olduktan sonra Güzel Sanatlar Fakültesi'ne girmek ister. Bu arzusu gerçekleşmeyince **Nihat Dedem**, zamanını boşa geçirmemesi için **Babamı** "*Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası*" nda çeşitli işlerde çalıştırmaya başlar. Müdürün oğlu olarak diğer işçilerden hiçbir ayrıcalığı yoktur. **Naime Babaannem**in tüm kaygılarına rağmen yüksek elektrik direklerine çıkıp onarır. **Naime Babaannem** defalarca **Nihat Dedemden** **Babama** direklerde elektrik onarımı yaptırmamasını isterse de dinletemez.

1942'de kullanıma çıkan **1 KURUŞ** ve **10 PARA**

1943 Yılıının Önemli Olayları

Türkiye’de

8.Ocak Yoksullara ucuz ekmek verilmesi kararnamesi yayınlandı.

27.Ocak Varlık Vergisini ödemeyen yükümlüler borçlarını "bedenen çalışarak ödemeleri" için çalışma kamplarına gönderildi
İstanbul müslüman olmayanlardan oluşan 32 kişilik ilk grup **Aşkale**'ye doğru yola çıktı. Varlık vergisinden elde edilen gelir 100 milyona yaklaştı.

1.Şubat İsmet İnönü ve Churchill (İng) Adana’da görüşmeye başladı.

28.Şubat 7. Dönem milletvekilleri için **iki dereceli son seçim** yapıldı. Seçilen 455 milletvekili içinde, 14 kadın, 4 gayrimüslim ve 21 de Bağımsız Grup üyesi vardı.

8.Mart TBMM 7.dönem çalışmalarına başladı, **İsmet İnönü yeniden cumhurbaşkanı** seçildi, **Şükrü Saraçoğlu** hükümeti kurmakla yeniden görevlendirildi.

21.Mart İngiliz ve İtalyan ağır yaralıları Mersin’de değiştirildi.

22.Mart Türkiye ile Amerika arasında karşılıklı **radyo yayın servisi açıldı.**

4.Mayıs Başbakanlık; 2.Dünya Savaşı nedeniyle **şeker satışlarını durdurdu.**

19.Mayıs Ankara’da **Gençlik Parkı açıldı.**

1.Haziran **İstanbul Radyosu deneme yayınları** başladı.

7.Haziran **Tifüs Salgını** başladı.

20.Haziran 6,6 büyüklüğündeki **Adapazarı Hendek depreminde** 336 kişi öldü.

28.Haziran Şair **Yahya Kemal Beyatlı** Cumhuriyet Halk Partisi'nin sanat danışmanı oldu.

30.Haziran **Seyhan Barajı** açıldı.

10.Eylül İstanbul’da tarihi **Kapalıçarşı’daki yangında** 202 dükkan yandı.

22.Eylül **Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi** kuruldu

20.Kasım **İstanbul Teknik Üniversitesi** kuruldu.

27.Kasım **Amasya, Çorum, Tokat, Ordu ve Kastamonu'da deprem** oldu; 4016 kişi öldü, 23.785 ev yıkıldı.

28.Kasım Hükümet **Ereğli Kömür İşletmesini** Fransızlardan satın aldı.

29.Aralık **Kızılay Derneği** stokları tükenen iskambil kâğıdı satışını durdurdu.

2.Aralık Çalışma kamplarına gönderilen Varlık Vergisi'ni ödeyemeyen % 87 si Müslüman olmayan azınlıkların oluşturduğu **mükelleflerin özgür bırakılması karar verildi.**

7.Aralık **Roosvelt** (ABD), **Churchill** (İng.) ve **İsmet İnönü** Kahire’de buluştu.

1943 Yılıının Önemli Olayları

Dünyada

1.Ocak Japonların işgal ettiği adalardan çekilmesiyle **Pasifik**'te savaşın gidişatı değişmeye başladı.

14.Ocak Winston Churchill (İng), Franklin Roosevelt (ABD) ve Charles De Gaulle (Fr) **Casablanca Konferansı**'nda bir araya geldiler.

31.Ocak Almanlar Stalingrad'da yenildi.

18.Şubat General Rommel komutasındaki Alman birlikleri **Tunus**'ta geniş çaplı bir saldırı başlattı ve Tunus'un orta kesim-lerindeki üç kasabayı ellerine geçirdi.

7.Nisan Batı Ukrayna'nın Terebovia kentinde **Naziler 1100 Yahudiyi öldürüp** toplu mezara gömdüler.

16.Nisan Jacques Monard Rus lider **Trocki'yi katletmekten** 20 yıla mahkûm edildi.

13.Mayıs 2.Dünya Savaşında 250 bini aşkın Mihver kuvvetleri (Almanya, İtalya ve yandaşları) askerinin Tunus'ta İttifak dev-letlerine teslim olmasıyla **Kuzey Afrika savaşı son buldu**.

14.Mayıs Bir **Japon denizaltısının**, uyarmadan bir hastane gemisini torpillemesi sonucu, Avustralya açıklarında 299 kişi öldü.

16.Mayıs Varşova Gettosundaki Yahudilerin Nazi işgaline karşı direnişi kırıldı. Ve ele geçenler **Treblinka toplama ve yok et-me kampına** gönderilmeye başladı.

18.Mayıs Hitler müttefiki İtalya'nın teslim olmaya yönelmesi üzerine Alaric Operasyonu'nu başlatarak **İtalya'nın Alman or-dularınca istilası** emrini verdi.

24.Mayıs Tutuklular üzerindeki korkunç deneylerİnden ötürü **"Ölüm Meleği"** adıyla anılan doktor Mengele Polonya'daki Auschwitz toplama kampında göreve başladı.

5.Haziran Arjantin'de askeri cunta hükümeti kuruldu.

7.Haziran İtalyan askerleri **Arnavutluk**'tan çekilmeye başladı.

8.Temmuz Fransız direniş lideri Jean Moulin. Nazilerin gizli servisi Gestapo tarafından işkenceyle öldürüldü.

13.Temmuz Sovyetler Birliği, Kursk'ta yapılan tank savaşında Almanları bozguna uğrattı.

19.Temmuz Müttefikler **Roma'ya hava saldırısı** yaptı: 1400 ölü.

28.Temmuz Roma'da **Faşist Parti** ortadan kaldırıldı.

29.Temmuz İtalya'da politik tutuklular serbest bırakıldı. ABD başkanı Eisenhower, Almanya'ya yardım etmekten vazgeçtiği taktirde İtalya ile barış anlaşması imzalayabileceklerini söyledi.

17.Ağustos Müttefikler **Sicilya**'yı ele geçirdi.

7.Eylül İtalya Müttefiklere teslim oldu.

10.Eylül Alman askerleri **Roma'yı işgal etti**.

25.Kasım Churchill (İng), **Roosevelt** (ABD) ve **Çan Kay-şek** (Çin) Kahire'de bir araya geldi ve Japonlar teslim ola-na kadar savaşa devam kararı aldılar.

29.Ocak.1943

Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası

İstanbul

Fabrika Müdürü'nün oğlu olan **Babam** diğer işçilerle birlikte kendisine hiçbir ayrıcalık tanınmadan tüm işlerde çalışır. Babasının onu yönlendirmesiyle, henüz 18 yaşındayken işin küçüğü büyüğü olmadığını, çalışmanın bir erdem olduğunu, her görevin bir sorumluluk gerektirdiğini öğrenir. Genç yaşındaki bu deneyimler de gelecekte görev bilincinin gelişmesinde etkili ve yararlı olur. Babasının öğretilerini izleyerek tüm yaşamında üretir, yaratır ve çalışır.

29.Ocak.1943

Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası – İstanbul

Babam, fabrikanın çalışanlarıyla birlikte işbaşı yapıyor,
iş aralarını da yine onlarla paylaşıyor.

↑ Babam

Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası

İstanbul

Babam ↓

Babam

9.Mart.1943

27.Mart.1943

Fabrikada düzenlenen
bir baloda

31.Mart.1943

**Paşabahçe
Rakı ve Alkollü İçkiler
Fabrikası**

İstanbul

Babam
Fabrika çalışanları ile
birlikte

10.Haziran.1943 (1)

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden, İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalıca 10/VI/1943

Sevgili Anneciğim,
Çözümsün ki sana gelir gelmez
mektup yazıyorum. Yarın Kukul Bozuyucu
inecek. Podya alar. Anneciğim, Kukul gıda
cak fazla bileyim yok ama den yoldukları
mıy — eğer ikalmışsam — ayla tayım.
Senden ayrıldık, yola revan olduk.
Ağ gittik, ağ gittik, derlepe düğ gittik. Küçük
sıkıntılara uğradık. Pendiğe kadar çay
rahat gittik. Pendiğe ağı gili 2 kez bitti.
Körpükünün emmole dindurdu. Nele bi
lanesi o kadar sulu bileydi ki. Dışarı çıkıp
pencereden bakamadık. Her stasyonda
kırak alıyorduk. Zaten birinde sepetle satıyor
lardı. Alınmış istedik ama kalınmamış.
Osula herif, Ayşe bi dal kırak bediye etti
bi çaycı falan. Verirdim ki, yok da vermi
ydim mi? En nihayet konusmak vesilesi olma
dığa götündüm. Arkadabırdan bi kırak per
yon devetmiş iderim dedim. Bolamı? Hem iyiy mi?
dedi ve aldı. Kırak sonra indiler ve biz de kula

duk.
Her stasyonda kırak, dut, çilek alırdık.
Nasıl midemizi bozulmadı sanıyorum.
Her çilekler o kadar güzeldi ki ağzıma taptı.
Anneciğim, vallah ben 8,5'le 10'ya
aldık. Tam 9 saat. Sekundadan parladık.
19'üne Tuncel peçet. (Uzunmeda saydım)
Konosum senin bulayacağın, ben 11,5'le
Köye beldik. 12'de gımet yedik. (Akşam y
meği). Yaktık. Sabahkiğin halam 8,5'le
uyandırdı ama nasıl halamı allah biter.
Okadar yorulmuşuz ki sorma?
Ha! Anneciğim! Çözümsün müydüydüm.
Hiç sasmıyacağın ama.
Sevket halamın 5'inde bi key var.
Nasıl güzel mi? Seni Sabahat ama halam
Semiha diyor. Annesi ile babası geçen ay
ölmüş. Ne gıvelli ki değil mi? Tam 6 kar
desmişler. Babası Burada Mirinos fabrika
sında çalışıyormuş. Kız halis kerkez.
Öyle ci' ney ki sorma. Doha dili peçetle,

Doğrudur ki konusmaya Halama ama oluyo.
Ayıp ayağı de dayı. Biz de alba.
Kukul, benim ismini bi kula öğrenemedi.
En kolay gelen Ayşe. Biz de Ayşe diyor.
Saparı saçları var. Gözleri sarı da.
Kupitleri de öyle güzel ki sorma.
Beldiği gamam sulu da bi şey yokmuş.
Aldık halamı gören. Kosa bozuma. Elkes dikiye.
Çok sındıya kadar (Kres) de imis.
Ayşe Anneciğim, bi kadar kafa alar yeder
Neyse Anneciğim, bi kadar kafa alar yeder
gannederim. Saat 1 e 20 var. Karım aç.
Kıvırdı yemek yiyeceği. Kızcağızına laylek
hem karpuz (Kız karpuz ve bir) hoşaf var,
hem de su kelvase.
My dear mammy, senden çok acale mektup
beklerim. Bu merakla bakma olur mu
sekerim? Kendine iyi bak ne olur? Sismanta.
Seni pismam göreyim.
Anneciğim, seni görürsen, büyü olursa
elinden, küçük olursa göğünden ip olur mu?
Leyla han. ma ve Mimi Altama da çok çok

Yffet Annemada çok konuşu, unlu da olur
Annem konusur.
Halama göz kırpmak oynuyor. Ayşe ise Kukul
da ellerinde oynuyor. Semiha da (Semiha
selam söyle) diyor. Bütün sını beldiğin
kaytılardan ve hayvanlar selam var.
(Hayvanlara kıldın mı?) Kızma sekerim.
Anneciğim, mektubum çok kötü mektubuma
bana da dedi mi? Ayıp ayıp. Hem bikey
derim. Akşamkiyle yemekte gıvelli. Ann
iğin kursun kalemle yazdım. Beni affeder
değil mi? Mektubuma çok yaz.
Anneciğim, ellerinden, göz kırpmak, yavaş
larından sını onlarca defa pus ederim sekerim.
Seni sını ve ağıt olan
Bey
Bey

Atiye Yengem İstanbulda kalıp çalışmaya devam ederken **Selçuk Halam** da yaz tatilini geçirmek için **Şevket Halasının Kovalıca Köyü**'ndeki çiftliğine gelir.

Selçuk Halam, geçen yaz çalışarak kazandığı **Kandilli Kız Lisesi**'ni parasız yatılı olarak okumaya başlamıştır. **1942-1943** öğrenim yılı bitiminde Lise 2.sınıfa geçer. Okul yaşamı boyunca hafta sonları ve tatilleri annesiyle birlikte **Kuzguncuk**'daki yalıda geçirir. **Selçuk Halam** için, kasımda bile, hafta sonları okul dönüşlerinde, içerde sobanın üstünde çay kaynakken boğazın o yıllardaki temiz denizinde yüzdüğü günler unutulmazdır. **Atiye Yengem** de **İnhisarlar Neşriyat Şubesi**'nde (Tekel Yayın Şubesi) Fransızca-Türkçe çeviriler yapar. Buradaki çalışma arkadaşlarının arasında **Nurullah Berk**, **Bedri Rahmi Eyüboğlu** ve **Paris**'e gitmesinden önce **Fikret Mualla** gibi önemli ressamalar da vardır. Atiye Yengem **Fikret Mualla**'nın ilk kübik çalışmalarından birini, arkadaşına yardımcı olmak amacıyla 10 liraya satın almıştır.

Birbirlerinden ayrı kalan anne kız mektuplaşırlar. Bu içten mektuplar da hem onların birbirlerine olan özlem ve sevgilerine; hem de **Selçuk Halamın** köyde, **Atiye Yengemin** de şehirdeki yaşamlarına ilişkin gözlemlerine tanık oluruz. Ayrıca mektuplarında söz ettikleri tanıdık ve akrabalar hakkında da bilgi ediniriz.

Kandilli Kız Lisesi

Selçuk Halamın bu mektubunda söz ettiği sonrada herkesin **“Sabahat”** olarak seslendiği küçük kız yaşamı boyu tüm ailemizin sevdiği bir insan olmuştur. **Aliye Ninemin** kardeşi **Şevket Meker**'in sevgiyle bağrına bastığı, çocuğu gibi yetiştirdiği her alanda destek olduğu, evlendirene kadar yanından ayırmadığı **Sabahat Abla** benim de küçük-lüğümde çok sevdiğim bir insandı. Çok sonraları yenden birbirimizle ilişki kurduğumuzda da çok mutlu olmuştum.

← **Atiye Yengem**'in arkadaşı **Fikret Mualla**'dan aldığı tablo uzun yıllardan sonra bir müzayedede satılmıştır. Ama öncesinde, **Babam 1998**'de, bu tablonun gazete kağıdı hamurundan bir rölyefini yapmıştır.

Sevgili anneciğim,

Kovalca 10.6.1943 (2)

Görüyorsun ki sana gelir gelmez mektup yazıyorum. Yarın **Betûl** (*Şevket Halasının küçük kızı, kuzini Betûl Gorbon*) **Bozüyüğe** inecek. Postaya atar. Anneciğim sana yazacak fazla birşeyim yok ama tren yolculuğumuzu –eğer sıkılmazsan- anlatayım.

Senden ayrıldık yola revan olduk (*çıktık*). Az gittik, uz gittik, deretepe düz gittik. Bir çok istasyonlara uğradık. Pendiğe kadar gayet rahat gittik. **Pendikte** ayı gibi 2 herif bindi. Kompartmanın önünde durdular. Hele bir tanesi o kadar sulu bir şeydi ki. Dışarı çıkıp pencereden bakamadık. Her istasyondan kiraz alıyorduk. Derken birinde sepetle satıyorlardı. Almak istedik ama kalmamış. O sulu herif, **Ayşe**ye (*Köyde Şevket Meker'lerin çalışanları ama akraba gibi olmuşlar*) bir dal kiraz hediye etti. Biz şaşırdık kaldık. Geri verelim mi yoksa vermeyelim mi. En nihayet (*sonunda*) konuşmak vesilesi (*nedeni*) olma-sın diye götürdüm ve "arkadaşlardan biri kiraz yemiyor, teşekkür ederiz" dedim. Adam "yemiyor mu?" dedi ve aldı. Biraz sonra indiler ve biz de kurtulduk.

Her istasyonda kiraz, dut, çilek aldık. Nasıl midemiz bozulmadı şaşıyorum. Hem çilekler o kadar güzeldi ki ağzına lâyük. Anneciğim velhasıl (*sözün kısası*) tam 8,5 ta Bozüyüğe geldik. Tam 9 saat. Sıkıntıdan patladık. 19 tane tünel geçtik. (Üşenmeden saydım) Nonoşum senin anlayacağın tam 11,5'ta (*23.30*) köye geldik. 12 de (*24.00*) yemek yedik (Akşam yemeği) Yattık. Sabahleyin halam (**Şevket Meker**) 8,5 ta uyandırdı ama nasıl kalktım allah bilir. O kadar yorulmuşuz ki sorma.

Ha! Anneciğim! Söylemeği unutuyordum . Hiç şaşmıyacaksın ama. **Şevket Halamın** 5 yaşında bir kızı var. Nasıl güzel mi? İsmi **Sebahat** ama halam Semiha diyor. Annesi ile babası geçen ay ölmüş. Ne zavallı kız değil mi? Tam 6 kardeşmişler. Babası **Bursada** Merinos fabrikasında çalışıyormuş. Kız halis (*katışksız*) Çerkez. Öyle cici şey ki sorma. Daha dili peltek. Doğru dürüst konuşamıyor. Halama anne diyor. Eyüp ağabeye de dayı. Bize de abla. **Betûlle** benim ismimi bir türlü öğrenemedi. En kolay gelen **Ayşe**. Bize de Ayşe diyor. Sapsarı saçları var. Gözleri sarı ela. Kirpikleri de öyle güzel ki sorma. Geldiği zaman sırtında hiçbir şey yokmuş. Artık halamı görsen. Kıza boyuna elbise diyor. Çocuk şimdiye kadar kreşde imiş.

Neyse anneciğim bu kadar tafsilat (*ayrıntı*) yeter zannederim. Saat 1 e 20 var (12.40). Karnım aç. Şimdi yemek yiyeceğiz. Ağızciğima layık hem kayısı (taze kayısı ve erik) hoşafı var, hem de un helvası.

My dear mammy, senden çok acele mektup beklerim. Beni merakta bırakma olur mu şekerim? Kendine iyi bak ne olur? Şişmanla. Seni şişman göreyim.

Anneciğim, kimi görürsen büyük olursa elinden, küçük olursa gözünden öp olur mu? **Leyla hanma** ve **Mimi ablama** da (*yalılarında kaldıkları Leyla hanım ve kardeşi Nazım Hikmet'in karısı olacak olan Münevver*) da çok çok selam. İffet hanıma da söylemeği unutma olur mu nonoşum.

Halam gözlerinden öpüyor. **Ayşe** ile **Betûl** da ellerinden öpüyorlar. Semiha da (**Sabahat**) (Annene selam söyle) diyor. Bütün senin bildiğin köylülerden ve hayvanlar ! selam var. (Hayvanlara kızdın mı?) Kızma şekerim. Anneciğim mektubum çok köylü mektubuna benzedi değil mi? (*Köy ve asker mektuplarında selam faslı uzun uzun yazılır*). Ne yapayım. Hemen köylüleştim. Mürekkeple yazmak zor geldi! Onun için kurşun kalemle yazdım. Beni affedersin değil mi? Mektubunu çabuk yaz.

Anneciğim ellerinden, gözlerinden, yanaklarından milyonlarca defa pus ederim (*öperim*) şekerim,

← 10.Haziran.1943 (2)

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden, İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Ülker
Halam
↓

Annem
Suzan
Erdem
↓

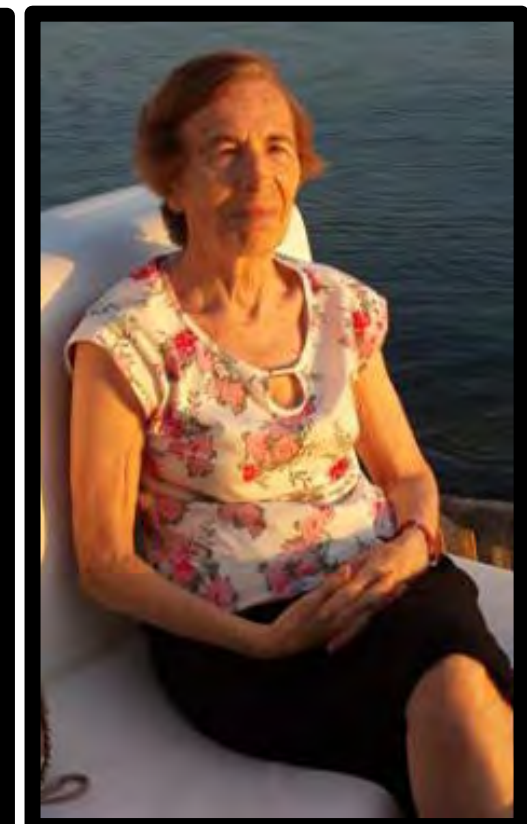
Şevket Meker
(Naime
Babaannemin
↓ Teyzesi)

Temmuz.1954
İstanbul

↑ Ben Sabahat
Abla

Mariette Meker
(**Şevket Meker**'inbüyük oğlu
Mehmet Ali Meker'inKarısı)

Sabahat
Kaya
←

Kuzguncuk, 13. VI. 1943

Sevgili Selçukçüm,

Öve dünden evvelâ mektubum
hele karabada, çok sevindim. Bula-
maz saydım çok üzülürdüm. Yolculuğum
iyi geçtiğini pek muvazın oldum, hele
bitenmeden muzile varabildiğimize
bir kat daha sevindim. Kiraz Nikağın
çok güldüm. Aferin çocuklar! Haydutlar
bafa çıktığımız için zümme de aferin.

Köylükte sana hemer her
etnize de hoş yazmaya maui olma
ve edebiyat hocası oluydum sana iyi
bir not koyardım. Bana sek sek böyle
birin mektupları yazarsan, yokluğuma
daha az hissederim.

Havadis verene sence bana geldi,
evvelâ sen gittiğin gün çok üzgündüm.
büyük bir boşluk etrafına kaplandı
gibi idi. Sonra "Atiye, aklını başına
topla" dedim ve hıyar dalına başladım.
Yani bilirsün ya konseri zide etmek
gittim. Güzel kızın senin de dinlemeyi

istirdim. Öyle mükemmel bir müziği
çoktan dinlemeyiptim. Evvelâ aresile
ambatayın: Lutfiye yi beklerken his çok
sıştı, tualetili kadınlar, ~~oktar~~ omo-
lingli erkekler geldiler. Bunlar Tabi-
ki, hepisi Olanın dostlarımızdır. Derken
bizim meşhur simalar da, Ömer Refik,
Statzer, Ali Şeyin ve daha yüksek
sohyete zevatı girdiler. Niçayet Lustig
gildi ve biz de yerlerimize oturduk.
Salon Tıklım Tıklım idi. Derken
efendim, Halkın Sosyal Yardım kulu
brmamnresi perde aralığından çıktı
ve gayet soğuk sözlerle muzile ile
şirin kardeş olduklarını ifade buyurdu
ve bir alkış tufanı arasında perde
kalktı. Meşhur sanatkarla akompa-
nyatörü, Tıpkı Pat ile Patachon gibi (ki
Galiba sen de meşhur çiftin şöhretine
yetişmedin - yani biri çok suska ve uzun
dişini Tıpkı ve ~~hıssa~~) çıktılar. Selçuk
çuğuna sen benimle beraber oluydun
muhakkak ki dayanılmaz gülerdin.
Hele suska yani pijorinist böyle basma

bir âlemde. Hani sirklerde kabak
kafalı, yahuy kafasının arkasında
bir kaş tel saç olan, elbiseleri üstünden
dökülen, kemikciğ hissi ni veren, arınları
giritili, çıkıntılı ~~ok~~ "clown" lar vardır
ya - işte Herr Kilenkaupf buna
benziyordu. Pijarist ufak. Kalın
piyanoya oturmuş, kayboldu! Konser
başladı ve ilk evvelâ suska "clown" un
çirkinliğinin tesiri ile sanatından bir
şey anlayamadım. Sonra rahat etmek
için gözümü kapadım ve o zaman
hakikaten çok büyük bir sanatkar
olduğunu anladım. Selçukçuğum, okman-
dan ne sesler çıkmadı, ne nepe, ziddet,
luğün, * hiddet, ağlamayı, ifade eden
ne feryadlar, ne teşhis edici sesler
yayıldı. Deli oldum. Bir aralık az
kaldı ağlayordum. Galiba Aukarade
Vercipi konseri aynı 16 sında da, oradan
sonra bir Fane daha var, Radyoya a
ve dinle pişman oluyorum. Program
sini intence eder diye yazıyorum.

- 14
- I - Beethoven'ın "Sonata au piano"
 - II - Bach'ın "Chaconne" (ki kemane için
yazılan eserlerin için de de güzeldir)
 - III - Max Bruck - Violon Konserosu
 - IV - Mozart - Adagio
 - V - Paganini - Prelüd ve allegro
 - VI - Sibelius - Nocturne
 - VII - Paganini - Capriccio (onu sen
bilirsin zannedirim)

Sana o kadar alkışla dedi ki daha
4 parça caldı, ama ben ne olduklarını
bilemedim. Yalnız ikisinin compositörlerini
anladım. Biri "De Falla", diğeri
Sarasate. Böylelikle konser bitti ve
çoktan bir halde Lustig'ün evine
gittik. Orada yattım ve bu güne Leylâya
misafirdim. Annesi zo ve kendisi
gözlerinden öperler. Krediteye gidemedim.
Yazla müşkülüm vardı, trape göze ala-
madım. 4. te Leylâ ile beraber Kuzgun-
cuk'a geldik; Sani Leylâ Feyze ile Minny
daha yoktular, sonradan geldiler ama
bildiğin Leylâ ile Minny değil Vakıf-
lar diyarından kaçmış iki kızlarıdır.

Onlar da gözlerinden öperler.

Ha! sana bir havadisim var, ama
daha çok emim deyim. Ben doktora kandı-
mak için Aliye hâsana yalvardım,
Galiba bir şey yapacaklar. Olursa, hemer
yollara düşüp, size geliyorum! Nasıl
güzel fikir değilmi? Canım kızım, katenek
mak gibi olursun ama, ders çalışmaya
başladın mı? İhtimal etme olur mu, çekim.

Selçukçuğum, kâğıdım çok fena,
yazılar okur karafına geçiyor diye, kalbini
mümkün olduğu kadar hafif tutuyorum;
o kadar ki iki de birde istikameti
değiştiriyor ve yazım bir acıba oluyor.
Sakin şaşma, olur mu?

Bu günlük bu kadar, sana
başka günler de yine havadisler toplaya-
yazarım - sana gelecek bir mektuba
sana günü postaya atıyordum. Aldu mu?
Bu gün de bir Fane var, onu da gönderi-
yorum. Hâlâ nu ellerinde pek çok
öperim, kızların gözlerini de, sen de
kucaklar kalbine basarım (ne farsane
sözleri değildir he!) Valdeiz!
maff, muaff. Fiye

13.Haziran.1943 (1)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Atiye Yengemin mektubunda, konserdeki müzisyenleri benzettiği
"Pat ve Patachon" Sessiz Sinema döneminde,
Danimarka yapımı sessiz komedi film serisinin kahramanlarıdır.
1921-1940 arasında yaklaşık 55 film çevirdiler.

Sevgili Selçuğum

Eve dönünce evvela (*önce*) senin mektubun beni karşıladı, çok sevindim. Bulamazsaydım çok üzülürdüm. Yolculuğunun iyi geçtiğine pek memnun oldum, Hele bitlenmeden menzile (*varılacak yer*) varabildiğinize bir kat daha sevindim. Kiraz hikayesine çok güldüm. Aferin çocuklar! Haydutlarla başa çıktığınız için üçünüze de aferin. (*Selçuk Halam, köydeki Ayşe ve Şevket Halasınıninkizi Betûl Kovalıca'ya birlikte giderler.*)

Köylülük sana hemen tesir etmişse de (*etkilemişse de*) hoş yazmana mani (*engel*) olmamış ve edebiyat hocası (*öğretmeni*) olsaydım sana iyi bir not koyardım. Bana sık sık böyle şirin mektuplar yazarsan yokluğunu daha az hissederim.

Havadis (*haber*) verme sırası bana geldi, evvela sen gittiğin gün çok üzgündüm, büyük bir boşluk etrafımı (*çevremi*) kaplamış gibi idi. Sonra “**Atiye**, aklını başına topla” dedim ve hovardalığa başladım. Yani bilirsin ya konsere gidecektim, gittim. Güzel kızım senin de dinlemeni isterdim. Öyle mükemmel bir müziği çoktan dinlememiştim. Evvela sırasile (*sırasıyla*) anlatayım: Lütfiye’yi (!) beklerken bir çok süslü, tuvaletli kadınlar, smokingli erkekler geldiler. Bunlar tabii ki hepsi Alaman dostlarımızdı. Derken bizim meşhur simalardan (*ünlü tiplerden*) **Ömer Refik** (*Yaltkaya, piyanist*), **Statzer** (*Ferdi Ştatzer-Prof. Friedrich von Statzer Avusturya asıllı Türk piyanist ve akademisyen*), **Ali Sezin** (*müzisyen*) ve daha yüksek sosyete zevatı (*kişileri*) girdiler. **Lustig** (*kompozitör*) geldi ve biz de yerlerimize oturduk. Salon tıklım tıklım idi. Derken efendim, Halkevi Sosyal Yardım kolu bilmemnesi perde aralığından çıktı ve gayet soğuk sözlerle müzik ile şiirin kardeş olduklarını ifade buyurdu (*anlattı*) ve bir alkış tufanı arasında perde kalktı. Meşhur (*ünlü*) sanatkarla akompanyörü (*eşlikçisi*), tıpkı Pat ile Patachon (*sessiz sinemanın komedyen ikilisi*) gibi (ki galiba sen bu meşhur çiftin şöhretine yetişmedin – yani biri çok sıska ve uzun diğeri topluca ve kısa) çıktılar. **Selçukcuğum** sen benimle beraber olsaydın muhakkak ki dayanamayıp gülerdin. Hele sıskası yani viyolonist başlı başına bir alem di. Hani sirklerde kabak kafalı, yalnız bir kaç tel saçı olan, elbiseleri üstünden dökülen, kemiksiz hissini veren ..(?).. girintili çıkıntılı “clown” lar (*palyaçolar*) vardır ya – işte **Herr Kulenkampf** (*Georg Kulenkampff*) buna benziyordu. Piyanist ufacık kalmış, piyanoya oturunca kayboldu! Konser başladı ve ilk evvela sıska “clown”un çirkinliğin tesiri (*etkisi*) ile sanatından bir şey anlamadım. Sonra rahat etmek üzere gözümü kapadım ve o zaman hakikaten (*gerçekten*) çok büyük bir sanatkar olduğunu anladım. **Selçukcuğum**, o kemandan ne sesler çıkmadı, neşe, şiddet, hüznün, hiddet, ağlamayı ifade eden (*anlatan*) ne feryadlar, ne teskin edici (*sakinleştirci*) sesler yayıldı. Deli oldum. Bir aralık az kaldı ağlıyordum. Galiba Ankarada vereceği konseri ayın 16 sindadır, ondan sonra bir tane daha var. Radyoyu aç ve dinle pişman olmazsın. Program seni enterese eder (*ilgilendirir*) diye yazıyorum: *I. Beethoven*’in “Sonate ou printems *II. Bach*’ın “Chaconne” (ki keman için yazılan eserlerin içinde en güçlerindendir) *III. Max Bruch* – Viyolonsel Konsertosu *IV. Mozart* – Adagio *V. Paganini* – Prelude ve allegro *VI. Sibelius* – Nocturne *VII. Paganini* – Campanella (onu sen bilirsin zannederim (*sanırım*)). Sonra o kadar alkışlandı ki daha 4 parça çaldı, ama ben ne olduklarını bilemedim. Yalnız ikisinin compositörlerini anladım. Biri “*De Falla*”, diğeri *Sarasatte*. Böylelikle konser bitti ve coşkun bir halde **Lustig**’in evine gittik. Orada yattım ve bugün **Leylaya** (*Leyla Zaim - yalısında kaldıkları değil*) misafirdim. Annesi ve kendisi gözlerinden öperler. **Kudretlere** (*Kuzeni Kudret İsfendiyaroğlu*) gidemedim, fazla miskinliğim vardı, traşı göze alamadım. 4 te **Leyla** ile beraber *Kuzguncuğa* geldik. Sarı **Leyla teyze** (*yalı sahibi*) ve **Mimi abla** (*Münevver – Nazım Hikmet’in karısı*) yoktular, sonradan geldiler ama bildiğin **Leyla** ile **Mimi** değil vahşiler diyarından kaçmış iki kızıl derili gibi. Onlar da gözlerinden öperler.

Ha! Sana bir havadisim var, ama daha çok emin değilim. Ben doktoru kandırmak için **Aliye halana** (*Aliye Ninem*) yalvardım. Galiba bir şey yapacaklar. Olursa hemen yollara düşüp, size geliyorum! Nasıl güzel fikir değil mi? Canım kızım, hatırlatmak gibi olmasın ama ders çalışmaya başladın mı? İhmal etme olur mu şekerim.

Selçukcuğum, kağıdım çok fena, yazılar öbür tarafına geçiyor diye kalemi mümkün olduğu kadar hafif tutuyorum, o kadar ki ikide birde istikameti (*yönü*) değişiyor ve yazım bir acaib oluyor. Sakın şaşma olur mu? Bu günlük bu kadar, sana başka günlerde yine havadis toplar yazarım. Sana gelen bir mektubu Cuma günü postaya atmıştım. Aldın mı? Bu gün de bir tane var, onu da gönderiyorum. Halanın (*Şevket Meker*) ellerinden pek çok öperim, kızların gözlerinden, seni de kucaklar kalbime basarım (ne şairane sözler değil mi ha!) Muaff. Muaff. (*öpücük sesi*)

Valdeniz (*anneniz*) **Atiye**

16.Haziran.1943 (2)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Güzel kızım

16.6.1943

Sabah sabah seni göreceğim geldi (*özledim*). Kızım la biraz çene çalayım dedim. Nasılsın? İyi misin? Çiftlik kahyalığına başladın mı? Bunların hepsi ni merak ediyor, zihnimde cevaplarını tahmine uğraşıyorum. Biraz evvel vapurdan çıkıp büroma geldim. Küçücük odam, ne kadar rahat! Kimse yok. Ses yok, patırdı yok. Tabii keyfim tamam olsun diye bir çay ısmarladım, öbür elimde de bir sigara tütüyor, anneni gözünün önünde getirebilirsin. Hatta bir de tasvirini (*resmini*) yapayım da gör! (*resmini çizer.*)

Sana geçen gün uzun bir mektup yazmıştım. Konser havadislerini (*haberlerini*) anlatmıştım. Bu gün böyle mühim (*önemli*) bir hadise (*olay*) yok, ama olsun, sana sık sık yazmağa vaadettim (*söz verdim*), onun için fazla havadis vermezsem de darılma olur mu? Havalar ısındı, hele gündüz büroda yazın iyice geldiğini anlıyorum, fakat vapura biner binmez bir rüzgar başlıyor ki, adeta beni titretiyor. Dün **Aliye Halana** (**Aliye Ninem**) telefon ettim, hepsi iyilermiş, halan biraz midesini bozmuş, üstünüze şifalar (*senden uzak olsun anlamında*) günahlarını çıkarmış (*şaka yollu "kusmuş"*)! Ondan sonra rahat etmiş. Bu gün benim izin meselesini (*işini*) görüşmek üzere Ekrem beylere gidiyor. Haydi dua et canım. Belki bir şey koparabilir, ben de köy kahyası (*çiftlikte türlü işlerin yapılmasından sorumlu kişi*) namzetllğimi (*adaylığımı*) tayin edebilirim (*ilan edebilirim*). Evde hepimiz iyiyiz. Liza ve Pum (*kediler*) dahil herkes gözlerinden öpüyor. Akşamları "Lexicomanie" (*bir tür sözcük oyunu*) devam ediyor, birer parti oynamadan gidip yatamıyoruz. Geçen gün **Mimi ablan** (**Nazim Hikmet'le evlenecek olan Münevver**), bana imrenip,mektepte (*okulda*) sancılanıp bayılmış! Bana haber verdiler, gidip oradan aldım ve kemali hürmet (*kusursuz saygı*) ve dikkatle eve getirdim. Bugün iyi, artık bir şeyi kalmadı. Leyla hoca (*öğretmen*) (*evlerinde kaldıkları Leyla Hanım*) hanım da bugün mümeyyiz (*eğitimde doğru ve yanlış ayıran, seçen*) olarak bir yerlere gitti. Mamafi (*bununla birlikte*) onlar artık tamamil e rahata erdiler demektir, keyf çatıyorlar. Ne mutlu onlara değil mi?

Bir mendil kadar gördüğüm gökyüzü pek parlak ve mavidir, şimdi evde olsaydım, ne güzel olurdu değil mi? Gelip büroda kapanmaktan o kadar usandım ki. **Selçuk**cuğum , sana anlatamam. Adeta (*nerdeyse*) evlerinde oturabilenleri kışkanıyorum. Ne çirkin bir his (*duygu*) değil mi? ve bana da ne kadar yakışmıyor!. Ama ne yapayım, elimde değil. Halime şükredip oturacağıma bak neler düşünüyorum. Ayıp ayıp.

Bu gün terziye gideceğim elbiselerimi nihayet (*sonunda*) götürüp tamir ettireceğim. O kadar da üşeniyorum ki.. Ama lazım (*gerekli*), yoksa yakında mevcut (*var*) olmayan güzel kombinezonlarımla (*kolsuz iç çamaşırı*) sokağa çıkmağa mecbur olacağım. Buna ne dersin, ne güzel olur değil mi? **Selçuk**cuğum, sizin köylerin bitleri, uyuzları ne alemde? Tifüs var mı? Aman kızım, dikkat et ve bana da bildir olur mu? Burada yine herkes bit mütehassıslığına (*uzmanlığına*) devam ediyor. Zaten ondan başka lakırdı (*söz*) işitmiyoruz. Bütün yiğitler bitin meziyetini (*yapabildiklerini*) anlata anlata bitiremiyorlar! (*Haziranda özellikle İstanbul'da bit ve pirelerden bulaşan tifüs salgını başlar. Her yerde bu konuşulur, Atiye Yengem de bu tatsız konudan bunalmış*). Bana da sıkıntı basıyor. İnsanların artık konuşacak mevzuları (*konuları*) kalmadı! Ya parasızlıktan şikayet ediyorlar veya ufaklık (*çocuk*) bolluğundan! Ve tabii ben de herkes gibi bu güzel mevzulara temas ediyorum (*değiniyorum*). Sen de şaş, ben de. Hatta o kadar ki mektubumu bile bunlarla dolduruyorum.

Selçukcuğum, gün geçtikçe yazım o kadar çirkinleşiyor ki kendime fena kızıyorum. Farkında mısın? Bazen dik, bazen yatık yazıyorum. Aşağı iniyor çıkıyor dalgalı bir hal alıyor. Acaba ihtiyarlık alametleri (*belirtileri*) midir? Şimdi sen kızıp dişlerini gıcırdatıyorsun değil mi? Bak nasıl bilirim kızımı beni hiçbir zaman ihtiyarlamış görmek istemezsin bilirim. Hatırıma ne geldi bilir misin? Sen o zaman 2,5 yaşında idin. Bir gün sana "Beni seviyor musun? diye sormuştum. Sen de ölçülerin en büyüğü sandığın "buçuk" cevabını vermiştin. Sonra dedim ki "ya ihtiyarladığım, saçlarım beyazladığı, sırtımın kamburlaştığı zaman da sevecek misin? O zaman gayet ciddi "Hayır, ben çirkin şeyler sevmem" demiştin. İşte kızım, artık ben çirkinleşmeğe başladım, ve içime bir şüphe düştü!

Aman ne gevezelik ettim, yeter artık değil mi? Senden köy mektupları bekliyorum. Herkese yaşına ve mevkiine (*durumuna*) göre hürmet ve sevgilerimi taksim et (paylaştır) ve bana da yanağını uzat öpeyim, doya doya öpeyim olur mu? Arkadaşlarımla hepsi gözlerinden öperler.

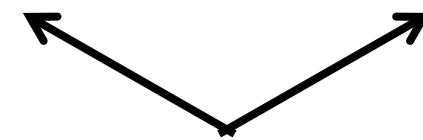
Bye bye my darling my heart belongs to you.

Atiye

19.Haziran1943
Kovalıca Köyü - Bozüyük

Selçuk Halamın
Köy halası
19/VI/1943
Kovalıca

Selçuk Halamın Annesine gönderdiği fotoğraf

Selçuk Halam ↑

↑ Kovalıca'daki Ayşe

**Haziran
1943**

**Kovalıca
Köyü**

Bozüyük

←
**Selçuk
Halam**

**Mefkûre Meker (Kadioğlu)
(Bedii Eniştenin kardeşi)**

↑
**Selçuk
Halam**

↑
**Fazilet Meker
(Gorbon)**

↑
**Betûl Meker
(Gorbon)**

↑
**Selçuk
Halam**

↑
Ayşe

↑
**Bedii Gorbon
(Betûl Teyzenin kocası)**

**Haziran
1943**

Kovalıca Köyü

Bozüyük

22.Haziran.1943

İstanbul

Atiye Yengem

22 June 1943

Ta Mamak
güç t'aime
Atiye

Atiye Yengem,
Kovalıca Köyü'ndeki
Selçuk Halama
gönderdiği bu fotoğrafın
arkasını Fransızca yazmış:

" 22.Haziran.1943

Seni seven annenden

Atiye"

Mahdut Mes'uliyetli
Tekel Genel Müdürlüğü
İstanbulda bulunan Memurları
İSTİHLÂK KOOPERATİFİ

Ortak Hüviyet
Kartı

Atiye Yengeme ait
Tekel Genel Müdürlüğü'nün
verdiği kooperatif
alışveriş kartı

Sınırlı Sorumlu
Tekel Genel Müdürlüğü
İstanbul'da bulunan Memurları
Tüketim Kooperatifi

Ortak Kimlik Kartı

Ortak No. 1064 ve 226

İsmi : Atiye Eymür

Soyadı : Eymür

Vazifesi : Kısmi Amiri
Satış Reklam Şubesi

Mağazada her alış verişte bu
kartın gösterilmesi rica olunur.

Ortak no. 1064 ve 226

İsmi: Atiye Eymür

Soyadı: Eymür

Görevi: Kısim Amiri

Satış Reklam Şubesi

Mağazada her alışverişte bu

Kartın gösterilmesi rica olunur.

22.Haziran.1943

(1)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

(Atiye Yengem mektubunun son kısmını, kızını Fransızcaya alıştırmak hatta bir anlamda çalıştırmak için Fransızca yazar. Marie Claire dergisinden kesip gönderdiği fotoğrafın Selçuk Halama ne kadar benzediğinden, onu olan sevgisinden ve görüşecekleri günü iple çektiğinden söz ediyor. Mektubun başında da 20.Haziran'daki Adapazarı depremini nasıl hissettiğini anlatıyor.)

Güzel kızım,

Hamaratlığına ne derine? Artık zümde bir yazmağa başladım. O kadar hoş bir kâğıd buldum ki dayanamadım. Kalen bu gibi üzerindeki akyor, ne güzel. Pazar günü sana yazdığım vakit içinde öyle bir sıkıntı vardı ki patlıyordum. Sebepini bir türlü anlayamadığım bu sıkıntıya düşmürken, yer sarılda. Mağar ben "lisnographie" âleti gibi, veya hayvanlar gibi zelzeleyi hissettim. Gece de öyle bir fırtına koptu ki dünya göküyor zaunetini. Güneşler ard arda çıkıyor, gök gürüyor, rüzgâr esiyor, her şey korkmuş ve çayrı tabii görünüşüde. Dünde yine bir fırtına oldu. Görmü, çayrı ihtiyar, denizde mükim gemisini aradı. Mağar ne buh görünüşü, ne de tular...

Zelzelede ne yaptınız? Korktunuz mu? Bereket verine ki sizin taraflarda bir tahrikat yapmadı. Mağar, epey üzülünce ve aklın sizlerde kalde. Bu günkü gazetelerde yahuiz Hendek-Adapazarı nüfusta-keşinde felaket halini aldığını okudum, ve yine aklıta kaldu, emkaz altında ölen yüzlerce insan düşünerek sinirlenme bozuldu.

Bu yaz galiba güneş yüzü görmeyeceğiz. Yine gök yüzü kuruşun, deniz kuruşun ve o kuruşun rengin ağırlığı insanlara eziyor. Selçukcuğum, ne fena bir anneyim değil mi? Sana hiç eğlenceli bir şey yazamıyorum. Mağar bu günkü bir hikâyeye duyduğum otluk makteleyim de biraz hastadığım kasvetin altında seni ezmiyorum. Hitler ölmüş ve cenazesini kaldırmak mevzu bahis iken Hristyanlarla Yahudiler yarışıyor, "biz kaldıralım, biz kaldıralım" diyorlar. Bir meraklı, Yahudilere

deriyor. "Yahu, deniz, Hitler ölmüş, size bu kadar fenalık etmiş, ezmüş, öldürmüş, niye merasime yapmak için bu kadar ısrar ediyorsunuz?" Yahudi de cevap vermiş. Hristyalilikte bir itikat vardır, dine göre ölenlerin dirilip bir daha yazayacaklarını iddia ederler. Bunun hakikaten böyle olup olmadığını bilmiyoruz, fakat yahudilikte böyle bir itikat yoktur. Olmadığına göre yahudi adetleri mucibince Hitleri gömmek ister ki, bir daha dirilmek korkusu olmasın. ... Masul hikâyeye beğendin mi?

Selçukcuğum, evimizi bir görme. Hotel gibi oldu, her odada müşteri var, sofra kalabalık mı kalabalık, her kufadan ses çıkıyor. Bu kadar canlılık evimizde çoktan beri görülmemişti. Sare hanım ağustos böceği gibi durmadan auluyor, konuşuyor, gülmüyor. Ayşe de sık sık geliyor. Düğün evi gibi bir şey oldu. Fena değil, biraz değişiklik oluyor. Camunun sekmesi birşey

bastırıyor. Yahu sakasın Paşabahçe deyim. Bakalım doktorla ne konuş-tular, inşallah işini becerirler de ben de bir kaç gün yau gelirim. Şimdi hep köyü sayıklıyorum, ve orada geçireceğim tembel hayat gözümün önünde canlanılcıca sevin-yorum. Oh! Surt üstü yat! Ne bürö var, ne iş var, ne vade didim mek var, ve üstelik de çiçek ucuz var! Dünyanın en güzel tasavvurları değil midir. Alde bir kitap oku, uyukla, oku uyukla, ye, otur, yat! Böyle bir kürden sonra valde hanım 30 kilo olarak selme dönüyor, değil mi? Selçukcuğum, ata biniyor musun? Hayvanlarla meşgul oluyormusun? Köpeklerle ahpablık ediyormusun? Bunların hepsi yaz sefası, ne güzel şey. Allah aşkına, orada yaz var mı? Onu merak ediyorum!! Yoksa orada da bir mağaralarımı aradı-yor. Monoton, param olmaydı sana

kitap alıp gönderecektim. Fakat cebim pek deliktir. Ancak ay başında sana gönderebilirim. İnşallah, iyi bir şey bulurum da senin de hoşuna gider. Öğle zili caldı, içinde min ki de zurladı. Artık oturup yemeğini yiyeyim de sonra devam ederim. Mevduh Bey karısında daktilo luk ediyor, tak tak... tak tak tak... a böre yazıyor! Ben de keyf edip, kızma yazıyorum. Görüyorsun ya dünyanın halini. Beyler matnada yazıyor, hanımlar da husus mektuplarını çiziktiriyorlar!

Betulla Ayşe ne yapıyorlar? Keyfleri nasıl? Gözleri de ne görüyor, olamaz mı? Hala min kızın pek merak ediyorum. Güzel bir çocuk olduğuna söylüyorsun, güzel olduğun kadar da akıllı mıdır? Sen bebek oynadığını pek severdin, onu da da oynuyor musun?

Aman Selçukcuğum, hanım gitmem lüzümü, yoksa bir kaza

olacak. Bana misale. Olsun mu? Hafifledim geldim. Seher kızım, Bayan öğretmen sana kızıyor. Mektuplarını Fransızca yazma diyor! Hatta senin yerinde olsaydım, ona da bir mektup yazardım. Henüz o me-mun olundu, hem de sen Fransızca-yı ilersletmenin carasını elde etmiş olurdun.

Maintenant, je continue en Français, pour que tu sois obligée de me répondre dans cette langue. M. Elé Osman Seyla vient de me quitter, elle m'a apporté une photo-graphie qu'une photographe ambulante avait prise. Je te l'envoie pour me rappeler à toi. J'espère que tu ne me trouveras pas trop laide! Il me semble que c'est une image découpée d'un des numéros de Marie-Claire et je ressemble beaucoup à ces Marie-Claire, en série, qui illustrent les articles où l'on donne des conseils sur la façon de poser les pieds sur le

sol ou bien la manière de tenir un sac! As-tu compris tout ce que je te raconte là! Si tu n'arrives pas à déchiffrer ces lignes, demande à Betül de t'aider. Ta tante m'a annoncé à l'instant que les docteurs me donneraient au moins 1 mois et demi de congé. J'en suis ravie car j'aurai ainsi l'occasion de te voir bientôt. Mon lahama, j'ai beaucoup parlé, beaucoup écrit, il est temps que je travaille un peu, sinon on ne prendra! Dis à ta tante que je l'embrasse et à Betül et à Ayşe aussi. Et toi mon petit, je t'embrasse bien fort autant que je t'aime. Beris. moi longuement, parlons de ta vie là-bas.

A bientôt et mille baisers affectueux de Ta maman Atiye

Güzel Kızım,

Hamaratlığıma (*çalışkanlığım*) ne dersin? Artık 2 günde bir yazmağa başladım O kadar hoş bir kağıd buldum ki dayanamadım. Kalem su gibi üzerinden akıyor, ne güzel. Pazar günü sana yazdığım vakit içimde öyle bir sıkıntı vardı ki patlıyordum. Sebebini (*nedenini*) bir türlü anlıyamadığım bu sıkıntıyı düşünürken, yer sarsıldı. Meğer ben “sismographe” aleti gibi, veya hayvanlar gibi zelzeleyi (*depremi*) hissettim. Gece de öyle bir fırtına koptu ki dünya çöküyor zannettim. Şimşekler ardarda çakıyor, gök gürlüyor, rüzgar esiyor, her şey korkunç ve gayri tabii (*anormal*) görünüyordu. Dün de yine bir tufan oldu gözüm, gayri ihtiyari (*istemsizce*) denizde Nuhun gemisini aradı. Mamafi (*durum böyleyken*) ne Nuh göründü, ne de su-lar yükselerek dünyayı boğdu! Zelzelede (*20.Haziran’da Adapazarı-Hendek’de 6,6 büyüklüğündeki deprem olur*). ne yaptınız? Korktun mu? Bereket versin ki (*neyse ki*) sizin taraflarda bir tahribat (*yıkım*) yapmadı. Mamafi (*durum böyleyken*) epey üzüldüm ve aklım sizlerde kaldı. Bugünkü gazetelerde yalnız **Hendek-Adapazarı** mıntıkasında (*bölgesinde*) felaket halini aldığını okudum, ve yine açıkta kalan, enkaz altında ölen yüzlerce insanı düşünerek sinirlerim bozuldu.

Bu yaz galiba güneş yüzü görmeyeceğiz. Yine gökyüzü kurşuni ve o kurşuni rengin ağırlığı insanları eziyor. **Selçukcuğum** ne fena bir anneyim değil mi? Sana hiç eğlenceli bir şey yazamıyorum. Mamafi (*bununla birlikte*) bu gün bir hikaye duydum, onu nakledeyim de (*aktarayım da*) biraz bastıracağım kasvetin (sıkıntının) altında seni ezmeyim!

“Hitler ölmüş ve cenazesini kaldırmak mevzu bahis (*söz konusu*) iken Hristiyanlarla Yahudiler yarışırcasına “biz kaldıralım, biz kaldıralım” demişler. Bir meraklı Yahudilere sormuş “yahu demiş, Hitler size bu kadar fenalık etmiş, ezmiş, öldürmüş, niye merasim (*tören*) yapmakta bu kadar ısrar ediyorsunuz?” Yahudi de cevap vermiş “Hristiyanlıkta bir itikat (*inanış*) vardır, dine göre, ölenlerin dirilip bir daha yaşayacaklarını iddia ederler. Bunun hakikaten (*gerçekten*) böyle olup olmadığını bilmiyoruz, fakat yahudilikte böyle bir itikat yoktur. Olmadığına göre yahudi adetleri mucibince (*gereğince*) Hitleri gömmek isteriz ki, bir daha dirilmek korkusu olmasın.”.. Nasıl hikayeyi beğendin mi?

Selçukcuğum, evimizi (*kaldıkları yalı*) bir görme. Hotel gibi oldu, her odada müşteri var, sofralar kalabalık mı kalabalık her kafadan ses çıkıyor. Bu kadar canlılık evimizde çoktan beri görülmemiştir. **Sare Hanım** (*ev sahibi Leyla ve kardeşi Münevver’in teyzesi*) ağustos böceği gibi durmadan anlatıyor, konuşuyor, gülüyor. **Ayşe** de (*Sare hanımın evlenmek üzere olan kızı*) sık sık geliyor. Düğün evi gibi bir şey oldu. Fena değil, biraz değişiklik oluyor. Canımın sıkıntısını biraz bastırıyor. Yarın akşam **Paşabahçe**deyim. Bakalım doktorla ne konuştular, inşallah işimi becerirler de ben de birkaç gün yan gelirim. Şimdi hep köyü sayıklıyorum ve orada geçireceğim tembel hayat gözümün önünde canlandıkça seviniyorum. Oh! Sırt üstü yat! Ne büro var, ne iş var, ne evde didinmek var, ve üstelik de çilek reğeli var! Dünyanın en güzel tasavvurları (*düşünceleri*) değil midir? Elde bir kitap oku, uyukla, ye, otur, yat! Böyle bir kürden sonra valde (*anne*) hanım 90 kilo olarak şehire dönüyor, değil mi? **Selçukcuğum** ata biniyor musun? Hayvanlarla meşgul oluyor musun (*ilgileniyor musun*)? Köpeklerle ahpablık (*arkadaşlık*) ediyor musun? Bunların hepsi yaz sefası (*keyfi*), ne güzel şey. Allahaşkına, orada yaz var mı? Onu merak ediyorum!! Yoksa orası da kış manzaraları mı arz ediyor (*gösteriyor*).

Nonoşum, param olsaydı sana kitap alıp gönderecektim. Fakat cebim pek deliktir. Ancak ay başında sana gönderebilirim. İnşallah, iyi bir şey bulurum da senin de hoşuna gider. Öğle zili çaldı, mideminki de zırladı. (*Mektubu iş yerinde yazmaktadır*.) Artık oturup yemeğimi yiyeyim de sonra devam ederim. Memduh Bey karşımda daktiloluk ediyor, tak tak.. Tak tak tak... A bire (*habire: durmadan*) yazıyor. Ben de keyf edip, kızıma yazıyorum. Görüyorsun ya dünyanın halini: Beyler makinada yazar, hanımlar da hususi (*özel*) mektuplarını çiziktirirler!

Betûlle Ayşe ne yapıyorlar? Keyfleri nasıl? Gözlerinden öpersin, olmaz mı? Halanın (**Şevket Halası**) kızını (*korumasına aldığı 5 yaşındaki Saba-hat*) pek merak ediyorum. Güzel bir çocuk olduğunu söylüyorsun, güzel olduğu kadar da akıllı mıdır? Sen bebek oynamasını pek seversin, onunla da oynuyor musun?

Aman **Selçukcuğum** ...haneye (*tuvalette*) gitmem lazım (*gerek*), yoksa bir kaza olacak. Bana müsaade (*izin*). Olur mu? Hafifledim geldim.

Şeker kızım, bayan öğretmen sana kızıyor. Mektuplarını Fransızca yazsın diyor! Hatta senin yerinde olsaydım ona da bir mektup yazardım. Hem o memnun olurdu, hem de sen Fransızca'yı ilerletmenin çaresini elde etmiş olurdun.

23.Haziran.1943

Atiye Yengem ve Ülker Halamın İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki Selçuk Halama yazdıkları mektup

23.7.1943 (Tarih yanlış 23.6.1943 olacak)

Sevgili **Selçukcuğum**

Selçukcuğum sana mektup yazamadığım için kusura bakma. Nasılsın şekerim. Sen sıkılıyor musun? Bu mektubu 3 üncü defadır yazıyorum, hep olmuyor. Bunu yazarken annen burada, oturuyoruz. Annen hikaye anlatıyor. Annen ay başında geliyor, sana müjde. Sen de bana mektupta müjde ver. **Selçukcuğum** nasılsın, neyle meşgul oluyorsun (*oyalanıyorsun*)? Biz burada sıkılıyoruz, artık ne top oynuyoruz, ne de salıncak sallanıyoruz, sıkılıp duruyoruz. Maalesef köye de gelemiyoruz. Anneannem (**Aliye Ninem**) bittten korkuyor, ondan gelemiyoruz (*o sıralar Tifüs salgını olduğu için korkuyor*). Teyzeannem (*annesinin yani Naime Babaannemin teyzesi Şevket Meker*), **Betül**, **Ayşe** ablalarım nasıllar? Kusura bakmasınlar mektup yazamadım. Evdekiler, büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden, senin de, beraber öperler. Zinneti anne (!) nasıl, sağ mı? Beni tanıyanlara selam. Tatu'ya ve küçüğün ismini unuttum, atlara hepsine selam söyle. **Selçukcuğum** mektubumu kesiyorum. Teyzeannemin ellerinden, **Ayşe** ve **Betül** ablamın gözlelerinden öperim. Senin yanaklarından, burnundan öperim.

Seninki **Ülker Erdem**

Merhaba **Selçuk** hanım,

Bu sabah bir mektup gönderdim, ama bu akşam da sana bu mektupla bir öpücük göndermekten kendimi men edemedim (*engelleyemedim*).

Ülkerin öyle bir kalemi var ki yazımı gör de anla! Fazla yazamıyacağım ama müjdem veririm! Doktor bana 25 gün için izin verecek. Ondan sonra yine 25 gün daha uzatacak. Beğendin mi? Bunun şerefine seni öperim canım.

Annen **Atiye**

(**Atiye Yengem** çok yorgundur, sağlığı da yorgunluğuna bağlı olarak çok iyi değildir. Doktor raporuyla işten izin alıp köye kızının yanına gidip dinlenmeyi arzular.)

Merhaba **Selçuk** hanım,

Bu sabah bir mektup gönderdim, ama bu akşam da sana bu mektupla bir öpücük göndermekten kendimi men edemedim. Ülkerin öyle bir kalemi var ki yazımı gör de anla! Fazla yazamıyacağım ama müjdem veririm. Doktor bana 25 gün için izin verecek, ondan sonra yine 25 gün daha uzatacak. Beğendin mi? Bunun şerefine seni öperim canım.

Annen
Atiye

1943

Paşabahçe İstanbul

Yaz tatilini *Paşabahçe*'de geçiren **Ülker Halam** ve **Ergun Amcam**, kuzinleri **Melek**'le

Ülker Halam
(12 yaşında)

Ergun Amcam
(10 yaşında)

Melek
(5 yaşında)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Canım Selçukçüm,

Bu ne güzelliğe, ne şirirliktir boyu-
Resimlerine çok sevindim, gururla herke-
ze gösteriyorum. Kâfir sinema yıldızlarına
benzermişsin! Ne sairane pozlar bulmuş-
sun. Zaten ay mektubuna bakıp 40
schafelik süri yazmaya hevesli oldu-
ğuna göre, sasmamanı icab eder, değil
mi? Selçukçuğum, salı niye sür ve-
yaz yazmıyorum? Edebiyata meraklı-
sın, güzel yazıları sever anlarsın,
niçün yazmaya tecrübe etmezsin?
Bu sahada istidadın denersen
nasıl olur? Estidad durup durur-
ken meydana çıkmaz, onu islet-
mekle, ijerine düşmekle gelişir, olgun-
laşır. İşte duyguları, hassas ve
güzelliği seven insanların mutlaka
hayatın çirkini taraflarından
kademak için, bir sanata meyil
etmeleri lazımdır. O sanat ne
olursa olsun, bir çok ibakileri
hissettirir. İnsan onunla
diğer derdleri unuttur, senin de

stardığın bir sanata kendini vermen
çok istendim. Bilirsin ki müzik
için çok ısrar etmiştim, olmalı,
bir az kendi kabaklıtım, bir çok da
hâdiselerin gelisi bu arzuma
manı oldu. Fâkate başka bir
şey yapınaman için sebep tşkil
etmez, değil mi kızım? Bir insan
için, duygularını her hangi bir
şekilde ifade etme ihtiyacıdır,
güzel bir tarzda duygularını
meydana varabilirden ne
mutlu sana. Şimdi sen beni
gözünün önüne getir, iyi bir müzisyen
olsaydın, veya bir edip, bir
ressam olsaydın, ne kadar aya-
lanırdım, değil mi? Halbuki
bütün hissettiklerim, içimde
kalmaya mahkûm olduğum için
adeta rahatsız oluyorum, ifade
şekli bulamadığım için, üzünüm,
nerem, hüznüm hepri bana
kalıyor, hoşaltanıyorum. Selçuk-
çuğum, güzel kızım benim gibi
olma, emi? Hayat, her zaman

güzel değildir, aakle tarafları
çoktur; o zamanlar insan ya-
lanacak bir şey arar, bulamazsa
çok fena olur! Şimdi güzel yazsam,
düşündüklerimin hemen hepini
kağıda geçirmekle hafiflerdim,
yahtut iyi müzik yazsam, piyano-
nın karsısında kendimi unu-
turdum, değil mi?
Güzel kızım zevceliğine
hâlen nihayet verdi, ona şükret,
yoksa Allah bilis dâlis çok uzun
türecek! Telefon etti, gözlerinden
şırıyor, sana mektup yazacağını
da söylüyor. Bak şimdi sana
müjde var. Geçen gün Pasabeke-
ye gittim, Hada Doktorla tanıştıkla-
rım da ona gittim ve bana
"şimdilik" kaydıla 30 gün izin
verdi. Artık iyekinde yanı
ay başından sonra kavuşacağım.
Yahuz köye gitmeden, Fazıya
gidip, Bedet aşabeyine rica
etceğim, damaklarımm Tamiir
etsin. Tamiir altan ciletetken

İmra verdim köye. Nasıl program.
İyi değil mi? On dan sonra sinemle
yazılıp keyfedeceğiz. Sizler İngiliz-
misafirlerini geldi mi? Nasıl aporle-
diniz? Memnun kaldılar mı?
How do you do? dedin mi. Aman
Selçukçuğum geçen akşam çok güldüm.
Ulkerle argum, senin öğrettiğin
şarkıları söylüyorlar, "Argentina",
"Night in Rio" v.s., v.s. Pek
hoş oluyor, söyledikleri kelimeler
bir acıdır şekil alıyor, İngilizce
olduğu anlaşıyor, ama ne
söyledikleri hiç anlaşılmıyor!
Pek güldüm! Acemi hocanın
Talebeleri çok istidadlı!
Nonosum, stylonda münce hep
kalmamış, ben de kalem kaldım.
Kalemlerim de fena, onun için yazm
pek acıdır bir hal aldı. Kurura
hakma, olur mu? Sen kavalara
merak ediyordum, sana yazdığım
mektuplara almışsındır, onun
için geçen haftanın "mteorlogique"
vayıtını izah kalmıyacağım.
İkizimdir artık yaz geldi. Güneş

alabiliğine parlıyor, otalık sıcak
ve güzel. Daha denize girmedim,
zaten köye gidip biraz şımanla-
madıktan sonra girmek niyetinde
değilim. Vakara deriz çok cazib, beni
pek çekiyor, ama hasta olmaktan
korkuyorum, onun için resle uale
beklenmeli tercih ediyorum. Gözüm
mü, ne sabirli olduğummu. Uyice
şımanlamaya niyet ettim. Sakin
beni dövme 52 kiloya düşmüşüm.
Onun için hâlen söyle, Ağobin
kızı gibi beni beslemeyi göze
alsın. Olur mu? Ha! Selçukçuğum
onu da söyleyim de merakım
geçsin. Saygılarımm sebebi
sinirlerim bozukluğum inis
dım Doktor iyice muayene ettikten
sonra buna karar verdi. Onun
için merak etme. İyi yer içeren
sinirlerim dinlenirle yakında
bir şeyim kalmaz. Cigerlerim,
kaldım sağlam imiş.
Aman Kızım, sana yine
ne yazm mektup yazdım,
kendim de yazıyorum. Ne de

çok anlatacaklarım varmış!
Sana hareket etmeden önce
daha yazarm, elbet. Bir de hareketin
den önce telegraf çekerim, gelir beni
karşılarım olur mu? O günün
göze bekliyorum! Hâlenim ellerinden
öperim, Ayşe, Betül, Papatyanım da
gözlerinden öperim. Senin de
burnunu, gözlerini, yanaklarını
hasretle öperim, canım kız-
leyke barmış, benim abla ve
bütün Tamiirler gözlerinden
pus eylerler.
Seni seven
Atiye
Hasiye: Ders geliyor musun?

Atiye Yengem, kocası **Emin Âli Eymür**'ün **28.Nisan.1942**'de ani ölü-
münden sonra yaşadıklarından ötürü çok yorgundur. Bir yandan ekono-
mik sıkıntılar, bir yandan oradan oraya taşınmalar, bir yandan 16 yaşında-
ki kızını okutma ve doğru yetiştirme çabası, bir yandan da çalışma hayatı
sinir sistemini bozmuş ve çok zayıflamıştır. Kocasının ablası **Şevket Me-
ker** ve Kızının yanına, **Kovalıca** 'ya gidip dinlenmek, kendini toparlamak
ihtiyacındadır. Doktordan rapor alıp iş yerinden izin alacaktır. Bu konuda
da kocasının diğer ablası **Aliye Ninem** ona yardımcı olacaktır.

Atiye Yengem hangi dalı olursa olsun sanatın insan ruhu için gerekli ol-
duğuna inanır. Müzikle, resimle, yazıyla uğraşmak kişiyi hem oyalayacak,
hem de duygularını dışa vurmakta yardımcı olacağı için hayata karşı daha
güçlü kılacaktır. Bu inancını kızına da öğütler. **Selçuk Halam** baleyi has-
talığından ötürü ilkokul 3.sınıfta, piyano çalmayı da Babasının ölümünden
sonra yaşadıkları ekonomik sıkıntılardan ötürü bırakmak zorunda kalmış-
tır. Ama **Atiye Yengem**'e göre yine de kendini ifade etmede yazı yazmak
gibi başka yollar denemelidir.

25.Haziran.1943 (2)

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Canım **Selçuğum**

Bu ne güzellik, ne şirinlik böyle. Resimlerine çok sevindim gururla herkese gösteriyorum. Kâfir (*sevilen birine takılmak için söylenir*) sinema yıldızlarına benzemişsin! Ne şairane pozlar bulmuşsun. Zaten ay mehtabına bakıp 40 sahifelik şiir yazmaya hevesli (*istekli*) olduğuna göre şaşmamam i-cab eder (*gerekir*) değil mi? **Selçukcuğum**, sahi niye şiir veya yazı yazmıyorsun. Edebiyata meraklısın, güzel yazıları sever, anlarsın, niçin yazmağa tecrübe etmezsin (*denemezsin*). Bu sahada (*alanda*) istidadını (*yeteneğini*) denesen nasıl olur? İstidad (*yetenek*) durup dururken meydana (*ortaya*) çıkmaz, onu işletmekle, üzerine düşmekle gelişir, olgunlaşır. İnce duygular, hassas (*duyarlı*) ve güzelliği seven insanların, mutlaka hayatın çirkin taraflarından kaçmak için bir sanata meyil etmeleri (*ilgilenmeleri*) lazımdır (*gerekir*), O sanat ne olursa olsun bir çok eksikleri hissettirmez. İnsan onunla diğer dertleri unuttur; senin de sevdiğin bir sanata kendini vermeni çok isterdim. Bilirsin ki müzik için çok ısrar etmiştim, olmadı, biraz kendi kabahatin (*kusurun*), bir çok da hadiselerin (*olayların: ekonomik sıkıntılar*) gelişi bu arzuma mani (*engel*) oldu. Fakat başka bir şey yapmaman için sebep (*neden*) teşkil *etmez (oluşturmaz)*, değil mi kızım? Bir insan için duygularını herhangi bir şekilde ifade etmek (*anlatmak*) ihtiyaçtır (*gereksinimdir*); güzel bir tarzda duyduklarını meydana (*ortaya*) vurabilirsen ne mutlu sana. Şimdi sen beni gözünün önüne getir, iyi bir müzisyen olsaydım, veya bir edip (yazar), bir ressam olsaydım, ne kadar oyalanırdım değil mi? Halbuki bütün hissettiklerim içimde kalmağa mahkum olduğu için adeta rahatsız oluyorum; ifade şekli (*anlatım yolu*) bulamadığım için üzüntüm, neşem, hüznüm hepsi bana kalıyor, boşaltamıyorum. **Selçukcuğum**, güzel kızım benim gibi olma, emi? Hayat her zaman güzel değildir, acıklı tarafları çoktur. O zamanlar insan oyalanacak bir şey arar, bulamazsa çok fena olur. Şimdi güzel yazsam düşündüklerimin hemen hepsini kağıda geçirmekle hafiflerdim. Yahut iyi müzik yapsam, piyanonun karşısında kendimi unutturdum, değil mi?

Güzel kızım gevezeliğime halan (*Aliye Halası*) nihayet (*son*) verdi, ona şükret, yoksa allah bilir daha çok uzun sürecekti! Telefon etti, gözlerinden öpüyor, sana mektup yazacağını da söylüyor. Bak şimdi sana müjdem var. Geçen gün **Paşabahçe**'ye gittim, orada doktorla tanıştırdılar, dün de ona gittim ve bana "şimdilik" kaydile 30 gün izin verdi. Artık yakında yani ay başından sonra kavuşacağız. Yalnız köye gitmeden **Fazu**ya (*Fazilet Gorbon*) gidip, **Bedii Ağabeyine** (*Betûl Gorbon'un kocası Dr.Bedii Gorbon*) rica edeceğim, damarlarımı tamir etsin. Tamirattan çıktıktan sonra ver elini köye. Nasıl program iyi değil mi? Ondan sonra seninle yan gelip keyfedeceğiz. Sizin İngiliz misafirleriniz geldi mi? Nasıl ağırladınız? Memnun kaldılar mı? How do you do? Dedin mi. Aman **Selçukcuğum** geçen akşam çok güldüm, **Ülkerle Ergun**, senin öğrettiğin şarkıları söylüyorlar; "Argentina", "Nicht in Rio" v.s. v.s. Pek hoş oluyor, söyledikleri kelimeler bir acaip şekil alıyor, ingilizce olduğu anlaşılıyor, ama ne söyledikleri hiç anlaşılmıyor! Çok güldüm. Acemi hocanın talebeleri (*öğrencileri*) çok istidadlı (*yetenekli*)!

Nonoşum, stylomda (*dolma kalemimde*) mürekkep kalmamış, ben de kaleme kaldım. Kalemlerim de fena, onun için yazım pek acaib bir hal aldı. Kusura bakma olur mu? Sen havaları merak ediyordun, sana yazdığım mektupları almışsındır, onun için geçen haftanın "meteorologique" vaziyetini izaha (*açıklamaya*) kalkmıyacağım. İki gündür artık yaz geldi. Güneş alabildiğine parlıyor, ortalık sıcak ve güzel. Daha denize girmedim, zaten köye gidip biraz şişmanlamadıktan sonra girmek niyetinde değilim. Vakıa (*gerçi*) deniz çok cazip, beni pek çekiyor, ama hasta olmaktan korkuyorum, onun için uslu uslu beklemeği tercih ediyorum (*yeğliyorum*), gördün mü, ne sabırlı olduğumu! İyicene şişmanlamağa niyet ettim. Sakın beni dövme 52 kiloya düşmüşüm. Onun için halana söyle (*Şevket Halası*), Agobun kazı gibi beni beslemeği göze alsın. Olur mu? Ha! **Selçukcuğum** onu da söyleyim de merakın geçsin. Zayıflamamın sebebi sinirlerimin bozukluğu imiş. Dün Doktor iyice muayene ettikten sonra buna karar verdi. Onun için merak etme. İyi yer içersem, sinirlerim dinlenirse yakında bir şeyim kalmaz. Ciğerlerim,kalbim sağlam imiş.

Aman Kızım, sana yine ne uzun mektup yazdım, kendim de şaşıyorum. Ne de çok anlatacaklarım varmış!

Sana hareket etmeden (*yola çıkmadan*) daha yazarım elbet, bir de hareketimden evvel (*önce*) telgraf çekerim, gelir beni karşılaresın olur mu? O günü 4 gözle bekliyorum. Halanın (*Şevket Halası*) ellerinden öperim, **Ayşe, Betûl**, Papatyanın da (*Halanın sahiplendiği Sabahat*) gözlerinden öperim. Senin de burnunu, gözlerini, yanaklarını hasretle öperim canım kız. **Leyla hanımlar, Mimi ablan** ve bütün tanıyanlar gözlerinden öperler.

Haşiye (*dipnot*): Ders çalışıyor musun?

Seni seven **Atiye**

27-28.Haziran.1943 (2)
Selçuk Halamın Kovalıca Köyü'nden, İstanbul'daki Annesine yazdığı mektup

Kovalca 27.6.1943

Sevgili anneciğim,

Mektubunu Cuma günü aldım. Fakat cevabını şimdi yazıyorum. Kusurumu affet nonoşum. Malum ya bizde her gün ***Bozüyüğe*** inen olmuyor. Yarın **Betûl** (***Şevket Halasının küçük kızı Betûl Meker-Gorbon***) inecek. Sebebi de bizim (Kula) nın tayının yaralanması. Zavallı hayvan dün arkada harmanlıkta koşarken tellere takılmış, göğsünden büyük bir et parçası kalkmış. Öyle şeker bir tay ki sorma! İsmi de! İllusion! Doğru yazdım mı bil-mem. İnşallah doğrudur.

Sevgilim, halamdan (***Aliye Halası***) aldığın iznin 1-1,5 ay olması haberi beni ne kadar sevindirdi tasavvur edemezsin (*düşünemezsin*). İnşallah ar-tık buraya gelirsın de hepimiz sana kavuşuruz, sen de şişmanlarsın.

Dear mamy, galiba sen benim resimli mektubumu almadın. Zaten alamazdın ya! Az vakit geçmişti. Bakalım yarın senden mektup gelecek mi? Bu mektubundaki resim çok hoşuma gitti. Çok merci. Bu ne ciddiyet a anneciğim? Seni görenler korkacaklar. Hiç yanına falan bakmıyorsun. İnsan re-sim çekilince biraz sırttır. Sen niye sırtımadın şekerim? Ben sana yolladığım resimde pişmiş kelle gibi sırttım. Yolda resmimi çekerlerse diye talim et-tim (*alıştırma yaptım*). İyi mi? Bana kızdın mı nonoşum? Bilirim sen öyle şeylere kızmazsın.

Anneciğim, sana halamın (***Şevket Halası***) kızından (*5 yaşındaki Sabahat*) un pen (*fransızca: bir kalem, kısaca anlamında*) bahsedeyim (söz e-deyim). Çok akıllı bir kız. Bir öğretileni hemen öğreniyor. Mesela ağzı kapalı yemek yemesini, ağzını şaplatmamasını, efendim demesini, bir kere söylemeyle öğrendi. Ah anne öyle sarışın ibrişim ki (*sarı, ipek gibi*). Bu günlerde biraz şişmanladı da. Yanakları al al oldu. Pek cici şey. Geldiğin za-man görürsün. Halam ona yeni yeni şeyler yaptı. Geldiği zaman hiçbir şeyi yokmuş zavallı kızın.

Anneciğim geçen akşam düğüne gittim. Ama adı düğün. Aslı şöyle bir eğlence. Hani sana bir gelin getirdiğimizi yazmıştım. İşte o kızın düğünü. A-ma asıl düğün Çarşamba günü olacakmış. Ben sana kızın köyünü Kami yazdım galiba. Eğer öyleyse aslı Rahmiye. Kusurumun affını diler, saygılarımı sunarım. Geçen akşamki düğünde 1,5 ğa (*01.30*) kadar oyun oynadılar. Çerkez oyunu. Ben oynamadım. Asıl düğünde oynayacağım. İsmet beye (!) söylemeği unutma!!!

28.6.1943

Sana bu mektubu gece başladım sabah bitiriyorum o mektubu. Dün gece **Betûl** hanım hazretleri Bozüyüğe inmekten vazgeçtiler. Tabii senin mek-tup da Salı gününe yani yarına kaldı. Onun için mektubu şimdi ikmal buyuruyorum (*bitiriyorum*).

Anneciğim bu sabahtan itibaren derse başladım. Şimdilik günde 1 saat. İyi mi? İlk evvela (*önce*) Geometri. Sonra Kimya, Fizik, Cebir. Nasıl? Hepsı sırayla.

Şimdi **Sebahat** geldi. “Seçuk abla bağlaymısın” dedi. Kurdelesini bağlamamı istiyor. Bağladım. “Bi güzel, bi güzel, bi güzel oldum ki” diyor. Çok komik kız. Bizi bazen gülmekten katıltıyor. Şivesi daha – şimdi gene geldi. Saçı bozulmuş. Düzelltim – düzelmedi. Çok hoş konuşuyor.

Anneciğim, şimdi sana bütün gün ne yaptığımızdan bahsedeyim. Sabahleyin 7 ile 7,5 arasında kalkıyorum. Daha ziyade (*çok*) 7 yi 10 geçe. Belki inanmazsın ama! Neyse! Sonra kahvaltı ediyoruz. Öyle zengin kahvaltı ki! Senin de ağzına layık. Kahvaltı esnasında radyo dinliyoruz. Çok hoş olu-yor. Sen de gel de sen de dinle. Ha, unutuyordum. Dün sabah ***Manon Lesko*** operasını dinledik. Fransızca olarak. Evelki gün de -doğrumu yazdım? – ***Per Gunt***’unu ve ***Norveç danslarını*** dinledik. Hemen hatırıma sen geldin. Kulakların çınladı mı? Hani ben dans dersi aldığım zaman bir müsa-merede (*gösteride*) (dance L’ours) u oynamıştık. İşte Norveç dansları da oymuş. Ne memnun oldum bilsen!

Nerede kalmıştım? Evet aklıma geldi. Kahvaltıdan sonra **Betûlla** koltuklara kurulup güneş banyosu yapıyoruz. 11 e doğru çoban geliyor. Biraz da onu seyirle (*izleyerek*) vakit geçiyor. 1 e (*13.00*) doğru yemek yiyoruz. Çoğu zaman 4 e 4,5 ğa (*16.00-16.30*) kadar şekerleme yapıyoruz. **Betûl** hergün yatıyor. Ben, arada sırada. Sonra gene oturup ya kitap okuyoruz, ya da sersem sepelek dolaniyoruz. Sana bir şey söyliyeyim mi? Buraya

27-28.Haziran.1943 (3)

Selçuk Halamın Kovalıca Köyü’nden, İstanbul’daki Annesine yazdığı mektup

geleli belki 15 kitap okudum. Nasıl? Dün (*Ariel*) i bitirdim. Çok hoşuma gitti. Bana biraz *Shelley* (yazar) hakkında izahat (bilgi) versene ne olur. Ama sakın benimle alay etme olur mu nonoş annem?

Anneciğim, senden bir şey rica edeceğim. Sen aybaşında bana bir kitap yollayacağını söylüyorsun. Ne olur *Yağmurlar Gelince – Hint Rüyası*. Filmi de oynadı ama ben görmedim – yi yolla. Çok güzelmiş.

Şimdi gene günlük rapora geçiyorum. Saat 6 da (16.00) caz dinliyoruz. Sonra yarım veya bir saat voleybol oynuyoruz. -Filesiz falan- Saat 8 (20.00) bizim çeşmebaşı sohbeti saatimizdir. **Ayşe**yle ben o saatte mutlaka çeşmebaşı kızlarla konuşuruz. Çünkü çeşmenin en kalabalık saati o saat. Sonra biraz geziyoruz. Anca 9-9.5 ğa (21.00-21.30) doğru yemek yiyoruz. Sonra **Betûl** yatıyor. Biz de bazen **Ayşe**’yle bahçede otururuz. Geçenlerde bir akşam Eyüp ağabeylere gittik. Tombala oynadık. Ama ben sade kasadarlık ettim. Çünkü böyle oyunlarda bilirsin ki şansım yoktur. İşte böyle Mehmet ağa. Sizin ev bizim eve yakın. Sizin tarla bizim tarla yanında. Senin karı öldü benim koca. Sen bu hikayeyi bilir misin? Herhalde bilirsin. Çünkü oldukça meşhurdur (*ünlüdür*).

Anneciğim halama (*Aliye halası*) gittin tabii. Ne vakit geliyorsun? Bize telgrafla bildir de seni almağa gelelim.

Halam (*Aliye Halası*) **Emire** ve **Naime ablam** (*Kuzinleri. Naime Babaannem ve kardeşi Emire Teyzeannem*), Eniştelерim (**Nihat Dedem** ve **Emire Beler**’in kocası **Sıtkı Eniştem**), çocuklar, **Fazular** (*Fazilet Gorbón’lar*) nasıllar? Galiba **Fazu** 10 gün için Bursa’ya gitmiş değil mi? Halama söyle de bana mektup yazıversin. Benim mektuba hala cevap gelmedi. Yoksa almadılar mı? Geçen mektubumda da sana sormuştum. Biliyorum. Bunadığımı zannetme..

İşte anneciğim, bizim koca eşek geldi. Sürünün çan sesleri de duyuluyor. Saat 11 e 10 var . Galatasaray gol var. Çoban Ramizin de sesi işitildi. Anneciğim sana 8 sahifelik bir mektup yazdım. İlk yazmağa başladığım zaman 4 sahifeyi dolduracağımdan şüpheliydim. Bak 9 a bile geçtim. Ama şimdi hazine de sermaye kalmadı.

Herkesten sana kucak kucak selam. Tatu, cip, Metres, İldiko, Kula, Gugıllı, Derviş, Çakal, Deli, İllusion, Karabaş, Toraman, Alaca (hayvanlar) ellerinden pus ederler (*öperler*). Kızdın mı nonoşkom? Kızma şekerim. Anneciğim şimdi halam (*Şevket halası*) senden bir şey rica ediyor. Gelirken eğer parası varsa benim kızıma (*Sabahata*) çok pahallı olmamak şartıyla (*koşuluyla*) japon mağazasından bir bebek alsın diyor. Ben gelince parasını veririm diyor. Kızın bebek gelecek diye sevinmesini sorma.

Anneciğim, şimdilik allaha ismarladık. Ben de ellerinden, yanaklarından milyonlarca defa, hasretle (özlemle) öperim sevgilim.

seni seven kızın **S.Eymür**

H. (*dipnot*) Kağıdımın, yazımın, zarfın kusurunu affet. Daha iyisini yarın *Bozüyükte* bulursam alacağım. (Yazının da güzelini bulursam)

Anneciğim, senden bir şey daha rica edeceğim. Hani ben sana gitmeden evvel, **Ayşe**yle benim yolda çektikleri bir resmin kağıdını vermiştim. Onu yaptırdın mı? Yaptırmadıysan bize 2 tane yaptırır ne olur? **Ayşe** çok merak ediyor. Şimdiden merci.

Karakaçan çetesi reisi

Ölüm tehlikesi var.

Bizim Ramizin eşiği, güzel değil mi? Yakında sıpa sahibi olacağız. İnşallah

Emire (Belir) Teyzeannem
(Naime Babaannemin kardeşi)

**Naime
Babaannem**

**Nihat
Dedem**

**1.Temmuz
1943**

Beykoz

İstanbul

Melek Belir (Emire Teyzeannemin kızı)

Babam

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Galata, 2 Temmuz 43

Canım Kız,

Biri uzun biri kısa iki mektup
bunu cevaplayabilir miyim hiç.
Dün yazdığım halde, bu güne tükür
stiloyu ele aldım - ele alırken de
üstüne düşürdüm, elbiseyi lekelerdim
ve gevezelik etmeğe koyuldum. Selçuk
çığmından uzun mektuplar aldım
ça ne kadar seviniyorum, bilersen.
Sevincime biraz "epoiste" cedir "İyi ki
bir kızın oldu da bir oğlum olmadı
diyorum". Bir oğlum olsaydı benimle
meşgul olmaz, bana arkadaşlık
etmezdi. Halbuki sen büyüdüğünce,
hayatı akladıkça bana daha
yaklaşıyor, beni anlıyor, arkadaşlık
ediyordun. Bana öyle geliyordu ki, bu anlar
mauz hiç bir zaman bozulmuş
çak. Birbirlerini yiyen anne evlatları
çok gördüm; gördükçe de beni bir
korku alırdı; acaba ben beynimle
böyle mi olacağım diye düşünürdüm
Sevilerle geçtikçe bu korkum azal-
yor, çünkü aramızdaki 20 yaş farkına
rağmen bir düşünüş haykırışı
görüyoruz. Bana öyle gibi geliyor
ki sen, her düşünüşünle sözledikçe
ben de fikrimi izah ettikçe her
zaman anlaşacağız. Ne dersin,
güzel kızım? "Eccin ol ki, insan
olduğumuzu, için en iyi evladın da

en iyi annemin de kusurları olur,
kullandığı insan yoktur zaten, ama
karşısındaki kusurları anlayabilir
ve mazur görebilirse, onlar da yavaş
yavaş azalır kalır. Değil mi? Canım
Gününün programı pek mükemmler
hoşuma gitti, artık bunların hepsini
beraber yapacağımı için seviniyorum.
Rannizim eşeğinden tut da esme
sohbetine kadar hepsi hoşuma
gidiyor. Çocukluğumdan beri köy
hayatı yaşamamıştım. Adeta
çocukluğuma adet edeceğimi
farkediyordum. Ben de senin gibi,
yazı gezirdiğimizi köyün çocukları
oyunlar, esme sohbetleri yapar, sürü-
lenir seyrederdim. O zamanlar senden
küçükken, en son köy hayatını
13 yaşında ikem geçirmiştim. Tavire
dağlarının ortasında gayet yavaş
bir radioda idi. Annemin kalbi hast
idi ve yüksek dağlara çıkmağı dok-
torlar yasak etmişlerdi. Bir çiftlik
sahibinin kiralandığı bir köşkte
oturmuyduk. Çiftlik çok büyüktü,
içinde orman, deresi, tarlaları, köy-
leri vardı ve tam budurunda
bir küçük elektrikle ışleyen tren
geçerdi. Çocuklarla her gün trenin
geçtiği sırada seyre gider, yüksek
dağlara çıkan sırtçıları gözünüyle
kayboluncaya kadar takip ederdik.
Trenleri takip ederken, ihtiyar köy çoban-
ının yanında dururdum, keçilere
avuturda Tey yalattırardım. Ormanda
da kocaman ağaçların altına
uyur, kankalara, böcekleri

tetik ederdim. Ne faaliyet vardı
bu küçük mahallelerde... ağustos
böcekleri öterdi, geceleri de ateş böcek-
leri donanma yaparlardı. Hayat
benim gibi boyunu yapardı, yavaş
sakin bir farkın vardı ki, ben
mektup yazamıyordum. Kızara babo
ma yazmak lazım gelse ki annem
her hafta beni buna mecbur ederdi.
İki satır olalı bir araya getiremezdim
ama galiba şubelliğinden ziyade
babamla ruhen anlaşamadığımı
içim yazmıyordum. Beni anlayamıy-
ben hissettiklerimden ne söyleyebilirdim
"Böcekler güzel" desem, "mahlakat alay
ederdi", "mekleri", "böcekleri insallara
tercih ediyor" desem, insallığa
lâzım olmadığımı cevaplar bilirdim.
de. Onun için, içimdeki kileri de ke-
medimden dolayı, kiki halinde
bir kaç cümle derdim. Her sefer
aynı sözler, aynı kelimeler sarf-
ederdim, ve onları kâğıda dizeince
ye kadar, her dökerdim! İşte kızım
köy diyince bunlar hatırıma gelir,
çocukluğumdan bir parça canlanır
çocuk ruhunu hatırlıyorum. Tabii
şimdi her şey değişti, çok şeyler
gördüm, öğrendim, ama yine za-
ediyordum ki acııp sekilli bir bulut
çalışan bir böcek, sütlü emen bir
dunay seyrederken aynı hayal duya-
rım.

Ne de çok konuştum, yorulma-
dım mı? Atiye halân mektubuma
alıp cevap verecekti, hatta gittiğini
gün Ülkem de yazıyordu, bir kaç
satır da ben i- to re etmişim, fakat
galiba onlar bizden tembel! Belki
bu güne kadar cevaplarını almıyordun.

Merak etme hepsi iyidir. Dün de
Günire abla ile telefon laştık hepsinin
sihhati gerindedir. Bizim evde de
herkes için sihhat ve neze dir. Bayan
öğretmenler artık yarı gelip oturuyorlar,
büyük anne baba iltifat ediyor,
Sare hanım da çene çalışıyor, sikelmağı
vakit kalmadı... "Evim içi diğün
evine beziyor, esler, gülmeler, fark-
lar her şadadan yıklıyor. İşleri-
mizi daha iyi görmek için Hffet
hanımın yanında bir de müsnet
geliyor, çocuğunu getirip - masamın
aki ayağı arasına salıncak kurdu-
yattırıyor. Çocuktan şey bekledi, artık
etrafı meşgul olmağa başladı.
Annesini tanıyor. Hffet h. le Mühtet
beni her gördükçe seni sorarlar, selâm
gönderirler, ben de senden onlara
selâm söylüyorum; pek merakın
görmüyorlar. Yaran aksan Amiralla
kararı gelecekler, şimdi de yanık
için tertibat alınıldı.

Büroda hiç işim yok, zaten
bir çok değişiklikler oluyor, bizim
Annem müdürümüz nihayet gidiyor
Yerine Hürrem Bey geliyor mu. Kız
güne dir, herkes bu dedikodularla
meşgul, ben de büromu: mektup
liane!, kitap hane! haline soktu
sana yazıyorum, yazmadığımı zaman
kitap okuyorum. İyi değil mi?

Canım Kız, artık alırsan para
olmaz değil mi? Halâna söyle
param kalırsa kızım bebek alırım
merak etmesin, selâmpa da söyle-

Atiye Yengem kızıyla olan arkadaşlığının mutluluğunu yaşarken, yakın bir zamanda **Kovalıca**'ya kızının yanına gideceğinin heyecanını da yaşıamaktadır. Hem kızına kavuşacak, hem kocasının ölümünden beri yaşadığı beden ve ruh yorgunluğunu giderecektir. Köye gitmenin **Atiye Yengem** için bir özelliği daha vardır. Babası **Münir Süreyya Bey**'in diplomat olarak görev yaptığı **İsviçre**'de, 1920'de, 13 yaşındayken kalp hastası olan annesi **Andrée Granet**'yle kaldıkları **İsviçre**'deki çiftlik evi ve oradaki köy yaşamını hatırlar. Doğanın içinde yaşadığı günler canlanır gözünde. O günlerin en tatsız tarafı, duygusal bağ kuramadığı babasına yazmak zorunda kaldığı mektuplardır.

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

Galata, 2.Temmuz.1942

Canım Kız,

Biri uzun biri kısa iki mektubunu cevapsız bırakabilir miyim hiç? Dün yazdığım halde, bu gün tekrar stiloyu (*dolma kalem*) ele aldım – ele alırken de üstüme düşürdüm, elbisemi lekeledim ve gevezelik etmeğe koyuldum. **Selçuk**cuğum senden uzun mektuplar aldıkça ne kadar seviniyorum bil-sen. Sevincim biraz “égoiste” cedir. “İyi ki bir kızım oldu da bir oğlum olmadı” diyorum! Bir oğlum olsaydı benimle meşgul olmaz (*ilgilenmez*) bana arkadaşlık etmezdi. Halbuki sen büyüdükçe, hayatı anladıkça bana daha yaklaşıyor, beni anlıyor, arkadaşlık ediyorsun. Bana öyle geliyor ki, ve öyle temenni ediyorum ki (*diliyorum ki*) bu anlaşmamız hiçbir zaman bozulmayacak. Birbirlerini yiyen anne evlatları (*çocukları*) çok gördüm, gördükçe de beni bir korku alırdı; acaba ben kızım la böyle mi olacağım diye düşünürdüm. Seneler geçtikçe bu korkum azalıyor, çünkü aramızdaki 20 yaş far-kına rağmen bir düşünüş haykırılığı (*aykırılığı demek istiyor*) görmüyorum. Bana öyle gibi geliyor ki sen, her düşündüğünü söyledikçe ben de fikrimi izah ettikçe (*açıkladıkça*) her zaman anlaşıcağız. Ne dersin, güzel kızım? Emin ol ki, insan olduğumuz için en iyi evladın da, en iyi annenin de ku-surları olur, kusursuz insan yoktur zaten, ama karşısındaki kusurları anlıyabilir ve mazur görebilirse (*bağışlayabilirse*), onlar da yavaş yavaş azalır kalmaz. Değil mi canım?

Gününün programı pek mükemmel (*kusursuz*) , hoşuma gitti, artık bunların hepsini beraber yapacağımız için seviniyorum. Ramizin eşeğinden tut da çeşme sohbetine kadar hepsi hoşuma gidiyor. Çocukluğumdan beri köy hayatı yaşamamıştım. Adeta (*sanki*) çocukluğuma avdet edeceğimi (*dö-neceğimi*) zanediyorum. Ben de senin gibi, yazı geçirdiğimiz köyün çocuklarla oynar, çeşme sohbetleri yapar, sürüleri seyrederdim. O zamanlar senden küçüktüm, en son köy hayatımı 13 yaşında iken (*1920'de*) geçirmiştim. **İsviçre** dağlarının ortasında gayet yeşil bir vadide idi. Annemin kalbi hasta idi ve yüksek dağlara çıkmağı yasak etmişlerdi. Bir çiftlik sahibinin kiraladığı (*kiraya verdiği*) bir köşkte oturmuştuk. Çiftlik çok büyüktü; içinde ormanı, deresi, tarlaları, köyleri vardı ve tam hududunda (*sınırında*) elektrikle işleyen bir küçük tren geçerdi. Çocuklarla her gün trenin geç-tiği saatte seyre (*izlemeye*) gider, yüksek dağlara çıkan seyyahları (*yolcuları*) gözümüzle kayboluncaya kadar, takip ederdik (*izlerdik*). İnekleri sağar-ken, ihtiyar köy çobanlarının yanında dururdum, keçilere avucumla tuz yalatırdım. Ormanda da kocaman ağaçların altına uzanır, karıncaları, böcek-leri tetkik ederdim (*incelerdim*). Ne faaliyet (*çalışama*) vardı bu küçük mahluklarda (*yaratıklarda*)... Ağustos böcekleri öterdi, geceleri de ateş bö-cekleri donanma yaparlardı. Hayat benim gibi bayram yapardı; yalnız seninle bir farkım vardı ki, ben mektup yazamazdım. Kazara (*olur da*) babama yazmak lazım gelse (*gerekse*) – ki annem her hafta beni buna mecbur ederdi (*zorlardı*) – iki satırı dahi bir araya getiremezdim. Ama galiba tembel-liğimden ziyade (*çok*) babam la ruhen anlaşamadığımız için yazamıyordum. Beni anlayamayana, ben hissettiklerimden ne söyleyebilirdim. “Böcekler güzel” desem mutlaka alay ederdi, “inekleri, köpekleri insanlara tercih ediyorum” desem, insanlığa layık (*uygun*) olmadığımı cevaben bildirirdi. O-nun için, içimdekileri dökemediğimden dolayı, klişe (*kalıp*) halinde birkaç cümle dizerdim. Her sefer aynı sözler, aynı kelimeler (*sözcükler*) sarf eder-dim (*kullanırdım*), ve onları kağıda dizinceye kadar ter dökerdim! İşte kızım köy diyince bunlar hatırıma gelir, çocukluğumdan bir parça canlanır, ço-cuk ruhumu hatırlıyorum. Tabii şimdi her şey değişti; çok şeyler gördüm, öğrendim, ama yine zanediyorum ki acaip şekilli bir bulut, çalışan bir bö-cek, süt emen bir danayı seyrederken aynı hazı (*tadı*) duyarım.

Ne de çok konuştum, yorulmadın mı? **Aliye Halan** (*Aliye Ninem*) mektubunu almış cevap verecekti, hatta gittiğim gün (*Paşabahçe'ye*) **Ülker** de (*Ülker Halam*) yazıyordu, birkaç satır da ben ilave etmişim (*eklemiştim*), fakat galiba onlar bizden tembel! Belki bu güne kadar cevaplarını al-mışsındır. Merak etme hepsi iyidir: Dün de **Emire ablanla** (*Naime Babaannemin kardeşi*) telefonlaştık, hepsinin sıhhati (*sağlığı*) yerindedir.

Atiye Yengemin İstanbul'dan Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup

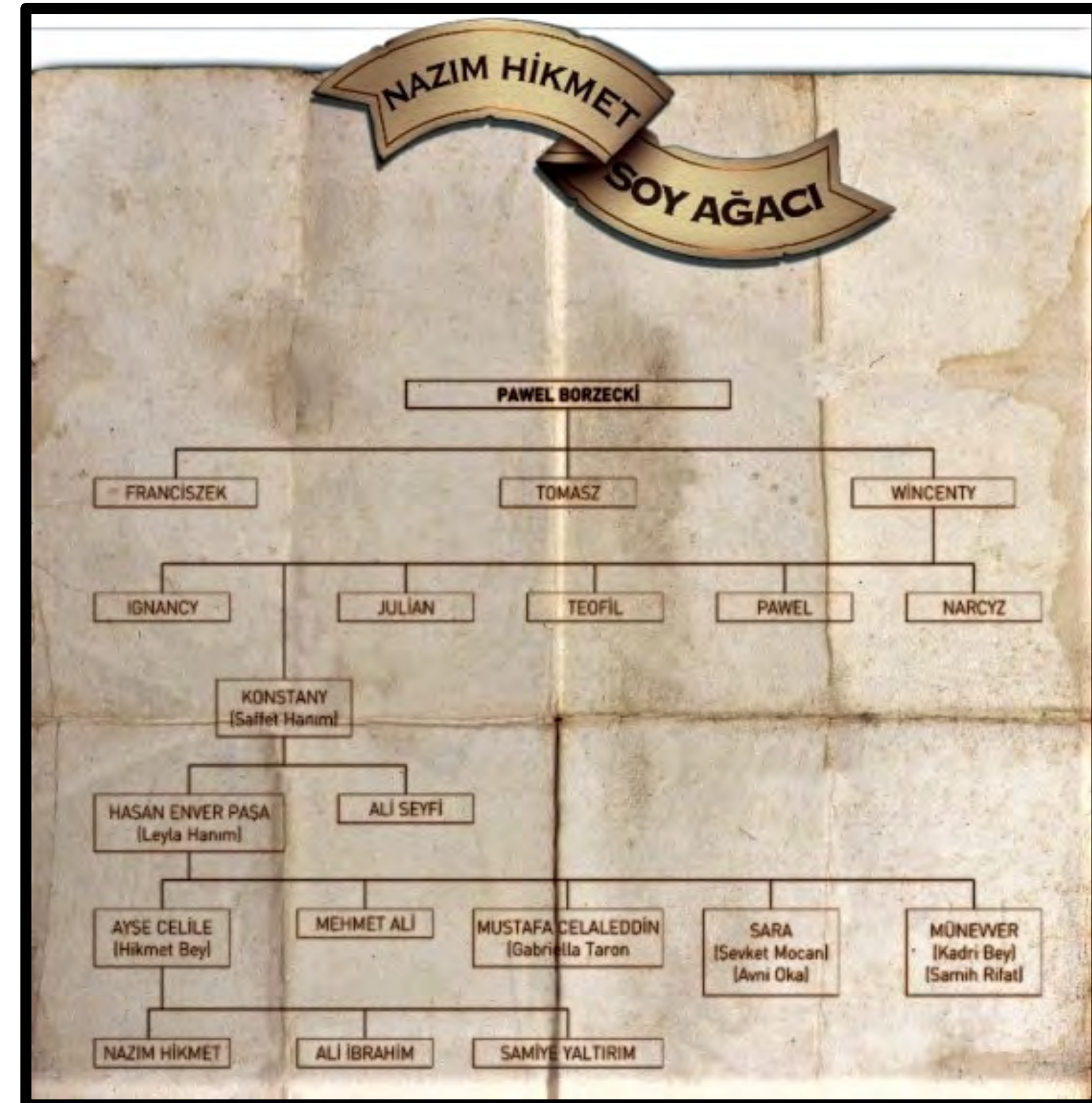
Bugün evde de (*kaldıkları yalı*) pür sıhhat ve neşedir (*sağlık ve neşe doludur*). Bayan öğretmenler (*Leyla hanım ve kardeşi Münevver*) artık yan gelip oturuyorlar, büyük anne bana iltifat ediyor (*Leyla hanımların annesi*), **Sare** hanım da (*ev sahibi Leyla ve kardeşi Münevver'in teyzesi*) çene çalıyor, sıkılmağa vakit kalmadı... Evin içi düğün evine benziyor, sesler, gülmeler, şarkılar her odadan yükseliyor. İşlerimizi daha iyi görmek için İffet hanımın (*evdeki yardımcı*) yanında bir de Nüşet geliyor, çocuğunu getirip - masamızın iki ayağı arasına salıncak kurdu - yatırıyor. Çocuk epey büyüdü, artık etrafı meşgul olmağa (*ilgilenmeye*) başladı. Annesini tanıyor. İffet hanımla Nüşet beni her gördükçe seni sorarlar, selam gönderirler, ben de senden onlara selam söylüyorum; pek memnun görünüyorlar. Yarın akşam Amiralle karısı gelecekler, şimdiden yemek için tertibat alındı (*hazırlık yapıldı*).

Büroda hiç işim yok, zaten birçok değişiklikler oluyor, bizim Umum (*Genel*) Müdürümüz nihayet gidiyor. Yerine Hürrem Bey geliyormuş. Kaç gündür, herkes bu dedikodularla meşgul (*uğraşılıyor*), ben de büromu, mektuphane!. Kitaphane! Haline soktum. Sana yazıyorum, yazmadığım zaman kitap okuyorum. İyi değil mi?

Canım kız, artık dursam fena olmaz değil m,? Halana (*Şevket Meker*) söyle param kalırsa kızına bebek alırım, merak etmesin, **Selçuğa** da söyle istediği kitabı alırım.

Halanın (*Şevket Meker*) bir çok ellerinden, **Betûlun Ayşenin** gözlerinden öperim. Seni de bütün canımla öperim, **Selçuk** hatunum. Sakın kavuştuğumuz vakit sevincinden beni yutmayasın, emi?

Seni seven annen
Atiye

Atiye Yengemlerin yalısında kaldıkları **Leyla Hanım** ve kardeşi **Münevver**, **Şair Nazım Hikmet**'in dayısı **Mustafa Celaledin**'in kızlarıdır.

← Şemada yazılı olan **Münevver Hanım** ise **Nazım Hikmet**'in annesi **Celile Hanım** ve **Mustafa Celaledin Beyin** kız kardeşleridir. Yalı da **Leyla Hanım ve** kardeşi **Münevver**'in anneannesi, **Nazım Hikmet**'in de Babaannesi olan **Leyla Hanıma** aittir.

Nazım Hikmet ve evleneceği dayısının kızı, **Selçuk Halamın** "Mimi Abla" dediği **Münevver**

5.Temmuz.1943

**Atiye Yengemin İstanbul'dan
Kovalıca Köyü'ndeki kızına yazdığı mektup**

Galata, 5 Temmuz 1943

Canım Selçuk,

Artık sana kavuşmadan yazdığım son mektuptur. Cumaya oradayım, tren sizin bindiğiniz 11 trenidir. Allah kısmet ederse akşam üstü sana ulaşacağız. Aman ne seviniyorum, ne seviniyorum. Birdenbire neşem yerine geldi, canım gülmek istiyor. Nonoşum dün de ilk defa olarak denize girdim. Geç yatıp geç kalktık, kahvaltı ettikten sonra **Leyla** teyze mayosunu sırtlayıp doğru denize (*yalının önünden*).. Baktım, baktım, dayanamadım, arkasından ben de... Deniz çok güzeldi, ve akıntıya rağmen yüzdüm. Vallahi hemen maneviyatım (*moralim*) düzeldi. Aman **Selçukcuğum** "hacı fiş fiş" ların hepsi balkonlara, pencerele-re dolmuş seyrettiler. Ömrümde bu kadar seyirci karşısında marifetlerimi (*becerilerimi*) göstermemiştim! Suda az durdum, çünkü epey soğuktu ve üşütmekten korktum. Fakat köyden geldikten sonra mutlaka her gün gireceğim, bana fevkalade (*olağan üstü*) iyi geliyor, sinirlerimi teskin ediyor (*yatıştırıyor*). Hem kışa da soğuğa karşı mukavemetimi (*direncimi*) de artırır diye ümid ediyorum. Dün öğleden sonra **Leyla**'nın **Mehmet Ali** amcasına (**Mehmet Ali Aybar (1908-1995) Türk Sosyalist hareketinin önde gelen isimlerinden önemli bir siyasetçidir. Kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski lideri ve Sosyalist Devrim Partisi'nin(SDP) kurucu genel başkanıdır**) gittik. Karısı bize öyle güzel börekler, çörekler hazırlamıştı ki obur gibi yedim, akşama kadar oturduk, epey gevezelik ettik, güldük. İşte sana iki günlük mühim (*önemli*) haberler. Bu akşam da yine misafirler var, artık çok "mondaine" (*sosyetik*) bir hayat sürmeğe başladık değil mi, mamafi (*bununla birlikte*) fena değil, biraz değişiklik oluyor da eğleniyorum. Yarın **Paşabahçeye** gideceğim, bye-bye demek için bir geceyi orada geçireceğim, Çarşamba günü de akşama kadar büroda kaldıktan sonra, işe paydos diyeceğim. Perşembe günü de bavulumu hazırlayıp Cumayı iple çekeceğim. Şekerim bugün sana pek uzun boylu yazamıyacağım, biraz iş var, onları da yapayım da masamı tertemiz terkedeyim (*birakayım*), diyorum. Benim gibi örnek bir memur iş bırakıp da gitmez değil mi?

metin de arttırır diye ümid ediyorum. Dün öğleden sonra **Leyla**'nın **Mehmet Ali** amcasına (**Mehmet Ali Aybar (1908-1995) Türk Sosyalist hareketinin önde gelen isimlerinden önemli bir siyasetçidir. Kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski lideri ve Sosyalist Devrim Partisi'nin(SDP) kurucu genel başkanıdır**) gittik. Karısı bize öyle güzel börekler, çörekler hazırlamıştı ki obur gibi yedim, akşama kadar oturduk, epey gevezelik ettik, güldük. İşte sana iki günlük mühim (*önemli*) haberler. Bu akşam da yine misafirler var, artık çok "mondaine" (*sosyetik*) bir hayat sürmeğe başladık değil mi, mamafi (*bununla birlikte*) fena değil, biraz değişiklik oluyor da eğleniyorum. Yarın **Paşabahçeye** gideceğim, bye-bye demek için bir geceyi orada geçireceğim, Çarşamba günü de akşama kadar büroda kaldıktan sonra, işe paydos diyeceğim. Perşembe günü de bavulumu hazırlayıp Cumayı iple çekeceğim. Şekerim bugün sana pek uzun boylu yazamıyacağım, biraz iş var, onları da yapayım da masamı tertemiz terkedeyim (*birakayım*), diyorum. Benim gibi örnek bir memur iş bırakıp da gitmez değil mi?

Onun için gevezeliği bırakıp, seni öpüp işe dalacağım. Halanın (**Şevket Meker**) ellerinden, kızların gözlerinden öperim. Seni de yerim! Muaf! Muaf! Muaf! Muaf!

Seni seven annen Atiye

Galata, 5.Temmuz.1943

Canım **Selçuk**,

Artık sana kavuşmadan yazdığım son mektuptur. Cumaya oradayım. Tren sizin bindiğiniz 11 trenidir. Allah kısmet ederse akşam üstü sar-maş dolaş olacağız. Aman ne seviniyorum, ne seviniyorum. Birdenbire neşem yerine geldi, canım gülmek istiyor. Nonoşum dün de ilk defa o-larak denize girdim. Geç yatıp geç kalktık, kahvaltı ettikten sonra **Ley-la** teyze mayosunu sırtlayıp doğru denize (*yalının önünden*).. Baktım, baktım, dayanamadım, arkasından ben de... Deniz çok güzeldi, ve a-kıntıya rağmen yüzdüm. Vallahi hemen maneviyatım (*moralim*) düzel-di. Aman **Selçukcuğum** "hacı fiş fiş" ların hepsi balkonlara, pencerele-re dolmuş seyrettiler. Ömrümde bu kadar seyirci karşısında marifetleri-mi (*becerilerimi*) göstermemiştim! Suda az durdum, çünkü epey so-ğuktu ve üşütmekten korktum. Fakat köyden geldikten sonra mutlaka her gün gireceğim, bana fevkalade (*olağan üstü*) iyi geliyor, sinirlerimi teskin ediyor (*yatıştırıyor*). Hem kışa da soğuğa karşı mukavemetimi (*direncimi*) de artırır diye ümid ediyorum. Dün öğleden sonra **Leyla**'nın **Mehmet Ali** amcasına (**Mehmet Ali Aybar (1908-1995) Türk Sosyalist hareketinin önde gelen isimlerinden önemli bir siyasetçidir. Kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski lideri ve Sosyalist Devrim Partisi'nin(SDP) kurucu genel başkanıdır**) gittik. Karısı bize öyle güzel börekler, çörekler hazırlamıştı ki obur gibi yedim, akşama kadar oturduk, e-pey gevezelik ettik, güldük. İşte sana iki günlük mühim (*önemli*) ha-berler. Bu akşam da yine misafirler var, artık çok "mondaine" (*sosyetik*) bir hayat sürmeğe başladık değil mi, mamafi (*bununla birlikte*) fena değil, biraz değişiklik oluyor da eğleniyorum. Yarın **Paşabahçeye** gi-deceğim, bye-bye demek için bir geceyi orada geçireceğim, Çarşamba günü de akşama kadar büroda kaldıktan sonra, işe paydos diyeceğim. Perşembe günü de bavulumu hazırlayıp Cumayı iple çekeceğim. Şeke-rim bugün sana pek uzun boylu yazamıyacağım, biraz iş var, onları da yapayım da masamı tertemiz terkedeyim (*birakayım*), diyorum. Benim gibi örnek bir memur iş bırakıp da gitmez değil mi?

Onun için gevezeliği bırakıp, seni öpüp işe dalacağım. Halanın (**Şevket Meker**) ellerinden, kızların gözlerinden öperim. Seni de yerim! Muaf! Muaf! Muaf!

Seni seven Annen Atiye

Babam

Babam

Babam

8.Ağustos.1943

Küçüksu - İstanbul

Babam
"Paşabahçe Rakı
ve Alkollü İçkiler
Fabrikası" ndan
bazı ailelerle birlikte
Küçüksu'daki
piknikte

Babam

28.Ağustos.1943

Paşabahçe Rakı ve Alkollü İçkiler Fabrikası - İstanbul

Nihat Dedemin fabrika çalışanlarının çocukları için düzenlediği *Toplu Sünnet Töreni* 'nde

28.Ağustos.1943

Sare Hanım'ın kızı Ayşe'nin
Nişanı

(Kuzguncuk'taki
yalının sahiplerinin
yakın akraba
çevresi)

Selçuk Halam

Celile Hanım

Sare Hanım

Mustafa Bey

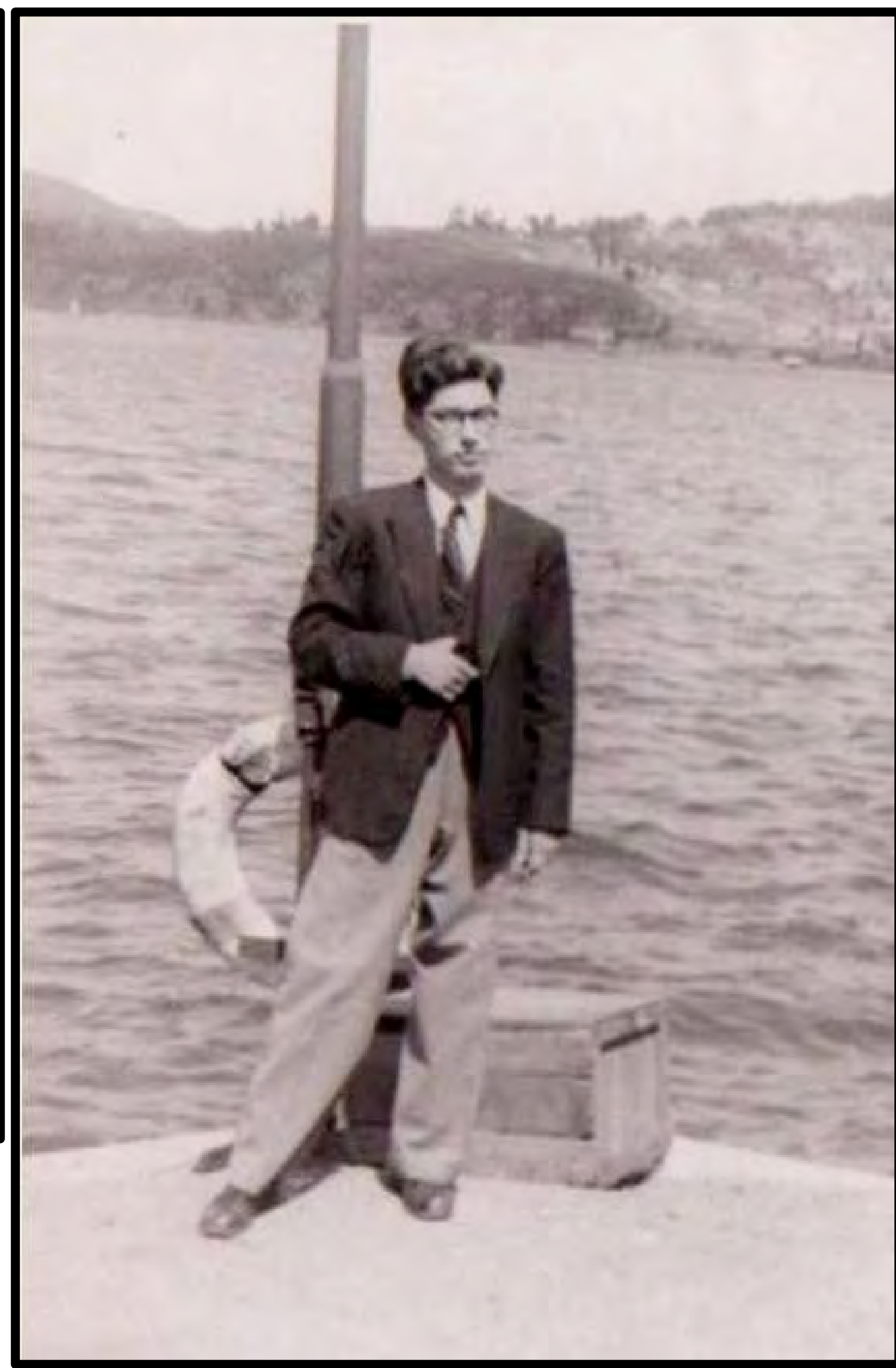
*Nazım Hikmet
Samiye (Yaltırım)*

Ayşe

*Leyla hanım
Münevver*

Ülker Halam ve **Ergun Amcam** 1941-1942 ders yılı sonuna kadar birlikte okurlar. Ancak 3. sınıfın sonunda **Ergun Amcam** başarısız olur. Okul Müdürü yine de 4. sınıfa geçirebileceklerini söyleyince, **Nihat Dedem** "fabrika müdürünün oğlu" olmasından kaynaklanan böyle bir ayrıcalığı reddeder. Böylece 1943-1944 ders yılında **Ülker Halam** 4.sınıfa geçerken, **Ergun Amcam** 3.sınıfı tekrarlar.

21.Eylül.1943
Paşabahçe - İstanbul

*Paşabahçe'de geçirdikleri son sonbaharda, **Ergun Amcam** 4., **Ülker Halam** 5. sınıfa başlarken, **Babam** da **Ankara'daki Hukuk Fakültesi**'ne gitme şansını yakalamıştır.*

39.İlkokul →
Ülker Halam ve
Ergun Amcam'ın
gittikleri ilkokul
(Fotoğraflar
29.Mayıs.2014'de
çekildi)

Babam

Ergun Amcam

Ülker Halam

Babam 18 yaşında

Ülker Halam 12 yaşında

Ergun Amcam 10 yaşında

21.Eylül.1943

Paşabahçe - İstanbul

Ergun Amcam

Babam

Ülker Halam

Eylül.1943

İstanbul

1943 yılının son aylarını
İstanbul'da geçiren
Babam,
A.Ü. Hukuk
*Fakültesi'*ne başlamak
için *Ankara*'ya
gelmek üzereyken,
Nihat Dedemin de
Bira Fabrikası
Müdürlüğü'ne
atanmasıyla
Erdem Ailesi
Ankara'ya taşınır.

Babam bu fotoğrafın
arkasına →
" *Ulviye Hanımla kitara*
hocasına giderken"
diye not düşmüş.

Ulviye Hanım
Paşabahçe'den
tanıdıkları iki kardeşten
biridir. Niye gitar
öğretmenine gidildiğini
bilmiyorum. **Ulviye**
Hanım için olabilir.
Babamın böyle bir
merakı olduğunu hiç
duymadım.

Kim bilir, belki de
gençliğinde heves
etmiştir.

26.Aralık.1943

Anafartalar caddesi - Ulus Ankara